

ATHENS voice

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Εξόρμηση στο Ξυλόκαστρο
Της Μαρίνας Ανδριωτάκη

ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Μια καλοκαιρινή πολιτιστική απόδραση

Της Νατάσσας Καρυστινού

ΠΕΤΡΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ

Ο σημαντικός αρχαιολόγος
μάς ξεναγεί στην αρχαία Μεσσήνη

Της Δήμητρας Γκρους

Με τη ΔΕΗ θα πετάξεις παντού!

Μάθε πώς θα αποκτήσεις μίλια επιβράβευσης
με τη νέα υπηρεσία ΔΕΗ myRewards Miles,
σε συνεργασία με το Miles+Bonus της AEGEAN

«Φτερά» για έναν νέο κόσμο ανταπόδοσης με τους πελάτες της άνοιξε η ΔΕΗ, με τη νέα υπηρεσία επιβράβευσης ΔΕΗ myReward Miles, σε συνεργασία με την AEGEAN. Τι σημαίνει αυτό; Ότι αποκτώντας κανείς συγκεκριμένα προϊόντα ρεύματος ΔΕΗ, μπορεί να κερδίζει μίλια του προγράμματος Miles+Bonus της AEGEAN, αλλά και να πληρώνει ολόκληρο ή μέρος του λογαριασμού του με μίλια! Με το πρόγραμμα αυτό, η ΔΕΗ αποδεικνύει ότι παραμένει προσλωμένη στην πελατοκεντρική της στρατηγική, η οποία έχει στο επίκεντρό της τις ανάγκες και τις επιθυμίες των πελατών της, παρέχοντάς τους προνόμια του μεγαλύτερου προγράμματος επιβράβευσης στον αεροπορικό κλάδο στην Ελλάδα!

Πώς θα συλλέξουμε μίλια για να πετάξουμε μακριά

Οι πελάτες ΔΕΗ μπορούν να κερδίζουν μίλια, με μια σειρά από ενέργειες, όπως: αποκτώντας συγκεκριμένα προϊόντα ρεύματος ΔΕΗ, μπαίνοντας για πρώτη φορά στην εφαρμογή myΔΕΗ, ενεργοποιώντας τον μηνιαίο λογαριασμό, την πάγια εντολή ή και πρόσθετες υπηρεσίες, όπως το Fixit, αλλά και ολοκληρώνοντας το προφίλ τους στο ψηφιακό εργαλείο ΔΕΗ myEnergy Coach.

Κάθε ενέργεια που ολοκληρώνεται, αντιστοιχεί σε συλλογή διαφορετικού αριθμού μιλίων. Ενδεικτικά, για αγορά του προϊόντος ΔΕΗ myHome4all, τα μέλη κερδίζουν 5.000 μίλια, που αντιστοιχούν –μεταξύ άλλων– σε μια πτήση εσωτερικού. Αντίστοιχα, κάθε ανανέωση συμβολαίου ΔΕΗ myHome4all επιβραβεύει τα μέλη με 2.500 μίλια, η είσοδος στην εφαρμογή myΔΕΗ για πρώτη φορά προσφέρει 2.000 μίλια και η ενεργοποίηση του μηνιαίου λογαριασμού αντιστοιχεί σε 500 μίλια.

Εξαργύρωση μιλίων

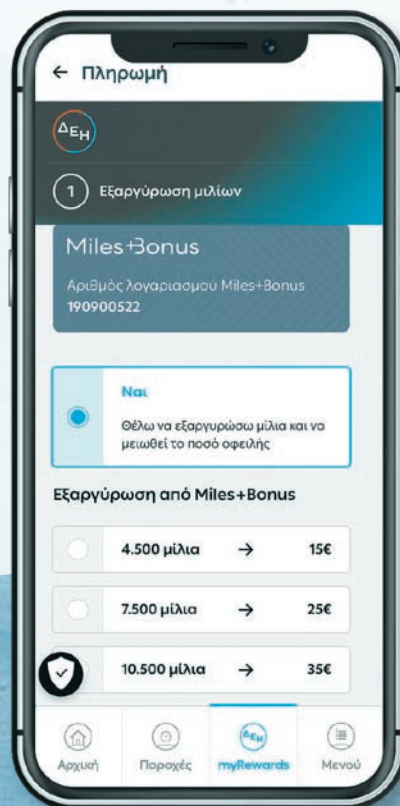
Την ίδια ώρα, οι πελάτες ΔΕΗ μπορούν να εξαργυρώσουν Miles+Bonus μίλια για να πληρώσουν τον λογαριασμό τους. Στο πρόγραμμα ΔΕΗ myRewards Miles, η αναλογία εξαργύρωσης είναι 300 μίλια για κάθε 1 ευρώ του λογαριασμού ΔΕΗ – σημειώστε ότι μπορεί να εξοφληθεί και το σύνολο του λογαριασμού εξαργυρώνοντας μίλια. Επίσης, το μικρότερο ποσό που μπορεί να εξαργυρωθεί για πληρωμή λογαριασμών είναι τα 4.500 μίλια.

Το Miles+Bonus

Το Miles+Bonus είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα επιβράβευσης στον αεροπορικό κλάδο στην Ελλάδα, για τους επιβάτες της AEGEAN και της Olympic Air, ενώ φέτος έκλεισε τα 20 χρόνια του. Το Miles+Bonus ανταμείβει την προτίμηση των μελών του με προνόμια και υπηρεσίες που μετατρέπουν κάθε ταξίδι σε μια μοναδική εμπειρία. Μπορείτε να μάθετε περισσότερα εδώ: elaegeanair.com

ΔΕΗ myRewards

Η ΔΕΗ εγκαινίασε μια νέα εποχή αποκλειστικών προσφορών και εκπτώσεων για όλους τους πελάτες της με το πρόγραμμα επιβράβευσης ΔΕΗ myRewards, εξασφαλίζοντας ειδικά για αυτούς προνόμια και σημαντικές εκπτώσεις μέσα από συνεργασίες με κορυφαίες μάρκες της αγοράς. Στην ενότητα ΔΕΗ myRewards στο νέο myΔΕΗ, οι πελάτες μπορούν να βρουν, εκτός από τη νέα υπηρεσία ΔΕΗ myRewards Miles, και το ΔΕΗ myRewards Coupons με δωρεάν κουπόνια προσφορών και εκπτώσεων για φαγητό και καφέ, αποδράσεις, προσφορές για παιδιά, αγορές, εκπαίδευση, υγεία και ευεξία, τεχνολογία, αυτοκίνητο και υπηρεσίες.

Μάθετε περισσότερα στο dei.gr και στο [myΔΕΗ app](https://play.google.com/store/apps/details?id=com.dei.mydeh)

AEGEAN Miles+Bonus

«Για φέρε ένα καπουτσινο φρέντο σκέτο, με παράνομο».

(Κύριος παραγγέλνει καφέ με πλαστικό καλαμάκι –αντί για το μιστό χάρτινο– σε safe του κέντρου. Δευτέρα πρωί)

Λίγες μέρες πριν τις εκλογές. Ταλαιπωρημένος τύπος πλησιάζει παρά νέων που κάθονται στα τραπέζια της πλατείας Μαβίλη.

«Παιδιά είμαι ναρκομανής. Δώστε μου κανένα ευρώ».

Η παρέα αρνείται και ο τύπος θυμωμένος τους αγριοκοιτάζει λέγοντας:

«ΠΟΤΕ δεν θα βγει ο Σύριζα!»

(Πλατεία Μαβίλη, Τετάρτη βράδυ)

«Η ΣΚΑ ΜΟΥ ΕΣΟΣΕ ΤΗ ΖΩΗ».

(Κόκκινη μπουγά μαζί με κόκκινο-άσπρο καρό σχέδιο. Ζωοδόχου Πηγής, Εξάρχεια)

Ένα ταξί ανεβαίνει τη Λεωφόρο Αλεξάνδρας. Μπροστά, προπορεύεται ένα μαύρο Yaris. Γυρίζει ο οδηγός και λέει στον πελάτη:

«Κοπάξτε τον πσιινό αυτού του Yaris. Δεν είναι σαν το κράνος του κακού στον Πόλεμο των Άστρων; Του Darth Vader;»

(Εξάρχεια, Πέμπτη πρωί)

Δύο άντρες συναντιούνται σε κοσμικό εστιατόριο:

-Τι κάνεις, βρε; Χάθηκες, -Παντρεύομαι! Πάω Παλμ Σπρινγκς. -Έλα ρε! Μπράβο! Θα μαγειρεύεις εκεί; -Όχι, είναι πλούσιος.

(Παγκράτι, Σάββατο μεσημέρι)

«Άμα έρθει καμιά γριά να σηκωθείς να κάτσει, ε;»

(Μετρό Ευαγγελισμού. Πιτσιρίκια που κάθονται στο τελευταίο βαγόνι με τα ποδήλατά τους. Σάββατο πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

ΣΕ ΒΛΕΠΩ!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω να βγάζεις φτερούγες

Σε βλέπω να αγωνίζεσαι σαν τον Ηρακλή αλλά οι άθλοι σου είναι αμέτρητοι. Είσαι η μάνα του παιδιού ΑΜΕΑ. Από τη στιγμή που θα γεννηθεί τα κόκαλα της πλάτης σου τρίζουν, σαν κάτι αλλόκοτο να πάει να φυτρώσει εκεί. Μην τρομάξεις, φτερά είναι. Σε προετοιμάζουν γιατί πρέπει να γίνεις άγγελος χωρίς σωματικές ή ψυχικές ανάγκες δικές σου, πρέπει να τρέξεις για το παιδί. Αν δεν τρέξεις εσύ το παιδί θα βρεθεί στα σκουπίδια, κανείς δεν νοιάζεται –το ξέρεις– κι ο άντρας σου έχει δει πως το κοιτάει όταν αποκάμει. Μόνον εσύ αντέχεις γιατί ποιος άλλος;

Σε κοιτούσα χτες δίπλα μου στην πτήση Μαδρίτη-Σάντα Κρουζ. Του έβαζες τη ζώνη ασφαλείας, τακτοποιούσες τα μαλλιά να μην πέφτουν στα μάτια του, του βρήκες ταινία να τον ηρεμήσει, ζήτησες νερό τρεις φορές όταν δίψασε, του χαμογελούσες όταν εκνευριζόταν, χαμογελούσες στους γύρω όταν εκνευριζόταν με αυτόν. Μόνο μια στιγμή σε 11 ώρες ταξίδι πρέμψες κι έκλεισες τα μάτια: ήταν στην τουαλέτα όπου δεν χωρούσατε μαζί. Κατάλαβες γιατί ακούς τα φτερά σου να φυτρώνουν καθώς το κρατάς στην αγκαλιά στο μαιευτήριο; Γιατί σ' έχουν αφήσει μόνη σου να χτυπιέσαι για να μην το αφήσεις μόνο του το παιδάκι σου. Θα αγιάσεις. Θα γίνεις άγγελος. Κάτι άλλο θα γίνεις – άνθρωπος πάντως δεν επιτρέπεται να είσαι πια.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτήν την εβδομάδα το επιμελήθηκε η φωτογράφος **Εβίτα Σκουρλέτη** με αφορμή την παράσταση «σάμερταϊμ» της bijoux de kant σε σκηνοθεσία Πάννη Σκουρλέτη. Η Εβίτα Σκουρλέτη είναι καλλιτεχνική φωτογράφος και σκηνοθέτις μικρού μήκους ταινιών «cine roem», εγκατεστημένη στην Αθήνα. Σαν φωτογράφος δραστηριοποιείται κυρίως στον πολιτιστικό χώρο, έχοντας συνεργαστεί με τους Άντζελα Μπρούσκου, Τσέζαρις Γκραουζίνις, Πύργω Σκεύα, ομάδα χορού Griffon Dance Co κ.ά.

ΤΟ ΔΙΛΗΜΜΑ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟΥ

Ποιο ήταν το πιο καλό live; Του Robbie Williams ή της Florence & the Machine;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

Διάλεξε την καλύτερη «οικογένεια» για να τον συνοδεύσει στην ορκωμοσία του στη Βουλή. Δύο γυναίκες με πρόβλημα όρασης και τον υπέροχο Μπαμπού, έναν σκύλο-συνοδό. Όχι σαν κάποιους άλλους που καταφθάνουν αγκαλιά με όλο τους το σόι. Τι είναι η Βουλή; My Big Fat Greek Wedding;

ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Ανικνευτής κειμένων γραμμένων από τεχνητή νοημοσύνη.

ΟΑΣΙΣ

Αν βρεθείς στα Χανιά και ψάχνεις ένα ωραίο σουβλάκι.

ΚΤΙΣΤΑΚΗΣ

Αν βρεθείς στην Ομόνοια και ψάχνεις μια μερίδα λουκουμάδες.

ΜΑΝΑΒΑΚΙΑ

Αν είναι μεσάνυχτα στο Παγκράτι και ψάχνεις να αγοράσεις φρέσκα φρούτα και λαχανικά.

PIERRE MARCOLINI

Αν βρεθείς στις Βρυξέλλες και ονειρεύεσαι ένα κουτί σοκαλατάκια.

ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

«Αν αισθάνεσαι μοναξιά όταν είσαι μόνος, μάλλον έχεις κακή παρέα». (Jean-Paul Sartre)

ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΞΑΠΛΩΣΤΡΕΣ

Κατάληψη θαλάσσιου χώρου με εξέδρες για λιοθεραπεία και κοκτέιλ. Μέχρι να έρθει ο καρχαρίας.

ΣΕΡΒΙΤΟΡΟΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΣ

Ούτε καν με μαγιό.

ΤΑΚΗΣ ΖΑΧΑΡΑΤΟΣ

Τελευταία κάνει μιμήσεις και χιούμορ περασμένου αιώνα.

AND JUST LIKE THAT, SEASON 2

Δεν τσουλάει, κορίτσια. Αφήστε το να πάει στο καλό. Το ίδιο και το Glamorous της πρώην φίλης σας Kim Cattrall, στο Netflix. Φτιαγμένο για 6χρονα.

GOOD BYE TWITTER

Ο Elon Musk βάζει περιορισμό στα likes και στα retweets. Σε λίγο θα βάλει και είσοδο. Ενώ όλοι θα στριμώχνονται στην έξοδο.

ΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟ ΑΞΕΣΟΥΑΡ

Γίγας-μανταλάκια για να μη φεύγει η πετσέτα από την ξαπλώστρα.

ΔΑΜΝΟΝΙ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Θαλάσσια κελύνα προσπαθούσε επί ώρες να βρει χώρο να γεννηθεί αλλά έπεφτε σε ξαπλώστρες.

ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΥΣΤΗΜΙΣΜΟΥ

Του ΒΑΣΙΛΗ ΒΑΜΒΑΚΑ

Η επιτυχία του κόμματος των Σπαρτιατών ξάφνιασε. Το ποσοστό που κατάφερε να αποσπάσει μέσα σε λίγες βδομάδες προεκλογικής εκστρατείας ήταν πράγματι εντυπωσιακό. Όμως η έκπληξη μειώνεται εάν συνυπολογιστεί ότι ουσιαστικά αποτέλεσε το κόμμα καμουφλάζ του Ηλία Κασιδιάρη που όλα έδειχναν ότι είχε σημαντική απήχηση πριν τις εκλογές και γι' αυτό έγιναν, με τελικά περιορισμένο αποτέλεσμα, όλες οι νομικές προσπάθειες αναχαίτισής του. Εντούτοις παραμένει άξιο μελέτης το πώς ένα κόμμα ανύπαρκτο μέχρι πρότινος πετυχαίνει σημαντική εκλογική επιτυχία σε πολιτικό χρόνο μηδέν με ελάχιστους εμφανείς πόρους επικοινωνίας και οργάνωσης.

ελληνικής κοινωνίας από το 2010 και ύστερα δεν είναι κάποιο πρόσωπο ή κόμμα αλλά το ίδιο το μέσο που χρησιμοποιεί, η νέα τεχνολογία που του δίνει ταυτόχρονα φωνή, δομή και τελικά ρευστή πολιτική υπόσταση. Ο εκδημοκρατισμός της επικοινωνίας είναι ο τέλειος υποστηρικτής, το βασικό εργαλείο ριζοσπαστικών ακόμη και εξτρεμιστικών δυνάμεων. Το γνωρίζουμε πολύ καλά και στην Ελλάδα και στον υπόλοιπο κόσμο. Η άνοδος των ακραίων μισαλλόδοξων φωνών (ανάμεσά τους και των φασιστικών) είναι το τίμημα αυτού του εκδημοκρατισμού.

Θα ήταν άλλωστε τουλάχιστον οξύμωρο στις πρόσφατες εκλογές να μη φανεί πολιτικά με κάποιον τρόπο εκείνο το τμήμα της ελληνικής κοινής γνώμης που τα χρόνια της πανδημίας με σθένος υποστήριξε κάθε αντιεπισημονική προσέγγιση, είτε αυτή αφορούσε τις μάσκες είτε τον κοινωνικό συγχρωτισμό είτε τα εμβόλια. Θα ήταν επίσης περιέργο να μην αποτυπωθεί με κάποιον τρόπο πολιτικά εμφανής η σημαντική στη χώρα μας φιλορωσική διάθεση που είτε εκφράστηκε ανοιχτά μετά την εισβολή της Ρωσίας της Ουκρανίας είτε κεκαλυμμένα μέσα από μια υποτιθέμενη ειρηνοφιλία. Μπορεί η αντιευρωπαϊκή και αντιπαγκοσμιοποιητική διάθεση που εξέφρασε

το αντιμνημονιακό μέτωπο της δεκαετίας του 2010 σήμερα να έχει πτηθεί απόλυτα, όμως δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν φλόγες αντισυστημισμού που μένουν άσβεστες είτε στο ακροδεξιό είτε στο ακροαριστερό ιδεολογικό πεδίο, που συχνά άλλωστε είναι συγχωνυμένα (βλ. το κόμμα Πλεύση Ελευθερίας). Μπορεί οι απόψεις αυτού του τμήματος της ελληνικής κοινωνίας να φαίνονται απαρχαιωμένες, αντιδραστικές ακόμη και ολοκληρωτικές, δεν παύουν όμως να διαμεσολαβούνται από σύγχρονα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Instagram, Tik-Tok κ.ά.) και διαπνέονται όχι μόνο από θρησκοληψία αλλά και από περίπλοκα σενάρια επιστημονικής φαντασίας-συνωμοσιολογίας. Γι' αυτό δεν απευθύνονται μόνο σε ηλικίες που αναπολούν το παρελθόν κλειστών παραδοσιακών κοινωνιών αλλά και σε νεότερες, εκείνες που έχουν βρει στην ψηφιακή εποχή τη δυνατότητα ανασύστασης σκληρών κοινοτισμών και ιδεοληπτικών παρωπίδων.

Η παράλληλη Ελλάδα, η Ελλάδα που αναπολεί έναν χαμένο κόσμο και φοβάται τον πραγματικό, που εχθρεύεται το παρόν, μπορεί να είναι κάπως αόρατη, μπορεί να είναι οπισθοδρομική ή έτοιμη για νέες μορφές εκφασισμού, είναι όμως δημιουργημένη και μέτοχος της νέας πραγματικότητας, έτοιμη να αξιοποιήσει κάθε τεχνολογική ή μεταμοντέρνα δυνατότητα για να ακουστεί η συνήθως άναρθρη κραυγή της. Αν και απέχει μόνο μερικά κλικ από την υπόλοιπη Ελλάδα της δημοκρατικής «κανονικότητας» και τους εκσυγχρονισμούς, τα τείχη που υψώνει είναι όλα και μεγαλύτερα, τα κοινωνικά της δίκτυα την αυτοπαγιεύουν σε όλο και μεγαλύτερη απομόνωση. **Α**

Η εξήγηση είναι σχετικά απλή. Το δίκτυο. Δεν χρειάζεται να πάμε πολύ μακριά. Ας θυμηθούμε ότι το 2012 γεννήθηκε το πρώτο διαδικτυακό κόμμα στην Ελλάδα, το πρώτο κόμμα του Facebook. Οι Ανεξάρτητοι Έλληνες του Πάνου Καμμένου. Ένα κόμμα που επίσης σε μικρό χρονικό διάστημα (από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Μάιο) κατάφερε να πιάσει το 10% στις εκλογές του 2012, κεφαλαιοποιώντας σε μεγάλο βαθμό τη ριζοσπαστικοποίηση δεξιών ψηφοφόρων που δεν ακολούθησαν τη μεταστροφή του τότε αρχηγού της ΝΔ Αντώνη Σαμαρά στο «μνημονιακό» στρατόπεδο. Ουσιαστικά εξέφρασε την πάνω (ακροδεξιά) πλατεία των Αγανακτισμένων (μαζί με τη Χρυσή Αυγή) και στη συνέχεια το 2015 συγκρότησε την αντιμνημονιακή κυβέρνηση ως συμπλήρωμα του ΣΥΡΙΖΑ.

Αυτό που συνέβη με το κόμμα των Σπαρτιατών συνέβη άλλωστε και με το κόμμα Νίκη στην πρώτη εκλογική αναμέτρηση του 2023, αν και εκεί το εκκλησιαστικό κύκλωμα δείχνει πιο σημαντικό από το διαδικτυακό. Και στις δύο περιπτώσεις πάντως έχουμε να κάνουμε με σχετικά αφανή δίκτυα άσκησης πειθούς, με διαύλους επικοινωνίας και οργάνωσης που βρίσκονται μακριά από τους κεντρικούς πυλώνες ενημέρωσης, με μια καλά ενορχηστρωμένη προσπάθεια μιας από τα κάτω υποστήριξης και διάδοσης του μηνύματος αυτών των κομμάτων. Αν κρατήσουμε τον συμβατικό ορισμό αυτών των πολιτικών σχηματισμών ως ακροδεξιών, είναι χρήσιμο να κατανοήσουμε ότι καταφέρνουν να λειτουργήσουν «κάτω από το ραντάρ» των κυρίαρχων μίντια και να εκμεταλλευτούν ταυτόχρονα παραδοσιακά και υπερμοντέρνα δίκτυα επικοινωνίας.

Υπάρχει ένα σημαντικό τμήμα της ελληνικής κοινωνίας που ανεξάρτητα από το εάν έχει κάποιο αριστερό ή δεξιό ιδεολογικό πρόσημο, πάνω από όλα αυτοπροσδιορίζεται ως ενάντια στο «σύστημα» της ευρωπαϊκής φιλελεύθερης δημοκρατίας και κυρίως αντλεί και διακινεί πληροφορίες μέσα από τα περίπλοκα μονοπάτια των social media. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι ο βασικός παράγοντας πολιτικοποίησης του αντισυστημικού τμήματος της

ΕΝΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΩΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ «ΣΥΣΤΗΜΑ» ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Paloma TOURS

Η τελευταία εβδομάδα του Don Julio Paloma Roadshow είναι εδώ και απλώς δεν γίνεται να τη χάσεις

Λίγα ρούχα, παγωμένα cocktails, βλέμματα όλο υποσχέσεις... Ιούλιος στην Αθήνα.

Το καλοκαίρι είναι η εποχή που γνωρίζομαστε (κι ερωτευόμαστε) ξανά με αυτή την πόλη, που ανακαλύπτουμε τα στέκια της από την αρχή, το ίδιο και τους ανθρώπους της. Το φετινό καλοκαίρι τα ζήσαμε όλα αυτά (ήδη!) στο έπακρο χάρη στο Don Julio Paloma Roadshow, ένα μαγικό ταξίδι που διοργανώσε η No 1 premium tequila Don Julio στα bars της πόλης μας. Πέρασαμε σχεδόν κάθε βράδυ του Ιουνίου τσουγκρίζοντας ανατρεπτικές Palomas και απολαμβάνοντας mexican style activations. Το ίδιο θα κάνουμε και απόψε, εκμεταλλευόμενοι την τελευταία εβδομάδα του Don Julio Paloma Roadshow.

Όπως και όλες τις προηγούμενες εβδομάδες, έτσι κι αυτή, δίνουμε ραντεβού σε κορυφαία αθηναϊκά

bars και hot εστιατόρια για να πιούμε την κλασική συνταγή της Paloma με βάση την τεquila Don Julio, αλλά και όλες τις ευφάνταστες παραλλαγές της. Εκτός όμως από τις πιο δροσιστικές Palomas, το ταξίδι του Don Julio Paloma Roadshow περιλαμβάνει επίσης ανατρεπτικά Dj sets και live bands, Tulum make up & hairstyling, arts & crafts και πολλές ακόμα εκπλήξεις που αξίζει να ανακαλύψεις μόνος σου.

Γι' αυτό, στις 7/7 πάρε όλη την παρέα και πηγαίνατε μαζί μία βόλτα από το πάντα επίκαιρο Theory στο Χαλάνδρι, ύστερα στις 9/7 ανακαλύψτε την υπέροχη αυλή του Balthazar που παραμένει ένα από τα πιο hot στέκια αυτής της πόλης εδώ και δεκαετίες, και τέλος στις 11/7 τα λέμε στο ατμοσφαιρικό Salvador, όπου και θα ολοκληρωθεί το Don Julio Paloma Roadshow. Κι η αλήθεια είναι πως θα μας λείψει...

ΑΝΤΙ-ΓΑΛΛΙΚΟ ΑΙΣΘΗΜΑ, ΑΓΝΟΙΑ, ΑΠΛΟΪΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Η Σώτη Τριανταφύλλου σχολιάζει δημοσιεύματα έγκυρων εφημερίδων για τις ταραχές στη Γαλλία

Διαβάζω τα δημοσιεύματα δύο έγκυρων εφημερίδων για τις ταραχές στη Γαλλία — του Guardian και των New York Times. Έχω εκφράσει και στο παρελθόν τη γνώμη μου για τη μεροληπτική politically correct δημοσιογραφία και το πώς τα αγγλοαμερικανικά ΜΜΕ αποτυγχάνουν να κατανοήσουν τη γαλλική πραγματικότητα — εκτός αν έχουν κάποια αντι-γαλλική ατζέντα. Η άγνοια και η απλοϊκότητα με κάνουν να απορώ: είναι άραγε η Γαλλία τόσο περίπλοκη; Η μήπως έχει γίνει μισητή στην αριστερά εξαιτίας της laïcité και άλλων ιδιαιτεροτήτων, οι οποίες, υπενθυμίζω, υπήρξαν κάποτε αριστερές, επαναστατικές πρωτοβουλίες;

Η Angélique Chrisafis γράφει στον Guardian για την κατάσταση στο Borny, μια περιοχή του Μετς στην ανατολική Γαλλία: τα τελευταία πέντε μερόνυχτα η συνοικία κάρκε κι ανάμεσα στις καταστροφές ήταν εκείνη της δημοτικής βιβλιοθήκης. Η κ. Chrisafis υπογράφει ρεπορτάζ με τίτλο «Δεν υπάρχει ελπίδα» και σχολιάζει το πώς (αλλά όχι το γιατί) στο «πάμφτωχο» και «στερνημένο» Borny κορυφώνεται η οργή. Αναρωτιέμαι αν μιλάμε για το ίδιο Borny στο οποίο έχουν γίνει τεράστιες επενδύσεις σε υποδομές: πρόκειται για μια συνοικία όπως πολλές, με σχολεία, με γήπεδα, με πάρκα — ειλικρινά, δεν συλλαμβάνω το πανκ σύνθημα «No hope». Καμιά ελπίδα για ποιο πράγμα ακριβώς; Για να γίνουμε δισεκατομμυριούχοι; Κι ενώ η δημοσιογράφος θρηνολογεί για τις «ζημιές», ιδιαίτερα για εκείνη της βιβλιοθήκης, δεν αναφέρει καθόλου τους ενόχους, ούτε κάνει λόγο για βανδάλους: γράφει μόνο ότι ξοδεύτηκαν 12 εκατομμύρια ευρώ για να ανακαινιστεί η βιβλιοθήκη η οποία πρόσφερε στο κοινό πάνω από 110.000 τόμους και ντοκουμέντα. Στη συνέχεια, παίρνοντας μια σύντομη δακρύβρεχτη συνέντευξη από τοπικό κάτοικο, φαίνεται να αναδεικνύει το συναισθηματικό, όχι τα γεγονότα. Απαριθμεί τις υλικές απώλειες στην ανατολική Γαλλία και σημειώνει — ειρήσθω εν παρόδω — ότι το κόμμα «Εθνική Συμπειρώση» της Μαρίν Λεπέν έχει αυξήσει τις δυνατότητες του, λες και η άνοδος της δεξιάς είναι αίτιο, όχι επίπτωση της ταραχώδους κατάστασης. Η δημοσιογράφος του Guardian αποδίδει τη βία, όπως συνηθίζεται, στην ανεργία και στο ότι «οι μισοί κάτοικοι του Borny (πληθυσμός 17.000) ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας»: δεν ξέρω από πού ανέσυρε αυτό το στοιχείο η κ. Chrisafis· το μόνο που ξέρω είναι ότι ένας στους τέσσερις κατοίκους της κοινότητας είναι ξένος κι ότι η ανεργία ή η αεργία φτάνει το 30%. Η ευρύτερη περιοχή πάντως δεν παρουσιάζει την ίδια εικόνα. Στην πραγματικότητα, ούτε το Borny παρουσιάζει την εικόνα που δίνουν οι αριθμοί: ήδη από το 2002 έχουν πραγματοποιηθεί έργα ανάπλασης και υποδομών μεγάλης κλίμακας, όπως έχει συμβεί σε πολλές προβληματικές συνοικίες. Χωρίς αποτέλεσμα ή με πενιχρά αποτελέσματα.

Ο Guardian, που καταφέρεται συχνά εναντίον της Γαλλίας διότι δήθεν οι Γαλάτες είναι «ρατσιστές», δικαιολογεί τις ταραχές μέσω του «αισθήματος αδικίας» που νιώθουν οι νέοι οι προερχόμενοι από τη μετανάστευση. Πού έγκειται η αδικία; Στο ότι η Γαλλία προσφέρει σε όλους μας δωρεάν παιδεία, υγεία, βοηθήματα και βιβλιοθήκες με 110.000 βιβλία; Και τι ακριβώς διεκδικούμε; Να μην υπακούμε στους νόμους; Να παίζουμε κλέφτες και αστυνομικούς χωρίς καμιά συνέπεια; Ο Guardian επικρίνει τον

«στιγματισμό» αυτής της ατίθασης και «εξοργισμένης» νεολαίας: το αυγό και η κότα. Τσιμουδιά για το Ισλάμ, τσιμουδιά για την εμπλοκή στο εμπόριο ναρκωτικών και όπλων: τα αθώα πλασματάκια σε κρίση ταυτότητας.

Το 1980-81 έμεινα σε λαϊκή πολυκατοικία στην οδό Μορίς Αρνου στο Μονρούζ. Ήμουν ευχαριστημένη που είχα βρει εκείνο το διαμέρισμα: αν και δεν ήταν «εντός των τειχών» του Παρισιού, απείχε μόλις λίγα λεπτά με τα πόδια από το τέρμα της γραμμής του μετρό. Στη γειτονιά υπήρχε φοιτητικό εστιατόριο, πισίνα, βιβλιοθήκη· δεν είχα κανένα, μα κανένα, παράπονο. Οι γείτονές μου προέρχονταν από διάφορες χώρες· ούτε που το σκεφτόμουν· είχα φυλετική ακρωματοψία. Στο πέρασμα του χρόνου, πολλά άλλαξαν: τα έχουμε συζητήσει ξανά και ξανά. Αυτό που φαίνεται παγωμένο στον χρόνο είναι η αριστερή ανάλυση σύμφωνα με την οποία η φτώχεια γεννά θανάσιμη βία. Φαίνεται ότι είμαστε υπερβολικά χοντροκέφαλοι για να καταλάβουμε αίτια που δεν είναι αμιγώς οικονομικά: τη θανάσιμη βία τη γεννούν η αμορφωσιά, τα ισλαμίστικα τζαμιά και τα βιντεοπαιχνίδια — δεν ερμηνεύονται όλα τρεις το λάδι, τρεις το ξίδι, έξι το λαδόξιδι.

Προχωρώ στους αγαπημένους μου New York Times, μια εφημερίδα που μας παραδίδει καθημερινά μαθήματα ηθικής. Η δημοσιογράφος Catherine Porter ίσως ζει στο Παρίσι επί πολύ καιρό, αλλά δεν έχει καταλάβει τίποτα από τη Γαλλία. Γι' αυτό σήμερα διαμαρτύρεται επειδή απαγορεύτηκε στα μέλη της γυναικείας ομάδας ποδοσφαίρου Les Hidjabeuses να φοράνε χιτζάμπ. Έλεος, κάπου! Έλεος! Από πότε επιτρέπεται να φοράς στο γήπεδο ό,τι σου κατέβει; Οι ποδοσφαιριστές φοράνε σορτσάκι και φανέλα, όχι; Γιατί θα έπρεπε οι ποδοσφαιριστρίες να παίζουν μπάλα με μπουρκα; Οι New York Times συνεχίζουν συνδέοντας τα γεγονότα μετά τον θάνατο του Ναέλ Μερζούκ με την απαγόρευση της χιτζάμπ στα γήπεδα: καταραμένη Γαλλία που δεν σέβεται τις ενδυματολογικές ιδιαιτερότητες των μουσουλμάνων! Έτσι, στο άρθρο της η κ. Porter στηλιτεύει τη «σκληρή» (έμεινα μου λες...) laïcité και εκφράζει την απογοήτευσή της για τη Γαλλία που δεν είναι μια η χώρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και προσθέτει ότι, αν και το ζήτημα της χιτζάμπ στα γήπεδα δεν σχετίζεται άμεσα με τον φόνο του 17χρονου, μας δείχνει το πώς η Γαλλία ανησυχεί για την παρουσία του Ισλάμ — ενώ δεν θα έπρεπε — και το πώς κατευθύνεται προς μια κοινωνία «μη συμπεριληψής».

«Η συζήτηση περί φυλής και ρατσισμού είναι ταμπού στη Γαλλία» γράφουν οι New York Times, «διότι έρχεται σε αντίθεση με τα ιδρυτικά ιδεώδη της γαλλικής δημοκρατίας: την ελευθερία, την ισότητα, την αδελφότητα». Αυτό που διαφεύγει από την αμερικανική εφημερίδα είναι ότι τα εν λόγω ιδεώδη έχουν λειτουργήσει και λειτουργούν — υπό τον όρον να σεβόμαστε το κοινωνικό συμβόλαιο, να αναγνωρίζουμε όσα μας προσφέρει η Γαλλία και να συμμετέχουμε στη δημοκρατία της πατρίδας μας και της Ευρώπης ολόκληρης. Συμφωνώ ότι η Γαλλία σήμερα είναι απογοητευτική — αλλά οι αιτίες που φαίνονται εντελώς διαφορετικές από εκείνες που επισημαίνουν οι bleeding hearts του Guardian και των New York Times. Το πρόβλημα είναι ότι, αν δεν συμφωνήσουμε ποτέ, η θλιβερή κατάσταση δεν θα βελτιωθεί ποτέ. **A**

ΚΙ ΕΝΩ Η ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΘΡΗΝΟΛΟΓΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ «ΖΗΜΙΕΣ», ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΤΟΥΣ ΕΝΟΧΟΥΣ, ΟΥΤΕ ΚΑΝΕΙ ΛΟΓΟ ΓΙΑ ΒΑΝΔΑΛΟΥΣ

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλή

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία
Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide)
Ελένη Μπεζιριάνογλου

Editorial Manager
Ηλένα Κρητικίου

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντισιμάς

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους
Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλουτζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμαντίτης, Μ. Ανδριωτάκη, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαράβελος, Μ. Ζουμπούλακη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Ευ. Μουζακίτη, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρή, Α. Τριανταφυλλίδης, Σ. Τριανταφύλλου, Α. Τρούγκου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Γ. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos

LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Εικονογραφίες art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Πύργος Ζαρχώνης, Τάσος Βρεττός, Εκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσος, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος, Λάζαρος Γραϊκός

Account Directors
Γιώτα Αθανασοπούλου, Κωνσταντίνα Ευθυμίου

Direct Market Advertising Director
Αννα Αντωνίου

Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου,
Νώντας Νταμπάνης

Advertising & Marketing Director
ATHENS VOICE Radio 102.5
Κική Μαλέρδου

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έρην Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη,
Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούνη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530,
fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369
Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr
Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής,
επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

ATHENS

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν.
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική,
η διασκευή ή η απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης
με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο,
χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΣΚΡΑΤΣ
Τύχη στη στιγμή

οπαπ
Ζήσε το παιχνίδι

**ΕΧΕΙΣ ΟΡΕΞΗ
ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ;**

**Η ΠΙΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΗ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΑΧΝΩΝ
ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ!**

**ΣΚΡΑΤΣ
ΓΑΤΕΣ**

**ΚΕΡΔΗ ΕΩΣ ΚΑΙ
500.000€**

**ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ
ΕΚΔΟΣΗ**

Newton's
LABORATORY

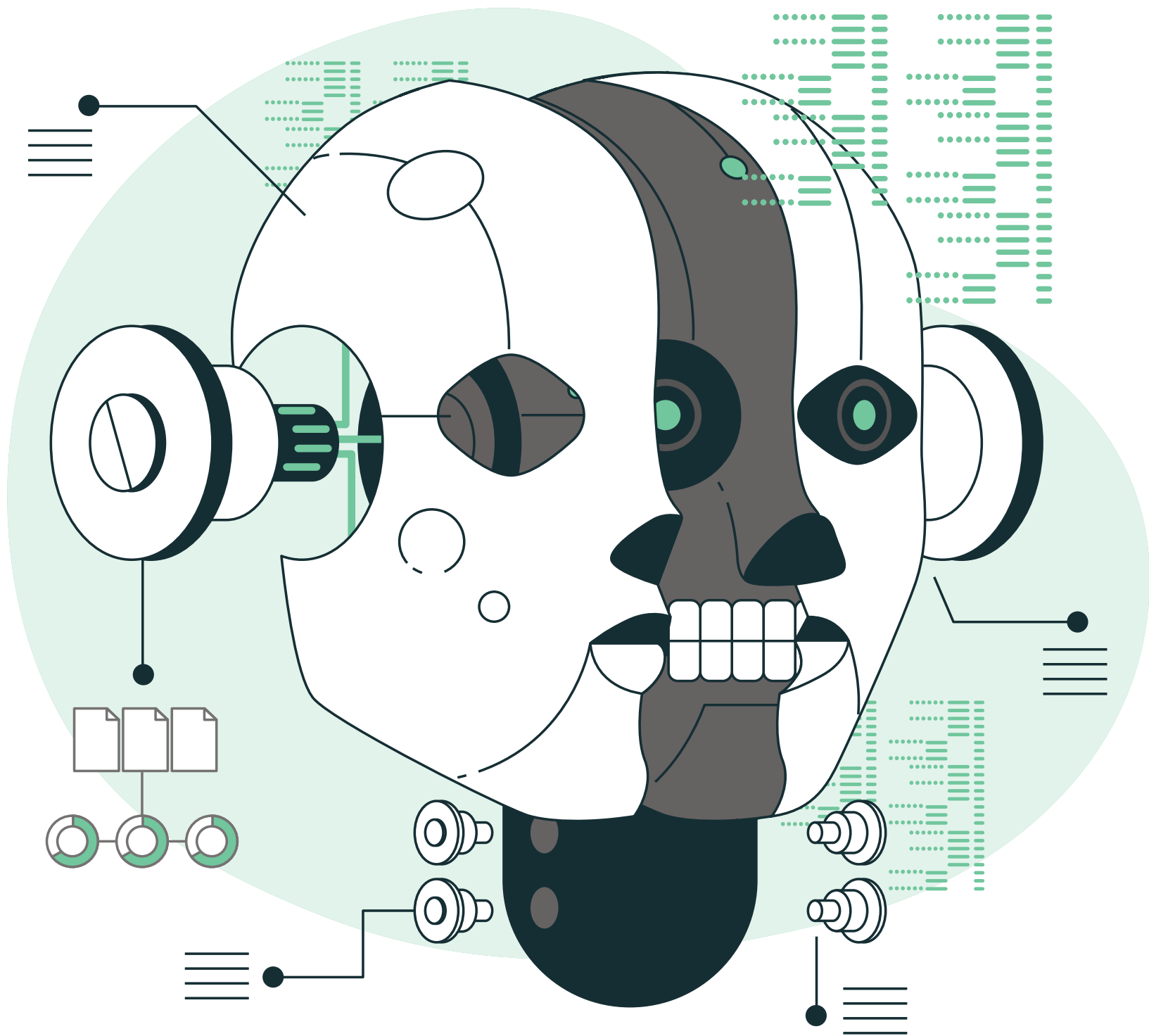
ΤΟ ΣΚΡΑΤΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. - ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΟΠΑΠ.

18+

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ ΕΕΕΠ. Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ.
Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΘΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ - ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: 1114

ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟ ΜΑΧΑΙΡΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΟΥΦΕΙΣ

Του ΛΟΥΚΑ ΒΕΛΙΔΑΚΗ

Κινδυνεύει η Δημοκρατία εξαιτίας της τεχνητής νοημοσύνης (AI); Πρόκειται για ερώτημα παγκόσμιο, κάτι που θα βρείτε σε καθημερινά δημοσιεύματα του διεθνούς Τύπου, αλλά και στα πάνελ των μεγαλύτερων συνεδρίων. Υπάρχει εύκολη απάντηση; Όχι...

Προσφάτως διεξήχθη στην Αθήνα το πρώτο συνέδριο Παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης. Στα περισσότερα πάνελ οι συμμετέχοντες έκριναν αναγκαίο να απευθυνθούν στο ChatGPT προκειμένου αυτό να δώσει μια παράμετρο από την τοποθέτησή τους. Ας το κάνουμε κι εμείς. «**Κινδυνεύει η Δημοκρατία;**» ρωτάμε το ChatGPT: «*Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να προκαλέσει προκλήσεις και θέματα που επηρεάζουν τη δημοκρατία, αλλά δεν σημαίνει απαραίτητα ότι κινδυνεύει η ίδια η δημοκρατία εξαιτίας της. Όπως και με κάθε νέα τεχνολογία, η επίδραση της AI στη δημοκρατία εξαρτάται από τον τρόπο χρήσης της και το πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί.* Με την παραπάνω απάντηση συμφωνούν πολλοί – ένας εξ αυτών είναι ο **Μπαράκ Ομπά-**

μα, ο οποίος μιλώντας σε συνέδριο για την ψυχική υγεία στην Αθήνα, αφιέρωσε μεγάλο μέρος της ομιλίας του στους κινδύνους και τις ευκαιρίες που συνεπάγεται η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας. «*Δεν πιστεύω ότι κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και θεσμοί είναι έτοιμοι να αδράξουν τα οφέλη και να αντιμετωπίσουν τη νέα κατάσταση*», είπε κι όταν αυτό έρχεται από τα συγκεκριμένα χείλη, η ανησυχία είναι αυτονόητη.

Ο ίδιος υπογράμμισε ότι οι δημιουργοί της AI ζητούν ρύθμιση, διατυπώνοντας πολλές επιφυλάξεις. «*Πρόκειται για τεχνολογική ανάπτυξη που υπερακοντίζει ηθικές αρχές και κανόνες. Πρέπει να είμαστε πιο ηθικοί, να χαλιναγωγήσουμε τις εξελίξεις και να αδράξουμε τα οφέλη*». Έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου για τα fake

news, τα οποία με τη χρήση των δυνατοτήτων της AI έχουν εισέλθει σε νέο επίπεδο (π.χ. τα βίντεο deep fakes), σε σημείο που είναι πρακτικά αδύνατον να ξεχωρίσεις αν κάτι είναι πραγματικό ή όχι. Ο 44ος πρόεδρος των ΗΠΑ, ένας πεπεισμένος θιασώτης της προόδου, κάλεσε τους νέους «*να κλείσουν τα τηλέφωρά τους και να συζητήσουν με κανονικούς ανθρώπους*». Και τον Ομπάμα λουδίτη δεν τον λες...

συμβαίνει τώρα, συζητιέται ελάχιστα

Κοντολογίς, το ζήτημα είναι κάτι παραπάνω από σοβαρό, είναι τρέχον. Συμβαίνει τώρα. Στις (διπλές) εκλογές στην Ελλάδα, ουδόλως ακούστηκε – πέραν από ορισμένα δημοσιεύματα που επιχειρούν να εξηγήσουν τι είναι η

AI, η καθημερινή πολιτική διαπάλη αναλώνεται σε ζητήματα που εν πολλοίς θα ξεπεραστούν (αν δεν έχουν ήδη...) από τις εξελίξεις. «*Το ζήτημα της τεχνητής νοημοσύνης δεν συζητήθηκε καθόλου στην προεκλογική περίοδο και εμείς στο Δίκτυο νιώσαμε ότι έχουμε χρέος να συζητήσουμε με τους πολίτες αυτό το ζήτημα που αφορά όλους τους πολίτες*», είπε πριν από λίγες ημέρες η πρόεδρος του Δικτύου για τη Μεταρρύθμιση, **Άννα Διαμαντοπούλου**, κατά τη διάρκεια εκδήλωσης με θέμα «**Τεχνητή Νοημοσύνη και Δημοκρατία**», η οποία διοργανώθηκε σε συνεργασία με τις εταιρίες FMC, Good Affairs και την ATHENS VOICE. «*Η νέα γένια θέλει απαντήσεις για το μέλλον και όχι απαντήσεις για το παρελθόν. Η νεολαία έχει φύγει πλέον από την πολιτική της πλαστικής σημαίας και της υψωμένης γροθιάς και επικεντρώνεται σε ζητήματα μελλοντικά, που αφορούν όλο τον κόσμο, ψάχνοντας να βρει απαντήσεις, όπως σε αυτό της διεξόδου της τεχνητής νοημοσύνης στην πολιτική αλλά και στην καθημερινότητά μας*» πρόσθεσε. Η εξέλιξη της AI είναι ραγδαία, επαναστατι-

κή. Ο Ομπάμα τη σύγκρινε με τον εξηλεκτρισμό, προ δεκαετιών, που άλλαξε τον ρου της ανθρώπινης ιστορίας. Η κ. Διαμαντοπούλου ορθώς επισήμανε ότι «κάθε επαγγελματική και παραγωγική δραστηριότητα αλλάζει, ενσωματώνοντας τεχνητή νοημοσύνη». Κι αυτό γίνεται τώρα και το χρονικό πλαίσιο αναφοράς είναι εντός διετίας, το πολύ τριετίας. Είμαστε έτοιμοι; Το θέμα πάντως δεν ετέθη κατά την προεκλογική περίοδο. Θα αναβαθμιστεί, φερπείν, το πρόγραμμα της εκπαίδευσης στα νέα δεδομένα που εισάγει η ΑΙ;

Όλα τα παραπάνω είναι ζητήματα που υπογραμμίζουν την περίπλοκη σχέση μεταξύ τεχνολογικής προόδου και δημοκρατίας. Πώς, για παράδειγμα, θα προστατευτούν οι κοινωνίες από τον «κόσμο της παραπληροφόρησης». Και ποιοι είναι οι κίνδυνοι που εγκυμονεί η ανάδειξη του «κράτους-πλατφόρμα», με τη συγχώνευση της εξουσίας στα χέρια των τεχνολογικών εταιριών-κολοσσών; Υπάρχει ανάγκη εκδημοκρατισμού της τεχνολογίας και θεσμικής θωράκισης απέναντι στη βούληση του αλγόριθμου;

Η ΑΙ –με την καταϊγιστική της δυναμική– περιλαμβάνει ένα ποτάμι ευκαιριών που συνδέονται με όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες (υγεία, παιδεία, πληροφόρηση κ.ά.), υπάρχουν ωστόσο σκοτεινά σημεία, που αν δεν τεθούν υπό έλεγχο, ενδέχεται να λάβουν ανεξέλεγκτη διάσταση. Κι εδώ μπαίνει στη συζήτηση ο ρόλος των θεσμών ως διαμορφωτών και οδηγών της νομοθετικής διαδικασίας, καθώς μόνο μέσω της διασφάλισης των κατάλληλων κανονισμών, εγγυήσεων και της διαφάνειας στον τρόπο λειτουργίας, τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης θα μπορέσουν να αναζωογονήσουν τη Δημοκρατία.

Σε ποιο σημείο βρισκόμαστε στην Ελλάδα

Για να καταλάβεις κάτι, πρέπει να το μετρήσεις. Ο Γιώργος Τράπαλης, data Analyst της Good Affairs, που διεξήγαγε σχετική μέτρηση, τόνισε ότι «τεράστιο ποσοστό, περίπου οκτώ στους δέκα πολίτες, πιστεύει πως τα κόμματα οφείλουν να καταθέσουν προτάσεις για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της ΑΙ. Ο κόσμος προχωρά χωρίς να μας ρωτά και εμείς πρέπει να έχουμε έτοιμες τις απαντήσεις στα ερωτήματα του μέλλοντος». Το θέμα, βεβαίως, ελάχιστα συζητήθηκε στη μακρά προεκλογική περίοδο. Ο κ. Τράπαλης παρουσίασε στην εκδήλωση του Δικτύου τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με τη διείσδυση της ΑΙ στην καθημερινότητα. Κατ' αρχάς το 90,4% –με υψηλά ποσοστά σε όλες τις ηλικιακές ομάδες– απαντά ότι γνωρίζει τον όρο «τεχνητή νοημοσύνη», ωστόσο μόλις το 36,6% έχει χρησιμοποιήσει κάποια εφαρμογή.

Το 49% πιστεύει ότι η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης θα επηρεάσει θετικά την εργασία του, σε αντίθεση με το 24,4% που εκφράζει προβληματισμό για την αρνητική διάσταση της χρήσης της ΑΙ. Το 53,6% των Ελλήνων θεωρεί ότι η εξέλιξη της ΑΙ θα επηρεάσει θετικά την καθημερινότητά του, ενώ το 41,4% εκτιμά ότι η τεχνητή νοημοσύνη θα επηρεάσει αρνητικά τη Δημοκρατία. Σχετικά με τον φόρο τον οποίο εμπιστεύονται οι πολίτες για την επεξεργασία των δεδομένων, η έρευνα δείχνει εμπιστοσύνη προς την ακαδημαϊκή κοινότητα, τις ανεξάρτητες αρχές, τους διεθνείς οργανισμούς και τη Δικαιοσύνη.

Με άλλα λόγια, οι Έλληνες μοιάζουν να είναι έτοιμοι για απαντήσεις, οι οποίες ωστόσο ακό-

Ο Γάλλος φιλόσοφος **Ετιέν Μπαλιμπάρ**, μιλώντας στους **Δελφικούς Διαλόγους**, έθεσε προς περαιτέρω διερεύνηση την υπερβατική διάσταση που ενδεχομένως παίρνει η τεχνολογία στις συνειδήσεις των ανθρώπων, συγκρίνοντας τον ρόλο της με εκείνον που άλλοτε διαδραμάτιζε μια θεότητα. Η βασική διαφορά μεταξύ των δύο έγκειται στο ότι αποκλειστικός δημιουργός της τεχνολογίας είναι ο άνθρωπος και κατ' επέκταση είναι ο μόνος υπεύθυνος να ορίσει τόσο την εξέλιξή της, όσο και τις διαστάσεις που λαμβάνει στη σύγχρονη κοινωνία.

Σε αυτό το σημείο βρισκόμαστε: Ο άνθρωπος μπροστά σε ένα δικό του δημιούργημα, που αν δεν το ρυθμίσει ενδέχεται να τον υπερβεί, βάζοντας την ανθρωπότητα σε αχαρτογράφητα ύδατα.

Κινδυνεύει η δημοκρατία

εξαιτίας της τεχνητής

νοημοσύνης;

(τι μας απάντησε το chatgpt)

«Η επίδραση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΑΙ) στη δημοκρατία είναι ένα σημαντικό θέμα που προκαλεί συζητήσεις. Αν και η ΑΙ μπορεί να παρο- σάξει ορισμένους κινδύνους για τη δημοκρατία, εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται και ρυθμίζεται.

Ένας από τους πιθανούς κινδύνους είναι η δυνατότητα εκμετάλλευσης της ΑΙ για τη διάδοση παραπλανητικών πληροφοριών ή ψευδών νέων. Οι αλγόριθμοι μάθησης της μηχανικής μάθησης μπορούν να αναπτυχθούν έτσι ώστε να επικε-

ο άνθρωπος μπροστά σε ένα δικό του δημιούργημα, σε αχαρτογράφητα νερά

ντώνονται στην αναπαραγωγή και ενίσχυση συγκεκριμένων προκαταλήψεων ή απόψεων, ενισχύοντας την πολιτικοποίηση των μέσων ενημέρωσης.

Επιπλέον, η αποτυχία να επιτευχθεί διαφάνεια και υπευθυνότητα στη χρήση της ΑΙ μπορεί να οδηγήσει σε ανισορροπίες εξουσίας και αποκλεισμό ο-

ρισμένων ομάδων ανθρώπων. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την αυξανόμενη χρήση αυτόματων συστημάτων λήψης αποφάσεων στον δημόσιο τομέα που οι αλγόριθμοι μπορεί να προκαλέσουν διακρίσεις ή αδικίες οι οποίες επηρεάζουν ορισμένες ομάδες πληθυσμού περισσότερο από άλλες.

Ωστόσο, η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί επίσης να συμβάλει θετικά στη δημοκρατία. Μπορεί να παράσχει εργαλεία για αυξημένη συμμετοχή των πολιτών, όπως επικοινωνία με τις κυβερνήσεις μέσω chatbots ή αναλύσεις δεδομένων για την ανίχνευση και την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων.

Για να αποφευχθούν οι πιθανοί κίνδυνοι είναι σημαντικό να υπάρχουν κατάλληλοι νομοθετικοί και ρυθμιστικοί μηχανισμοί. Πρέπει να υπάρχουν πλαίσια για την προστασία της ιδιωτικότητας και την εξασφάλιση της διαφάνειας και της ευθύνης των αλγορίθμων της ΑΙ. Επίσης, οι πολιτικοί, οι ερευνητές και οι επαγγελματίες της τεχνολογίας να εργαστούν από κοινού για να αναπτύξουν κατευθυντήριες γραμμές και πρακτικές που θα διασφαλίζουν την ηθική και υπεύθυνη χρήση της ΑΙ.

Ολοκληρώνοντας, η πρόκληση είναι να χρησιμοποιηθεί η Τεχνητή Νοημοσύνη με σύνεση και σεβασμό προς τις αξίες της δημοκρατίας, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι οφέλη της και να περιοριστούν οι πιθανοί κίνδυνοι! **A**

APEROL
SPRITZ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ,

ΚΟΚΚΙΝΟ

ΚΡΑΣΙ

Ανακαλύπτουμε μαζί
το νέο βιβλίο
«Happy Hour»
της Σαρίτας Χαϊμ

Βρες το βιβλίο [εδώ](#)

Μπορεί η ζωή και οι ανθρώπινες σχέσεις να χωρέσουν σε ένα μπαρ; Μπορεί ένα σύμπαν να συμπυκνωθεί σε ένα ποτό που σεβίρεται στην μπάρα; Ένα καλό μπαρ, μια καλή παρέα και ένα καλό ποτό αποτελούν ένα τρίπτυχο που δεν χάνει ποτέ. Στη λίστα αυτή έρχεται να προστεθεί και ένα καλό βιβλίο. Το νέο μυθιστόρημα της Σαρίτας Χαϊμ με τον τίτλο «Happy Hour» από τις εκδόσεις Μίνωας, εκτυλίσσεται στο μπαρ του Βαγγέλη, όπου διαφορετικοί άνθρωποι μοιράζονται τις ιστορίες τους γεμάτες αλήθεια και βαθύ συναίσθημα. Καθημερινοί ήρωες που βρίσκουν απρόσκοπτα τον δρόμο που οδηγεί στην καρδιά μας. Πρωταγωνιστές σε αυτό το κεφάλαιο είναι ο Κωνσταντίνος, ο Λάζαρος και ένα ποτήρι κόκκινο κρασί.

Οι διακοπές τελείωσαν, ήρθε ο Σεπτέμβριος και ο Κωνσταντίνος, με υπέρμετρη χαρά και ενθουσιασμό για την πρώτη μέρα του σχολείου, πήρε την τσάντα του, φίλησε τη μητέρα του που του έστρωσε με σαλιωμένη παλάμη τη χωρίστρα, και πέρασε την πόρτα του γυμνασίου. Ήταν μεγάλος πια, της δήλωσε σοβαρά. Δεν ήθελε να τον συνοδεύσει. Μπορούσε να τα καταφέρει και μόνος του.

Ένα όνομα συνόδευε για κακή του τύχη τα σχολικά του χρόνια: Λάζαρος Γεωργακόπουλος. Ήταν κάποιος που δεν θα ξεχνούσε, όσα χρόνια και αν περνούσαν. Ένα αγόρι με νυσταλέα μάτια και πλατύ χλομό κούτελο, που εμφανίστηκε σαν ανεμοστρόβιλος από το πουθενά, για να αρπάξει τους κολλητούς του μαζί με όλες τις –μέχρι και εκείνη την αποφράδα μέ-

ρα– βεβαιότητες και σταθερές της ζωής του. Γιατί; Μα πολύ απλά γιατί μπορούσε. Στο μπαρ του Βαγγέλη, είκοσι πέντε χρόνια μετά, ο Κωνσταντίνος βρήκε την ευκαιρία του για εκδίκηση. «Λάζαρε, είσαι καλά;» τον ρώτησε. «Ποιος είσαι;», του είπε κουρασμένα ο Λάζαρος. «Ο Κωνσταντίνος», απάντησε σταθερά με τη βεβαιότητα ότι θα τον καταλάβει. Αφού αυτός τον κουβαλούσε τόσα χρόνια μέσα στο κεφάλι του, δεν μπορεί, το ίδιο θα συνέβαινε και με τον δυνάστη του. Τι θα συμβεί άραγε ανάμεσα στους δύο (πλέον) άνδρες; Τι θα γίνει με το σενάριο εκδίκησης του Κωνσταντίνου; Μήπως τον πρόλαβε η ίδια η ζωή;

ΠΕΤΡΟΣ ΘΕΜΕΛΩΣ

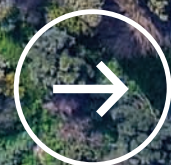
«ΕΧΩ ΖΗΣΕΙ ΠΟΛΛΗ ΕΥΤΥΧΙΑ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΜΕΣΣΗΝΗ»

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

Πανοραμική άποψη
του κέντρου της αρχαίας
πόλης (αεροφωτογραφία)

Η αρχαία Μεσσήνη, πόλη τραυματισμένη από τα στοιχεία της φύσης και τα χέρια των ανθρώπων, μεταλλοκνηγών, θαμμένη κάτω από επικύσεις πολλών μέτρων, ζει σήμερα χάρη στον κ. Πέτρο Θέμελη μια δεύτερη ζωή. Στο φόντο το χωριό Μαυρομάτι, όπου μπορεί κανείς να μείνει σε έναν από τους δύο παραδοσιακούς ξενώνες και να συνδυάσει την επίσκεψη του αρχαιολογικού χώρου με ολιγόημερες διακοπές στη φύση του βουνού.

Ακούγεται το κελάιδισμα των πουλιών. Σε στιγμές φυσάει ένα αεράκι. Είναι ειδυλλιακά...

-Δεν το πιστεύεις ότι υπάρχει αυτό το μέρος!

-Δεν είναι ωραία;

-Σας αξίζει που ζείτε εδώ.

-Το Μουσείο είναι έργο της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας χτίστηκε το 1973 σε σχέδια Αναστάσιου Ορλάνδου, αλλά ο κήπος και οι αποθήκες είναι δημιούργημα των ημερών μου.

-Όλα αυτά τα αρχαία αγάλματα που βλέπουμε εδώ τα βρήκατε στην αρχαία Μεσσήνη;

-Ναι, όλα από τη Μεσσήνη. Θα ήθελα να πάνε στη θέση εύρεσής τους, στον αρχαιολογικό χώρο...

-Έχει ένα αεράκι, μήπως κρυώσετε;

-Μου αρέσει εδώ, αν πέσει κρύο θα πάμε μέσα. Τι θα θέλατε να πούμε...;

ΜΙΑ ΠΟΛΙΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

ΓΙΑ 8 ΑΙΩΝΕΣ

Πηγαίνοντας σε έναν αρχαιολογικό χώρο είναι χρήσιμο να ξέρουμε την ιστορία του. Η συζήτησή μας ξεκινάει από εκεί. Τι ήταν η αρχαία Μεσσήνη;

«Η αρχαία Μεσσήνη ήταν μια πόλις φαινόμενο, πολύ σημαντική για 800 χρόνια, από τότε που ιδρύθηκε μέχρι το τέλος του 4ου αιώνα μ.Χ. που καταρρέει η ρωμαϊκή αυτοκρατορία. Αυτό που βλέπουμε τώρα στον αρχαιολογικό χώρο είναι το κέντρο της, ο χώρος της Αγοράς με όλα τα δημόσια κτίρια, 400 στρέμματα περίπου σε έκταση περιφραγμένη. Δεξιά κι αριστερά στην πλαγιά βρίσκονταν οι κατοικίες και πιο έξω η οχύρωσή της, κολοσσιαία, 9,5 χλμ. μήκος, για λόγους άμυνας και δυνατότητας επιβίωσης πληθυσμού σε περίπτωση πολέμου. Την ίδρυσε ο Θηβαίος στρατηγός Επαμεινώνδας, που κατατρόπωσε τη Σπάρτη στα Λεύκτρα το 369 π.Χ., αναγκάζοντάς τη να απελευθερώσει την Πελοπόννησο και να συρρικνωθεί στο έδαφός της. Ο Επαμεινώνδας έστειλε κήρυκες στους Μεσσήνιους της διασποράς και μαζί με τους είλωτες και τους περίοικους έκτισε την πρωτεύουσα του μεσσηνιακού λαού, που ήταν σκλαβωμένος για 230 χρόνια, στο ισχυρότερο φυσικό οχυρό της χώρας, για να αντέξει τις πιέσεις της Σπάρτης. Η αρχαία Μεσσήνη έγινε μια πόλη ισχυρή που έκτοτε δεν κατακτήθηκε».

Στα χρόνια της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας; «Υπό την προστασία φωτισμένων αυτοκρατόρων, ήταν αξιόλογο πολιτικό, οικονομικό και πολιτισμικό κέντρο, με καλλιτέχνες από όλη την Ελλάδα, με έργα τέχνης και μια εικόνα κοσμοπολιτισμού. Διοικούνταν από μεγάλες οικογένειες γαιοκτημόνων που ζούσαν στη Μεσσήνη και τη Ρώμη, παντρεύονταν πλούσιες Ρωμαίες και έκαναν δίγλωσσα παιδιά, ήταν μορφωμένοι, ταξίδευαν, ήλεγχαν την οικονομία και βοηθούσαν με τα χρήματά τους την πόλη τους να συντηρεί και να επισκευάζει τα κτίρια».

Κι όλα αυτά τα λαμπρά οικοδομήματα πότε κατέρρευσαν; «Στον χριστιανικό μεσαίωνα τα δημόσια οικοδομήματα και τα ιερά της εγκαταλείπονται – η οριστική κατάρρευση χρονολογείται μετά τον μεγάλο σεισμό του 365 μ.Χ. που συγκλόνισε την Πελοπόννησο και την Κρήτη. Επί 200 χρόνια η Μεσσήνη είναι αφημένη στις πλημμύρες από τα νερά που κατεβάζει το βουνό, μέχρι που το χριστιανικό στο χέιο φτιάχνει μια εκκλησία κι έναν οικισμό τον 6ο αι. Εξακολουθεί να υπάρχει ως οικισμός με την ονομασία Βουλκάνο ή Βουρκάνο και τους επόμενους αιώνες. Οι κάτοικοι που απέμειναν μεταξύ των ερειπίων της έρημης πόλης έδωσαν το τελειωτικό χτύπημα, γκρέμιζοντας τα δημόσια κτίρια για να πάρουν τα μέταλλα (σίδηρο και μόλυβδο) για λόγους επιβίωσης – ήταν πάμπτωχοι. Τα εντυπωσιακά αρχαία κτίρια δεν τους έλεγαν τίποτα, με τα μέταλλα από τους συνδέσμους των αρχαίων κτισμάτων κατασκεύαζαν αγροτικά εργαλεία. Από τον 11ο αιώνα άρχισαν να αποδομούν τα τείχη οι στρατοί των Φράγκων κατακτητών για να οικοδομήσουν τα κάστρα τους στην Πελοπόννησο. Οι πτωχοί κάτοικοι του Βουλκάνου είχαν στη διάθεσή τους άφθονες μικρές πέτρες για να χτίσουν τα ταπεινά σπιτάκια τους. Στο πέρασμα των αιώνων, η αρχαία ένδοξη πόλη είχε καλυφθεί από χώμα. Όταν ήρθα το 1986 για την ανασκαφή, διαπίστωσα ότι είχε καλυφθεί από αγρούς με ελιές και αμπέλια που τα καλλιεργούσαν οι κάτοικοι του χωριού Μαυρομάτι Ιθώμης και του όμορου που ονομαζόταν Σίμιζα και μετονομάστηκε σε Αρσινόη».

ΟΤΑΝ ΗΡΘΑ
ΤΟ 1986
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ,
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΑ
ΟΤΙ ΟΛΟΚΛΗ-
ΡΗ Η ΑΡΧΑΙΑ
ΠΟΛΗ ΕΙΧΕ
ΚΑΛΥΦΘΕΙ
ΑΠΟ ΑΓΡΟΥΣ
ΜΕ ΕΛΙΕΣ ΚΑΙ
ΑΜΠΕΛΙΑ
ΠΟΥ ΤΑ ΚΑΛ-
ΛΙΕΡΓΟΥΣΑΝ
ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ
ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
ΜΑΥΡΟΜΜΑ-
ΤΙ ΙΘΩΜΗΣ

ΕΙΝΑΙ Ο ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, μετά την Ακρόπολη. Ίσως και ο πιο όμορφος. Την πρώτη φορά ανέβηκα στην αρχαία Μεσσήνη για μια σύντομη επίσκεψη σε καλοκαιρινές διακοπές στην Πελοπόννησο. Δεν ήξερα αυτή την αρχαία πόλη στην πλαγιά του όρους Ιθώμη, με Θέατρο εφάμιλλο της Επιδαύρου, με το μεγαλειώδες αρχιτεκτονικό συγκρότημα του Γυμνασίου, του Σταδίου και της Παλαιόστρας, την Αγορά, το Βουλευτήριον, τα Μαυροματειακά, το Ασκληπιείο, το ιερό της Ίσιδος και των άλλων θεοτήτων, τις ρωμαϊκές επαύλεις με τα ψηφιδωτά... Δύο χρόνια μετά, θα επέστρεφα για να μείνω λίγες μέρες σε έναν από τους δύο ξενώνες στο χωριό Μαυρομάτι, ακριβώς πάνω από τον αρχαιολογικό χώρο, έχοντας τον χρόνο να περιπλανηθώ στη φύση και τα μνημεία, αλλά και να επισκεφθώ τα αξιοθέατα της περιοχής, όπως την παλιά Μονή Βουλκάνου, στην κορυφή της Ιθώμης, με θέα 360 μοίρες στον μεσσηνιακό κάμφο. Η αρχαία Μεσσήνη είναι ιδανικό μέρος για να ξεκουραστείς και να σουχάσεις, ο σκοπός μου όμως ήταν άλλος.

Το επόμενο πρωί με περίμενε στον κήπο του Αρχαιολογικού Μουσείου ο κ. Πέτρος Θέμελης. Μένει εκεί, στον κάτω όροφο του μουσείου, ως διευθυντής διορισμένος από την Αρχαιολογική Εταιρεία από το 1987. Ζει ανάμεσα στα αγάλματα. Είναι δύσκολο να πιστέψεις ότι αυτός ο αρχαιολογικός πλούτος, μαζί με όλα τα μνημεία της αρχαίας πόλης, ήταν θαμμένα κάτω από αμπέλια και ελιές. Η αρχαία Μεσσήνη είναι δικό του δημιούργημα, ένα μικρό θαύμα, που με την επίμονη εργασία και αφοσίωσή του τα έφερε στο φως. Το ήξερα ότι ο κ. Θέμελης είναι πολυδιάστατος επιστήμονας, με πλούσιο συγγραφικό και ανασκαφικό έργο, γνωρίζοντάς τον όμως από κοντά αισθάνθηκα την πουχία του ανθρώπου που έχει ευτυχήσει στη ζωή του. Η αρχαία Μεσσήνη είναι τυχερή που τον βρήκε, χάρη σε εκείνον ζει μια δεύτερη ζωή, κι εκείνος όμως τυχερός. Το καθημερινό ξύπνημα στη φύση του βουνού, η σωματική εργασία στο ύπαιθρο, ο καυτός ήλιος και οι αυγουσιτιάτικες μπόρες, η χαρά όλα αυτά τα χρόνια με κάθε νέα ανακάλυψη, οι απογευματινές συζητήσεις με τους συνεργάτες του για τα ευρήματα της μέρας... «έχω γίνει καλύτερος άνθρωπος εδώ» μου λέει ανάμεσα σε άλλα.

Μια ζωή στις ανασκαφές, από την Πέλλα και τη Βεργίνα στα πρώτα του βήματα, και μετά ως επιμελητής αρχαιοτήτων στην Ολυμπία, τη Βραβρόνα, τους Δελφούς, και παράλληλα καθηγητής κλασικής Αρχαιολογίας στο πανεπιστήμιο της Κρήτης για 19 χρόνια, έχει μάθει να απολαμβάνει το μοίρασμα της γνώσης και τη συντροφιά με νέους ανθρώπους. Είναι 86 χρονών και αποπνέει νεότητα. Έχει χιούμορ, γελάει συχνά, χαιρεσάει κι εσύ τη συντροφιά του, η σεμνότητα και η ευγένειά του σε κερδίζουν. Μοιράζει τον χρόνο του στην Αθήνα και την αρχαία Μεσσήνη, τα μεσημέρια τον συναντάς στο εστιατόριο του χωριού, με εξαιρετικό φαγητό και θέα στην αρχαία Μεσσήνη, να τρώει σε ένα τραπέζι πριν από τη μεσημεριανή ξεκούραση, κομμάτι και ο ίδιος του τόπου που έχει αφιερώσει ένα μεγάλο κομμάτι της ζωής του.

Η στιγμή της αποκάλυψης του αγάλματος της Ίσιδας Πελαγίας κατά την ανασκαφή στον χώρο του θεάτρου. Χρονολογείται στον 2ο αι. μ.Χ., στα χρόνια του αυτοκράτορα Αδριανού.

ΑΠΟ ΤΟ ΜΗΔΕΝ ΣΤΟ ΕΙΝΑΙ

Ξ Σας έπιασε απελπισία όταν ήρθατε;

Όταν η Αρχαιολογική Εταιρία μου ανέθεσε αυτό το καθήκον, το 1986, γνώριζα από μακριά τη Μεσσήνη ως αρχαιολόγος – ήταν ο Αναστάσιος Ορλάντο που ανέσκαβε εδώ και δεν τολμούσα να τον επισκεφτώ, πόσο μάλλον να συνομιλήσω μαζί του. Τα ανασκαφικά έργα είχαν εγκαταλειφθεί από το 1977 μετά τον θάνατο του Ορλάντου ως το 1985. Όταν έφτασα εδώ για μια πρώτη αυτοψία με οδήγησε ο μοναδικός φύλακας που υπήρχε μέσα από χωράφια, δεν μπορούσες να περάσεις εύκολα, ανάμεσα σε βότα, φανταστείτε. Με οδήγησε στο Στάδιο όπου εξείχαν τα πάνω άκρα ορισμένων κιόνων από τις στοές του Γυμνασίου.

Ξ Τι εννοείτε εξείχαν;

Εξείχε το πάνω μέρος ορισμένων κιόνων που προχωρούσαν σε βάθος 4 μέτρων μέσα στο χώμα. Όπως ήταν χτισμένη η πόλις στην πλαγιά του βουνού της Ιθώμης, το Στάδιο βρισκόταν στο χαμηλότερο σημείο και είχε καλυφθεί με επιχώσεις πάχους 5 μέτρων περίπου λόγω των κατολισθήσεων, κατά τα διάρκειά του λεγόμενου χριστιανικού Μεσαίωνα.

Ξ Οπότε; Φέρατε μπουλντόζες και αρχίσατε να βγάξετε το χώμα;

Πήγα πρώτα στον Γενικό Γραμματέα της Εταιρίας, τον Γιώργιο Μυλωνά, ο οποίος ήταν καθηγητής σε πανεπιστήμιο των Ηνωμένων Πολιτειών και ακαδημαϊκός, και με οδήγησε ο ίδιος στον τότε υπουργό Οικονομικών και ενέγραψε τη Μεσσήνη στα μεγάλα έργα πολιτισμού της χώρας – όπως ήταν τότε ο Μιστράς, η Βεργίνα, 5-6 μεγάλα έργα. Σημαντική ήταν η συμβολή του Συμβούλου Επικρατείας Γιώργου Κουβελάκη, Μεσσήνιου στην καταγωγή, στην εξεύρεση πιστώσεων. Αγοράσαμε γη, γιατί όλη η έκταση ανήκε σε καλλιερηγτές, σε συμφωνία με

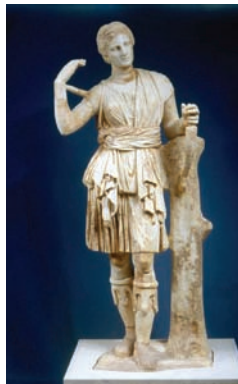

Τα θραύσματα αγάλματος της Αρτέμιδος Λαφρίας ανακαλύφθηκαν κατά την ανασκαφή σε πολυτελή ρωμαϊκή έπαυλη στο Ασκληπιείο. Σήμερα εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο (κάτω).

αυτούς και με χρηματοδότηση από διάφορες πηγές, τη νομαρχία, τον ΕΟΤ στα πρώτα του βήματα, την Αρχαιολογική Εταιρία και το Υπουργείο Πολιτισμού, και προχωρήσαμε στην τοπογράφηση και την κτηματογράφηση της έκτασης των 350 στρεμμάτων περίπου. Στη συνέχεια, με χρήματα από την ΕΕ και ιδιωτικούς φορείς, ξεκινήσαμε τις ανασκαφικές και αναστηλωτικές εργασίες οι οποίες συνεχίζουν μέχρι και σήμερα.

Ξ Και τι αρχίσατε να κάνετε;

Άρχισα να διαλύω τους μαντρότοιχους που χώριζαν τα χωράφια. Γιατί τα κτήματα είχαν πέτρινες μάντρες, ξερολιθιές, φτιαγμένες με αρχαίες πέτρες. Ήταν γεμάτες με σπασμένες επιγραφές, αγάλματα και αρχιτεκτονικά

μέλη. Τα συγκέντρωσα, τα κατέγραψα και τα μετέφερα στις αποθήκες του Μουσείου με τη βοήθεια σημαντικών συνεργατών μου.

Ξ Το Μουσείο το είχε κάνει η Εταιρία επί Ορλάντο;

Ναι, και στη συνέχεια χρειάστηκε να προχωρήσω σε ριζική ανακαίνισή του, σε διαμόρφωση του αύλειου χώρου και στην κατασκευή δύο μεγάλων αποθηκών για την αποθήκευση των κινητών ευρημάτων που αριθμούν τώρα 19.000 αντικείμενα, προερχόμενα από τις ανασκαφές. Χώρια τα νομίσματα, που αριθμούν γύρω στα 8.500 χιλιάδες. Πολύ πλούσια πόλη!

Ξ Απίστευτο ότι οι μάντρες ήταν χτισμένες με αρχαία!

Η πρώτη συλλογή μας ήταν από αυτές, άρχισα να τις καταδειάζω μία-μία και να βρίσκω θραύσματα από γλυπτά και διάφορα άλλα αντικείμενα. Μετά άρχισα να ανασκάπτω στο νότιο πέρας του Σταδίου – εκεί που είναι τώρα το Μουσείο των Σαιθιδών ήταν ένας λιθοσωρός από 1.400 λίθινα αρχιτεκτονικά μέλη. Θα σας δώσω ένα βιβλίο που δείχνει το Πριν και το Μετά της Μεσσήνης για να καταλάβετε πώς αποκαλύφθηκαν τα πάντα διαλυμένα και διάσπαρτα, δεν θα το πιστεύετε! Ξεκινήσαμε την αναστήλωση από το Μηδέν και φτάσαμε σήμερα στο Είναι! Νοικιάζαμε ιδιωτικό ελικόπτερο από το Τατόι με φωτογράφο δεμένο πάνω του και αεροφωτογράφιζε για να υπάρχουν τεκμήρια του πώς ήταν τότε ο χώρος – έχουμε ένα πολύτιμο αρχείο στο Κέντρο Μελετών Αρχαίας Μεσσήνης στην Αθήνα με όλες τις φάσεις εξέλιξης του έργου.

Ξ Πώς τα φτιάξατε όλα αυτά;

Με χρόνο, υπομονή, πείσμα... και αναζήτηση χρημάτων. Οι συνεργάτες μου αρχιτέκτονες έκαναν σχέδια, μελέτες με προτάσεις αναστήλωσης που εφαρμόστηκαν σταδιακά όλα αυτά τα 35 χρόνια.

Ξ Και πώς ξέρατε τι ταίριαζε πού;

Ξέραμε περίπου πώς ήταν γιατί, παρότι όλα ήταν πεσμένα, σωζόταν το ίχνος μιας κάτοψης του κάθε οικοδομήματος... Το ρέμα, ο κείμαρρος, είχε σκορπίσει δυστυχώς τις πεσμένες κολώνες και τα καθίσματα του Σταδίου. Χρειάστηκε να κάνουμε πολλές δοκιμές με τους τεχνίτες μας για να βρεθεί η αρχική θέση του κάθε αρχιτεκτονικού μέλους. Γιατί μπορείς να στήσεις μία κολώνα στη θέση μιας άλλης, αλλά η κάθε κολώνα χρειάζεται τα δικά της μέρη (τους σπονδύλους της) για να στηθεί όρθια, όπως και το δικό της κιονόκρανο. Το ύψος τελικά του κάθε κιονόκρανου καθορίζεται την αλφαδιά πάνω στην οποία εδράζεται το οριζόντιο στοιχείο των επιστυλίων.

Ξ Δουλεύατε όλα τα χρόνια με τους ίδιους τεχνίτες;

Ξεκίνησα με 40 περίπου εργατοτεχνίτες, αγρότες από τα γύρω χωριά που έφερναν σε πέρας όλες τις αναγκαίες εργασίες, ανασκαφή, αναστήλωση... Οι περισσότεροι βγήκαν σε σύνταξη. Μεγάλωσαν, μεγάλωσα κι εγώ μαζί τους! (γελάει) Ήταν αγρότες, όμως έμαθαν να εκτελούν τέλεια τα πάντα, χειρίζονται και τα δικά μας οχήματα και μηχανήματα, είμαστε αυτόνομοι, δεν έχουμε ανάγκη κανέναν εισαγόμενο αρχιτεχνίτη ή εργοδηγό. Οι εργαζόμενοι μαζί μου κάνουν τα πάντα, δεν είναι μεμψίμοιροι.. Τώρα έχουν μείνει μόνο 7 εργατοτεχνίτες και 2 συντηρητές, μια γραμματέας, και ορισμένοι αρχαιολόγοι βέβαια παλαιά στελέχη που με βοηθάνε εθελοντικά.

Ξ Τι κάνατε πρώτα από τα μεγάλα έργα;

Πρώτα αναστηλώσαμε το Στάδιο, μετά από 10 χρόνια ανασκαφής. Βρίσκομαι επί 35 χρόνια εδώ, τώρα δεν έχει μείνει τίποτα να στήσω όρθιο, εκτός από το ιερό της Ίσιδος και του Σάραπν. Ένα εντυπωσιακό οικοδομικό συγκρότημα ρωμαϊκών χρόνων και ένα τμήμα της αγοράς όπου δεν προβλέπω πολύ καλή διατήρηση. Δηλαδή, κατ' ουσία ο χώρος έχει ανασκαφικά σχεδόν ολοκληρωθεί.

Ξ Για αυτό σας έχω ακούσει να λέτε ότι θέλετε 5 χρόνια ακόμα;

Ναι! Βέβαια πάντα 5 χρόνια λέω ότι χρειαζόμαστε ακόμη, γιατί τα προγράμματα είναι 5ετή, δηλαδή πρέπει ανά 5ετία να ανανεώνεις το πρόγραμμα σου για να πάρεις την έγκριση συνέχειας από το Υπουργείο Πολιτισμού και μετά κάθε χρόνο να το υλοποιείς. Αλλά τώρα πια ο χρόνος έχει σχέση και με τις δικές μου δυνάμεις, Άλλωστε μετά από 5 χρόνια δεν θα είναι ενεργός κανένας από τους έμπειρους εργατοτεχνίτες μου, μόνο εγώ! (γελάει)

Η ΦΥΣΗ ΚΑΙ Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

Ξ Λέτε συχνά ότι δεν πρέπει να κάνεις ανασκαφή για την ανασκαφή, όσο είναι θαμμένα τα μνημεία προστατεύονται.

Βέβαια, αυτή είναι η αρχή μου, αν δεν έχεις τη δυνατότητα να αναστηλώσεις, να αναδείξεις ένα μνημείο, αλλά μόνο να το σκάψεις και να το αφήσεις να γίνει σκουπιδόλακκος, καλύτερα σκέπασέ το και ασ' το εκεί, μια άλλη γενιά θα έχει τα μέσα να το κάνει. Εγώ είχα τα μέσα να τα αναστηλώσω, αν δεν είχα δυνατότητα κάθε χρόνο να ανανεώνω τα προγράμματά μου οικονομικά δεν θα είχε ολοκληρωθεί το έργο, έτσι αγοράσαμε τα μηχανήματα, έτσι συνεργαστήκαμε με πεπειραμένους ανθρώπους που τους είχα εμπιστοσύνη και πήγαν όλα κατ' ευχών.

Ξ Πόσα χρήματα χρειάστηκαν;

Πού να θυμάμαι; Πρέπει να ρωτήσουμε τη λογίστριά μου, αρκετά εκατομμύρια πάντως σε δραχμές αρχικά, σε ευρώ σε συνέχεια! Είναι το μεγαλύτερο ανασκαφικό έργο στην Ελλάδα, νομίζω, ανάλογο με την Πέλλα, τη Βεργίνα, τον Μιστρά... Μόνο που εδώ δημιουργήθηκε ένας χώρος από το μηδέν, ενώ τα άλλα μνημεία που πάντα ήταν ενταγμένα στα μεγάλα έργα πολιτισμού της χώρας, όπως για παράδειγμα ο Παρθενώνας, ήταν όρθια και συντηρούνται.

Ξ Είχατε να αντιμετωπίσετε και διαφορετικές νοοτροπίες;

Στη χώρα μας επικρατούσε μια αντίληψη, θα την έλεγα ρομαντική, που έλεγε: άσε τις κολώνες να κείτονται στα λουλούδια της άνοιξης – ναι, εντάξει, αλλά φθείρονται ξαπλωμένες επί αιώνες στο έδαφος και τελικά δεν καταλαβαίνεις πού ανήκουν, σε ποιο οικοδόμημα. Οι πέτρες εδώ μου μιλούσαν: Πέτρο, σε παρακαλώ, στήσε με εκεί που ήμουνα, μη με εγκαταλείπεις μέσα στη λάσπη και την άγρια βλάστηση, και τις άκουγα. Ένα κιονόκρανο, για παράδειγμα, μου λέει, Πέτρο, κοίταξε, έχω κάτι εγκοπές εδώ, μια φθορά εκεί έναν τόρμο για γόμφωση από κάτω,

σε εκείνη την κολώνα θα με πας. Μου αρέσει αυτό το παιχνίδι, είναι σαν ένα παζλ που προσπαθείς να λύσεις.

Ξ Εγώ τόση ώρα σκέφτομαι πόση ευτυχία έχετε ζήσει σε αυτό τον τόπο.

Έχω ζήσει πολλές χαρές και πολλή ευτυχία, δεν έχω παράπονο, έχω γίνει καλύτερος άνθρωπος, έχω ωριμάσει, έχω μεγαλώσει, και τελικά αισθάνομαι ότι έχω και αντοχές, για πολλά χρόνια ακόμα! (γελάει)

Ξ Είστε μια χαρά!

Μια χαρά δεν ξέρω, αλλά δουλεύει το μυαλό ακόμα, περπατώ (άρα υπάρχω)... αυτό έχει σημασία. Με κρατάει ζωντανό αυτό που κάνω, με γεμίζει, είναι και η φύση, κοίταξε γύρω μας, είναι παράδεισος. Όσοι φίλοι έρχονται, Έλληνες και ξένοι, με παίρνουν τηλεφώνω μετά και μου λένε, ζήσαμε σε έναν παράδεισο, όπως μου το είπες κι εσύ στην αρχή. Φύση και μνημείο αποτελούν μια ενότητα, χωρίς το φυσικό περιβάλλον το μνημείο ξεκομμένο δεν έχει αξία. Αλλά φύση ελεγχόμενη.

Ξ Ακούς συνέχεια νερά στον αρχαιολογικό χώρο. Η αρχαία Μεσσήνη επί της ουσίας είναι μια ρεματιά...

Ναι, ακριβώς, το νερό βρήκε μόνο του την κοίτη του για να κατεβαίνει από τις πηγές της Ιθώμης στον κάμφο. Όταν πρωτοήρθα το νερό ήταν παντού και μόνο το καλοκαίρι μπορούσαμε να ανασκάψουμε στο Στάδιο όπου κατέληγε. Κανείς δεν το πιστεύει ότι το έχουμε υπογειοποιήσει. Έγινε ένα τεράστιο αποχετευτικό έργο, περισσότερα από 350 μ. συνολικά, από τα οποία τα 250 κάτω από το Στάδιο, με μεγάλης διαμέτρου σωλήνες και τέσσερα φρεάτια ελέγχου. Το νερό οδηγείται έξω από το τείχος στο τέρμα του Σταδίου, βρίσκεται ένα ποταμάκι που εκβάλλει, χύνεται στο ποτάμι της Μαυροζούμενας. Ήταν το πρώτο που έπρεπε να κατασκευαστεί, για να τιθασειύσουμε το νερό. Οι αρχαίοι είχαν κατασκευάσει μεγάλους υπονόμους σε κάθε δρόμο και οδηγούσαν τα νερά εκτός οικισμού, αυτοί όμως βούλωσαν όταν η πόλη άρχισε να καταρρέει, κανείς πια δεν καθαρίζει τους υπονόμους τον 4ο αιώνα μ.Χ. και το νερό ξεχείλισε και βρήκε μόνο του την κοίτη του ακριβώς στο μέσο του αρχαιολογικού χώρου. Τώρα το ρέμα είναι ένα στοιχείο πλήρως ενταγμένο στο φυσικό περιβάλλον του αρχαιολογικού

Το Μουσείο της οικογένειας των Σαιθιδών βρίσκεται στο πιο χαμηλό σημείο του αρχαιολογικού χώρου, κάτω από το Στάδιο. Στις ανασκαφές αποκαλύφθηκαν 1.400 κομμάτια από το διαλυμένο μνημείο. Πα να ολοκληρωθεί η αναστήλωσή του χρειάστηκαν περίπου 20 χρόνια.

πάρκου, ακούς τον ήχο του νερού, που είναι ευχάριστος και ηρεμιστικός.

Ξ Έχετε δικό, είναι πολύ ωραίος ήχος.

Και όχι μόνο αυτό, δημιουργεί και δική του κλωρίδα και πανίδα στις όχθες. Το θέατρο, ας πούμε, έχει δικό του αποχετευτικό σύστημα γύρω στην ορχήστρα, και όταν υπάρχει παράσταση, κλασικής μουσικής ή αρχαίας τραγωδίας, ακούς βατράχια να λαλούν, σε ορισμένους αρέσει, μερικοί ενοχλούνται. Αν σας ενοχλούν τα βατράχια, λέω, ελάτε νωρίς, καθαρίστε το κανάλι και κάντε την εκδήλωσή σας χωρίς κουάξ κουάξ το βράδυ! (γελάει)

Ξ Τι άλλα ζώα έχει;

Ζούμε σε μια φύση άγρια, θα έλεγα, σε ένα ολόκληρο οικοσύστημα. Έχει τεράστια κοράκια που τρώνε καρύδια και καβούρια που τα ρίχνουν από ψηλά σε πέτρες για να σπάσουν. Μπαιοβγαίνουν επίσης αγριογούρουνα, αλεπούδες, τσακάλια κατεβαίνουν και τα ακούς να ουρλιάζουν τα βράδια, σαύρες τοπικές, ακρίδες ντόπιες, χελιδόνια, σκορπιό και φίδια, μεγάλοι τυφλίτες και δενδρογαλιές, γάτες φυσικά και περιστέρια.

Ξ Είναι πολύ λίγο γνωστός αυτός ο τόπος. Θα μπορούσε να είναι διάσημος στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Συμφωνώ! Έχει αυξηθεί η κίνηση πάντως, και ειδικά τώρα μετά τον κορωνοϊό. Έχει μπει στα ως προορισμός σε τουριστικά γραφεία, το Costa Navarino στέλνει κόσμο, αλλά δεν υπάρχουν ακόμη οι αναγκαίες υποδομές. Δεν υπάρχει καν λεωφορειακή σύνδεση με Καλαμάτα και Νέα Μεσσήνη. Πρέπει ο ξένος να διαθέτει ΙΧ για να επισκεφθεί την αρχαία Μεσσήνη. Βλέπεις εκεί απέναντι; Την πλαγιά την πήραν Άραβες από το Ντουμπάι και αγοράζουν χιλιάδες στρέμματα ελαιώνων, βρήκαν μερικοί άνεργοι από το χωριό Αρσινόη δουλειά. Φυτεύουν ελιές, θα κάνουν δικό τους λιτοτρίβι και την παραγωγή όλη θα την τυποποιήσουν και θα τη στέλνουν στις αραβικές χώρες. Ένας Γερμανός επενδυτής του τουρισμού ήρθε και αγάπησε τον χώρο, αγοράζει κτήματα γύρω από τον αρχαιολογικό χώρο, έχει πάρει δύο ή και περισσότερα σπίτια στην Αρσινόη, το διπλανό χωριό που ερμηνώνει, να τα κάνει πιθανόν μπουτίκ ξενοδοχεία, είναι καλλιεργημένος άνθρωπος και θα σεβαστεί, πιστεύω, το περιβάλλον. Οι ντόπιοι δεν γνωρίζω τι σκέπτονται και τι κάνουν. Υφίσταται μια δυναμική ανάπτυξης την οποία αγνοεί μάλλον η τοπική αυτοδιοίκηση. Οι εργάτες που έχω και παίρνουν σύνταξη για να πάνε στα χωριά τους, μου λένε ότι έχουν μείνει 5-6 ηλικιωμένοι άνθρωποι εκεί, σύντομα θα ερημώσουν και αυτοί οι παλαιοί οικισμοί.

Ξ Το έχετε καμμό αυτό;

Ναι βέβαια, γιατί ορισμένοι ξένοι κατανόησαν ότι υπάρχει δυναμική ανάπτυξης και μέλλον ευοίωνο σε αυτόν τον τόπο χάρις στον αρχαιολογικό χώρο και οι δικοί μας όχι;

Ξ Ένας τόπος τόσο σπάνιος και να ερμηνώνει...

Νιώθεις μια ψυχία, μια γαλήνη, η απόλυτη φύση... Δυστυχώς τα βουνά έχουν καεί, έχουν χαμηλή βλάστηση, και τώρα φοβάμαι τη φωτιά. Αυτοί οι άνθρωποι δεν σκέφτονται τις ανάγκες εδώ; Από τιμές και βραβεία δεν έχω παράπονο, προτιμώ ωστόσο να βλέπω να γίνονται έργα, δρόμοι, χώροι στάθμευσης, μέτρα πρόληψης πυρασφάλειας και αντιπλημμυρική.

Δεν κλείσαμε με τα παράπονα. Μου είπε πώς φαντάζεται την αρχαία Μεσσήνη, σαν ένα αρχαιολογικό και οικολογικό πάρκο με δική του οικονομική λειτουργία, να έχει Πωλητήριο, να οργανώνει ξεναγήσεις, να αυτοχρηματοδοτείται, όπως το Μουσείο της Ακρόπολης. Ορισμένα γλυπτά, επιγραφές, βάθρα ανδριάντων θα ήθελε να επιστρέψουν στο φυσικό τους χώρο. Πιστεύει ότι στο δίλημμα προστασία ή χρήση των μνημείων η απάντηση είναι και προστασία και χρήση. Υπό τη δική του εποπτεία, η αρχαία Μεσσήνη όλα τα χρόνια υποδέχεται καλλιτεχνικές δημιουργίες, συναυλίες, θέατρο, χορό, έργα τέχνης, θα μπορούσε ωστόσο να ενταχθεί ακόμα περισσότερο στον πολιτιστικό χάρτη της χώρας, «όπως τα αρχαία χρόνια που πλήθη γέμιζαν το θέατρο, την Αγορά, το Ασκληπιείο, το Ιερόθυσιο, το Γυμνάσιο, το Στάδιο, την Παλαίστρα, για να δουν, να ακούσουν, να διασκεδάσουν, να σκεφτούν».

Σε όσα λέει διακρίνεις την αγάπη και την έγνοια του για την αρχαία Μεσσήνη, σαν ένας γονιός που αγωνιά για το παιδί του, τι θα απογίνει όταν αυτός δεν θα είναι πια εδώ. Πριν με ξεπροβοδίσει μου κάνει μια ξεγάληψη είναι αρχαία αγάλματα στον υπαίθριο χώρο του μουσείου, τόση ομορφιά όπου και να κοιτάξεις, δεν χορταίνω να τον ακούω να μου λέει ιστορίες. Όσο για την αρχαία Μεσσήνη, σκέφτομαι για πολλοστή φορά ότι είναι σπάνιο μέρος, αν την ανακαλύψεις νιώθεις πως θέλεις να επιστρέψεις. Ανακαλύψτε τη!

ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΤΑΣΗ ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Μια καλοκαιρινή πολιτιστική απόδραση

Της ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ

Με 70 υψηλού επιπέδου πολιτιστικές παραγωγές οι οποίες θα παρουσιαστούν σε 70 αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία, σε 12 περιφέρειες της Ελλάδας επιστρέφει και φέτος, για 4η χρονιά, ο κορυφαίος θεσμός «**Όλη η Ελλάδα ένας πολιτισμός**» του Υπουργείου Πολιτισμού προσφέροντας μια σπάνια πολιτιστική εμπειρία.

Από τις 5 Ιουλίου έως και τις 31 Αυγούστου 2023 και με κεντρικό θεματικό άξονα την **κλιματική κρίση** και τις συντριπτικές επιπτώσεις της για το παρόν και το μέλλον του πλανήτη, το φετινό φιλόδοξο και πολυδιάστατο πρόγραμμα των εκδηλώσεων καλύπτει ένα ευρύ φάσμα πεδίων καλλιτεχνικής έκφρασης και φέρνει σε δημιουργικό διάλογο τον σύγχρονο πολιτισμό με την πολιτιστική κληρονομιά.

Το κοινό θα έχει τη μοναδική ευκαιρία να απολαύσει συνολικά 140 εκδηλώσεις θεάτρου, μουσικής, παραστάσεων/δράσεων για παιδιά και εφήβους, χορού, εικαστικών/περφόρμανς και μουσικού θεάτρου σε αρχαία θέατρα, κάστρα, μνημεία, μουσεία, μονές, εκκλησίες, τζαμιά και σπήλαια.

Από το Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας μέχρι τον Αρχαιολογικό χώρο Ελληνιστικής Πόλης Φλώρινας και από το Κάστρο Ζακύνθου μέχρι τους ανεμόμυλους στη Χώρα της Αμοργού, η *Athens Voice* κάνει 25 πολιτιστικές στάσεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

ΣΤΑΣΗ 1: ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΡΓΟΥΣ, ΑΡΓΟΛΙΔΑ
Καυτές μέρες, τροπικές νύχτες;
Επισκέπτριες Νοξ
8, 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Η δραστήρια ομάδα Ντουθ παρουσιάζει την παράσταση για παιδιά και εφήβους σε σκηνοθεσία της Βάσιας Ατταριάν και της Μυρτώς Μακρίδη. Τέσσερις επισκέπτριες συμμετέχουν σε μια ιδιότυπη ηχητική ξενάγηση. Η φωνή του διευθυντή του αρχαιολογικού χώρου τις οδηγεί σταδιακά σε ερωτήματα που συνδέουν τα μνημεία που βλέπουν, τα μνημεία που έχουν επισκεφθεί και άλλα που βρίσκονται στην άλλη άκρη του κόσμου, με την κλιματική αλλαγή. *Ερμηνεύουν: Ευδοξία Ανδρουλιδάκη, Μυρτώ Μακρίδη, Προμηθέας Nerattini-Δοκμάκης, Μαρία Φιλίνη.*

ΣΤΑΣΗ 2: ΔΗΛΟΣ
Θαλασσογραφία σε κήπο
14, 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Στον μαγικό αρχαιολογικό χώρο της Δήλου, η Ελληνίδα εικαστικός Κατερίνα Καρατζαφέρη και ο Αιγύπτιος συνθέτης και μουσικός Αχμέντ Σαλέχ συνεργάζονται για πρώτη φορά σε μια εικαστική/ηχητική εγκατάσταση και περφόρμανς σε διαφορετικά πολιτισμικά αφηγήματα για την προστασία και τους κινδύνους του φυσικού περιβάλλοντος. *Επιμέλεια: Ακτίνα Σταθάκη.*

ΣΤΑΣΗ 3: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
Νύχτα στη γη
15, 16 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Η θεατρική παράσταση σε σκηνοθεσία Αλέξανδρου Κοέν έχει τη μορφή ενός αγωνιώδους θρίλερ, που μέσα στον προκαθορισμένο χρόνο θα πρέπει οι περιηγητές (με τη συνδρομή των θεατών) να συλλέξουν όσο περισσότερα στοιχεία μπορούν. *Ερμηνεύουν: Αιμιλία Υψηλάντη, Φώτης Καράλης, Εμμανουέλα Κοντογιώργου, Σταύρος Λιλάκης.*

ΣΤΑΣΗ 4: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΙΑΝΗΣ,
ΚΟΖΑΝΗ
Διγνίτη Τόπος ή Τι;
17, 18 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Ποιες είναι οι προοπτικές της Δυτικής Μακεδονίας μετά την απολιγνιτοποίηση; Ιστορικά ντοκουμέντα, αρχαιακό υλικό, συνεντεύξεις κατοίκων μπλέ-

κονται με μυθοπλαστικά στοιχεία φωτίζοντας τις πολύπλευρες διαστάσεις του θέματος. Η παράσταση σε σύλληψη και σκηνοθεσία Μαρίας Βαρδάκα αποτελεί ένα μεικτό είδος θεάτρου και μουσικής, απαρτιζόμενο από ηθοποιούς, live μπάντα και ένα παραχορήγημα 15 κατοίκων. *Πρωτότυπη μουσική, τραγούδια: The Burger Project. Ερμηνεύουν: Χρήστος Καπενής, Στέλλα Μαγγανά, Μάρια Φλωράτου, Στέλιος Χλιαράς.*

ΣΤΑΣΗ 5: Β' ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΙΣΑΣ
Νέα Ζωή
17, 18 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Η θεατρική παράσταση σε σύλληψη και σκηνοθεσία Αντώνη Αντωνόπουλου, θα παρουσιαστεί στο Β' Αρχαίο Θέατρο Λάρισας. «Σ' ένα αρχαίο θέατρο ανάμεσα σε σύγχρονες πολυκατοικίες, σ' έναν τόπο που το παρελθόν και το σήμερα υποχρεωτικά συγκοιτούν, θα δημιουργηθεί μια νέα ζωή. Με αφετηρία τη μουσική, τον χορό και την ποίηση του Σεφέρη θα τελεστεί μια γιορτή», σημειώνει ο Αντώνης Αντωνόπουλος. *Ερμηνεύουν: Αντώνης Αντωνόπουλος, Ευδοξία Ανδρουλιδάκη, Θάνος Κόνιαρης, Λένα Μοσχά, Κώστας Τσιούκας, Αντιγόνη Φρυδά.*

ΣΤΑΣΗ 6: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Caerus
20, 21 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Η παράσταση σε σκηνοθεσία του Γιώργου Παπαπαύλου και της Ελένης Δαφνίη αποτελεί μια παραλλαγή των αρχαίων μύθων με σκοπό την αφύπνιση όλων για την κλιματική κρίση. *Ερμηνεύουν: Γιώργος Παπαπαύλου, Ελένη Δαφνίη, Αναστασία Στυλιανίδη.*

ΣΤΑΣΗ 7: ΠΡΟΠΥΛΟ ΚΑΙ ΚΗΠΟΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ
Ευρώτας
20, 21 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Με το έργο Ευρώτας σε χορογραφία Κατερίνας Σκιαδά επιχειρείται ένα ηχηρό καλλιτεχνικό σχόλιο για τη σχέση του ανθρώπου με τη Φύση και την αναγκαιότητα της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος στο πέρασμα των γενεών. Η πρωτότυπη μουσική σύνθεση του Μανώλη Μανουσάκη άλλοτε ταξιδεύει το κοινό δίπλα στον ποταμό και άλλοτε μέσα στην πόλη. *Χορεύουν: Σάνια Στριμπάκου, Γιάννα Φιλιππούλου, Ιωάννα Αποστόλου, Νίκος Δραγώνας, Επαμεινώνδας Δαμόπουλος.*

ΣΤΑΣΗ 8: ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΙΓΕΙΡΑΣ, ΑΧΑΪΑ
Ο έρωτας στα χρόνια
της κλιματικής κρίσης
22, 23 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Σε μια πολυμεσική ξενάγηση στο αρχαίο θέατρο Αιγείρας, δύο ξεναγοί καλούν το κοινό να περιηγηθεί σε διαφορετικούς σταθμούς μέσα στον αρχαιολογικό χώρο. Μέσα από μια συγχώνευση μουσικής, ποίησης, εικαστικών τεχνών, περφόρμανς κι εγκαταστάσεων, οι επισκέπτες αναχωρούν

σε ένα βιωματικό ταξίδι με φόντο έναν ολόενα και πιο εύθραυστο πλανήτη. *Η ερμηνεύτρια Ερήνη, συνοδευόμενη στο πιάνο και την κρητική λύρα από τον Γιάννη Παπαδόπουλο και τον Γιώργο Κοντογιάννη αντίστοιχα, συμπράττει με τον εικαστικό καλλιτέχνη Βασίλη Γαλάνη σε κείμενα και σκηνοθεσία του Ευά Παπαδάκη. Στην ξενάγηση, οι Antonio Jorgos Papazis και Bozhen.*

ΣΤΑΣΗ 9: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΟΛΥΜΠΙΑΣ,
ΑΥΛΕΙΟΣ ΧΩΡΟΣ, ΗΛΕΙΑ
Τσουνάμι
23, 24 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Ιαπωνία και Ελλάδα, δύο πολιτισμοί συνομιλούν στο νέο έργο μουσικού θεάτρου σε σενάριο και σκηνοθεσία Ελπίδας Σκούφαλου. Με όχημα τον λόγο, την πρωτότυπη μουσική και τον χορό, το έργο προσεγγίζει την κλιματική κρίση και τις ολέθριες συνέπειες στη ζωή και στην ψυχική όλων μας. *Πρωτότυπη μουσική: Σωκράτης Σινόπουλος, Χορογραφία, ερμηνεία: Ταξιάρχης Βασιλάκος, Ηθοποιός: Νοεμή Βασιλειάδου. Μουσικό σύνολο: Ταξιάρχης Γεωργιάδης (ούτι, έγχορδα), Σοφία Ευκλείδου (τσέλο), Βαγγέλης Καρίπης (κρουστά), Σωκράτης Σινόπουλος (λύρα, τοξωτά).*

ΣΤΑΣΗ 10: ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΠΙΚΙΩΝΗ
(«Π», ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ), ΔΕΛΦΟΙ
Oh, tranquility! Penetrating the
very rock, A cicada's voice
23, 24 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Ο πολιτιστικός οργανισμός Polygreen Culture & Art Initiative (PCAI) παρουσιάζει ένα πρωτότυπο πρόγραμμα στους Δελφούς. Οι εικαστικές δράσεις και περφόρμανς του διήμερου είναι εμπνευσμένες από τις περιβαλλοντικές ανησυχίες του Δημήτρη Πικιώνη. Χώρος φιλοξενίας και τον πρώην παβιγιόν Πικιώνη, νυν «η», το πρόσφατα αναστηλωμένο από τον οργανισμό μνημείο νεότερης αρχιτεκτονικής, σχεδιασμένο από τον κορυφαίο Έλληνα αρχιτέκτονα και τον γιο του Πέτρο Πικιώνη, στα τέλη του 1950. *Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Φοίβη Παννίσση, Ζήσης Κοτιώνης, HOPE, Άννα Παγκάλου, Ναταλία Παπαδοπούλου, Άγγελος Πλέσσας, Serapis Maritime, VASKOS (Βασίλης Νούλας & Κώστας Τζημούλης). Επιμέλεια: Κίκα Κυριακάκου.*

Serapis Maritime,
Marko on board the
MV MINERVA
ALEXANDRA

ΣΤΑΣΗ 11: ΚΑΣΤΡΟ ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΥ, ΚΟΡΙΝΘΙΑ**Πτώση**

23, 24 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023 (ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΩΣ 29/8)

Μια υπαίθρια ηχητική εγκατάσταση των Δημήτρη Γεωργακόπουλου και Coti K., ένα γλυπτό που λειτουργεί ως αιολική άρπα. Ο τίτλος του έργου παίρνει το όνομά του εμπνεόμενος από τον μύθο του Ίκαρου. Ο ήχος που προκύπτει έχει χαρακτήρα απόκοσμο, αλλά και μαγευτικό.

ΣΤΑΣΗ 12: ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΩΔΩΝΗΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ**Μωρή φύση!**

25, 26 ΙΟΥΛΙΟΥ 2023

Η νέα παραγωγή της δραστήριας ομάδας C. for Circus είναι μια ξεχωριστή παράσταση θεάτρου και μουσικής, βασισμένη στη νουβέλα του Κινέζου συγγραφέα Γεν Λιένκε «Χρόνια μίνες μέρες». Η παράσταση, σε σκηνοθεσία Βικτώριας Φώτα, «παρακολουθεί» μια χρονιά που η ξηρασία έμοιαζε να μην τελειώνει ποτέ και αφηγείται μια ιστορία για τη δύναμη της ζωής! *Ερμνεύουν: Βαγγέλης Αμπατζής, Παναγιώτης Γαβρέλας, Βαλέρια Δημητριάδου, Χρύσα Κοτταράκου, Νικόλας Παπαδομικελάκης, Αθηνά Σακαλή.*

ΣΤΑΣΗ 13: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΔΕΛΦΩΝ**Οι χρησμοί του νερού**

31 ΙΟΥΛΙΟΥ, 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Η σκηνοθέτρια και χορογράφος Αποστολία Παπαδαμάκη προχωρά στη δημιουργία μιας σπονδυλωτής, διαδραστικής και συμμετοχικής site-specific περφόρμανς που συνδέει την κλιματική αλλαγή και την παγκόσμια

κρίση του νερού με το μυθικό υπόβαθρο και τη λατρεία του Απόλλωνα στους Δελφούς. *Πρωτότυπη μουσική: Τρύφων Κουτσουρέλης. Επί σκηνής θα βρίσκονται: Δημήτρης Γκοτσόπουλος (Ερευνητής, αρχαιολόγος), Μαρία Παπαγεωργίου (Πυθία), Αποστολία Παπαδαμάκη (Μνημοσύνη). Μούσες: Μαίρη Γιαννούλα, Μαρία Πνελόπη Κασιδόκωστα, Χριστιάννα Κατσιμπράκη, Κωνσταντίνα Λιόντου, Εβίνα Παντελάκη, Μαρία Παπακωνσταντίνου, Ηλιάντα Παρασκευοπούλου, Νατάσα Σαραντοπούλου, Δάφνη Σταθάτου.*

Η κάθε παράσταση αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος διαδραματίζεται στις 6.30-7.30, κατά την ανατολή του ηλίου, στον Ναό της Αθηνάς Προναίας και το δεύτερο μέρος στις 20.00-21.10 στον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική και για τα δύο μέρη.

ΣΤΑΣΗ 14: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΑΙΓΩΝ, ΗΜΑΘΙΑ**Ένα ταξίδι με τον Στράβωνα**

4, 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Με οδηγό τον μεγάλο γεωγράφο Στράβωνα, η θεατρική παράσταση σε σύλληψη Βασίλη Παπαβασιλείου και σκηνοθεσία Νικολέτας Φιλόσογλου προσφέρει μια περιπλάνηση στη Βόρεια Ελλάδα για μια συνάντηση με το κλίμα και τα έργα των ανθρώπων της εποχής του αλλά και της σημερινής. *Οι ηθοποιοί: Άγγελος Μπούρας και Άνδρη Θεοδότου και ο μουσικός Γιώργος Μπουκαούρης (πλήκτρα, κρουστά) επί σκηνής συνομιλούν, τραγουδούν και αυτοσχεδιάζουν με κείμενα του παρελθόντος και βιώματα του παρόντος.*

ΣΤΑΣΗ 15: ΚΑΣΤΡΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ**BEARTH**

4, 5 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Η παράσταση σε σύλληψη, δραματουργία και σύνθεση Διαμαντίνας Βραχλιώτη αποτελεί ένα πολύτεχνο πρωτότυπη μεικτής μουσικής για κόντρα τενόρο, βαθύφωνο, κλαρινέτο, μπάσο κλαρινέτο, βιολοντσέλο και πιάνο, προηχογραφημένα μέρη ηλεκτροακουστικής μουσικής και χορό. *Ερμνεύουν: Νίκος Σπανάτης, Πάννης Σελπτανιώτης. Χορεύουν: Ευθύμιος Φιλίντρας, Κωνσταντίνος Αργυρίου-Ευαγγελούδης. Μουσικοί: Παναγιώτης Σιωράς (κλαρινέτο), Βαγγέλης Νίνα (βιολοντσέλο), Διαμαντίνα Βραχλιώτη (πιάνο).*

ΣΤΑΣΗ 16: ΠΡΟΜΑΧΩΝΑΣ ΠΑΛΑΤΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ, ΡΟΔΟΣ

Ένας ποδηλάτης αλλάζει τον κόσμο

5, 6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Η ομάδα Tik Tak Nto παρουσιάζει ένα πρωτότυπο μουσικό παραμύθι με περιπετειώδη πλοκή για παιδιά, εμπνευσμένο από τον μοναδικό κατασκευαστή ποδηλάτων στην Ελλάδα Γιώργο Βογιατζή. *Τη σκηνοθεσία υπογράφει ο Παναγιώτης Αδάμ. Ερμνεύουν: Λουκάς Θεοδοσόπουλος, Χρήστος Καπενής, Αργυρώ Ταμβάκου.*

ΣΤΑΣΗ 17: ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΙ, ΧΩΡΑ ΑΜΟΡΓΟΥ

In memoriam

5, 6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023 (ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΩΣ 31/8)

Το Ένα μουσικό/εικαστικό έργο/παιχνίδι με τη μορφή αιολικής ηχητικής εγκατάστασης έρχεται στην πανέμορφη Χώρα της Αμοργού. Ένα τραγούδι αποχαιρετισμού για έναν κόσμο που χάνεται. Τα κουφάρια των ανεμόμυλων στέκουν ακόμα επιβλητικά, ο άνεμος συνεχίζει να φυσάει, ο άνθρωπος όμως επισκέπτεται μίαν ανάμνηση.

ΣΤΑΣΗ 18: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ

ΚΟΙΜΗΣΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΟΡΝΙΚΙΟΥ, ΓΡΕΒΕΝΑ

Τα αλυσοπίονα του Ερυσίχθονα

8, 9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Η μουσική παράσταση με live γλυπτική σε σύνθεση του Σταμάτη Πασόπουλου και Νίκου Γαλιανίου καταπιάνεται

με το ζήτημα της εκμετάλλευσης της φύσης από τον άνθρωπο. Επί σκηνής δύο γλύπτες/υλοτόμοι και τέσσερις μουσικοί. Η σύμπραξη των ΤΕΤΤΙΕ με τους υλοτόμους παράγει μια μουσική αποκαλυπτική και πρωτόφαντη που, από πχορύπανση και οιωνός κακών, γίνεται το δραματουργικό όχημα του μύθου. *Live γλυπτική με αλυσοπίονο: Φίλιππος Καλαμαράς, Θεόδωρος Ζυρπιάδης, Σκηνική επιμέλεια, δραματουργία: Μιχάλης Παρασκάκης. Παίζουν μέλη των ΤΕΤΤΙΕ: Ειρήνη Αμανατιάδου (μπάσο, κλαρινέτο), Κατερίνα Κωνσταντούρου (πλήκτρα), Χάρης Παζαρούλας (κοντραμπάσο), Παναγιώτης Ζιάβρας (κρουστά).*

ΣΤΑΣΗ 19: ΜΕΤΟΧΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

ΝΕΩΝ ΦΛΟΓΗΤΩΝ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Commedia Divina

11, 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Οι Χορευτές του Βορρά παρουσιάζουν τη νέα παράσταση σε χορογραφία και σκηνοθεσία Τατιάνας Παπαδοπούλου και μουσική Αλέξανδρου Ραΐδη, που μεταγράφουν σκηνικά το ταξίδι του Δάντη στους τρεις μεταίχμιακούς προορισμούς Κόλαση - Καθαρτήριο - Παράδεισος υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής. *Ερμνεύουν: Απόστολος Κουσίνας, Ευδοκία Μιμιλίδη, Ευγενία Ψωμάδου.*

ΣΤΑΣΗ 20: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΝΑΟΥ

ΑΠΟΛΛΩΝΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

σάμερταϊμ

18, 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Στη νέα παραγωγή σάμερταϊμ, η ομάδα bijoux de kant επιλέγει τον ποιητικό λόγο για να μιλήσει για το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής, για όλα όσα οι αισθήσεις του σώματος έχουν αντιληφθεί από καιρό ενώ το μυαλό αργεί. *Κείμενο: Ακης Δήμου. Σύλληψη, σκηνοθεσία: Πάννης Σκουρλέτης, Ερμνεύουν: Καλλιρρόη Μυριαγκού, Πάννης Τσουμαράκης.*

ΣΤΑΣΗ 21: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ, ΑΡΚΑΔΙΑ

Selva Oscura

22, 23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Μια απρόσμενη μουσική συνομιλία, το νέο μουσικό έργο του Αλέξανδρου Δράκου Κτιστάκη επιχειρεί να αποτυπώσει, με μουσικούς όρους, τις δυνάμεις που καθιστούν το δάσος αναπόσπαστο δομικό στοιχείο της επιβίωσής μας. *Γραμμένο για ορχή-*

στρα δωματίου, το έργο χωρίζεται σε οργανικά μέρη, αυτοσχεδιασμό και μέρη με μελοποιημένες παραλογές που ερμνεύει η Έλλη Παπαλά σε πρωτότυπο κείμενο της Αλεξάνδρας Κ'.

ΣΤΑΣΗ 22: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΜΕΣΑΡΑΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Βυσσινόκηπος ή Στον κήπο του μουσείου

25, 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Μια παράσταση ως αρχιτεκτονική ανασύσταση της μνήμης με συντεταγμένες βιωμάτων και κομμάτια διάσπαρτα του βιοτόπου. *Τη σκηνοθεσία υπογράφει η Δέσποινα Ντορίνα Ρεμεδιάκη. Ερμνεύουν: Κωνσταντίνος Γιουρνάς, Τίτος Γρηγορόπουλος, Μαρία Δαμασιώτη, Γιώργος Δικαίος, Νάντια Κατσούρα, Δέσποινα Κούρπη, Εμμανουέλα Μαγκώνη και ο μικρός Κωνσταντίνος Σαπουντζάκης.*

ΣΤΑΣΗ 23: ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΗΦΑΙΣΤΙΑΣ ΛΗΜΝΟΥ**Σπόροι σε κίνδυνο ή ο ήχος του απρομύτικου, του άφκου και του κριθαριού**

26, 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Το μουσικό σύνολο Oros Ensemble συνεργάζεται με τον Όμιλο Προστασίας Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς Νήσου Λήμνου «Ανεμόεσσα», στο πλαίσιο μιας ξεχωριστής δράσης. Η τέχνη, η προστασία του περιβάλλοντος, η πρωτογενής παραγωγή ως αιτούμενα, ως δημιουργικός πυρήνας συνθέτουν μια site-specific λυρική περφόρμανς. *Σύνθεση: Αποστόλης Κουτσογιάννης. Ερμνεύει ο Τάσσης Χριστογιαννόπουλος (βαρύτονος). Συμμετέχει το μουσικό σύνολο Oros Ensemble: Κωνσταντίνος Ζιγκερίδης, Βασίλης Ζιγκερίδης, Ειρήνη Κρικιώνη, Κωνσταντίνος Σηράκης, Αντώνης Τσαχτάνης, Καζούγιο Τσουνεχίρο.*

ΣΤΑΣΗ 24: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΧΑΛΚΙΔΑΣ ΑΡΕΘΟΥΣΑ

Μια κουκκίδα ευτοπία

26, 27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Η παράσταση σε σύλληψη και χορογραφία Ζωής Ευσταθίου αναζητά και διαμορφώνει, μέσω της τέχνης του χορού, των πολυμέσων και της σύγχρονης ηλεκτρονικής μουσικής, μια ευτοπία, έναν υπαρκτό τόπο και τρόπο επιβράδυνσης της κλιματικής κρίσης μέσω των θετικών συναισθημάτων. *Πρωτότυπη μουσική, live composition: Τζεφ Βάνγκερ. Χορεύουν: Θέμις-Αριάδνη Ανδρουλάκη, Χριστίνα Σκουτέλα.*

ΣΤΑΣΗ 25: ΘΩΡΜΑΝΙΚΟ ΛΟΥΤΡΟ, ΚΑΣΤΡΟ ΧΙΟΥ**Το δάκρυ**

30, 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2023

Η ομάδα Στέρεο Νερό ακολουθεί τη ζωή των κατοίκων στα Μαστιχοχώρια της Χίου και αναλύει τη σύνδεσή τους με τον κύκλο ζωής «του δέντρου που δακρύζει». Η περφόρμανς σε σκηνοθεσία και χορογραφία Εύης Σούλη θέτει ερωτήματα για την ευθραυστότητα της συμβίωσης ανθρώπινου και μη ανθρώπινου και την απώλεια της εγγεγραμμένης συλλογικής εμπειρίας. *Ερμνεύουν: Μαρία Βούρου, Έλσα Σίσκου, Θέμις Χατζή, Μικές Γλύκας.*

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Όλες οι εκδηλώσεις προσφέρονται δωρεάν από το Υπουργείο Πολιτισμού. Καταβάλλεται μόνο το αντίτιμο εισόδου του αρχαιολογικού χώρου, όπου υπάρχει.
- Η προκράτηση θέσης είναι υποχρεωτική. Για την ακριβή ώρα έναρξης των παραστάσεων συμβουλευτείτε την ιστοσελίδα του ΥΠΠΟ.
- Αναλυτικές πληροφορίες, πρόγραμμα όλων των εκδηλώσεων και προκρατήσεις θέσεων στις ιστοσελίδες: digitalculture.gov.gr, nationalopera.gr

Μετά το «8 μέρες μέσα» ο Στέφανος Ξενάκης «επιστρέφει» στις φυλακές Κορυδαλλού

8 ΜΕΡΕΣ ΜΕΣΑ

Του ΣΠΗΛΙΟΥ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

Παρουσίαση καινούργιου βιβλίου; Σίγουρα όχι. Κοινωνική προσφορά; Μα δεν πρόκειται για κάτι μαζικό που καταγράφεται κάπου. Ευκαιρία για προβολή; Δεν υπάρχει καμία κάμερα τριγύρω... Άρα, τι ακριβώς κάνει ο Στέφανος Ξενάκης στις φυλακές Κορυδαλλού; Το εύκολο αστεϊάκι θα ήταν ότι δεν έχει ξεμπερδέψει με τη Δικαιοσύνη, αλλά εκτός του ότι ούτε η ανυπόστατη διαπόμπευση ενός ανθρώπου ειδικά, ούτε οι φυλακές γενικά προσφέρονται για αστεία, ο συγγραφέας του «8 μέρες μέσα» βρίσκεται εδώ οικειοθελώς. Χωρίς όμως να ξέρει ακριβώς τι τον περιμένει...

Τετάρτη απόγευμα. Κορυδαλλός. Έξω από τις αντρικές φυλακές περιμένω μπροστά στην πρώτη από τις δεκάδες πόρτες που θα ανοίξουν και θα κλείσουν ερμητικά πίσω μου τις επόμενες ώρες. Είμαι εδώ μαζί με τον Στέφανο Ξενάκη για να παρακολουθήσω μία ομιλία του στους υπόδικους που εκτίουν μέρος της ποινής τους στις συγκεκριμένες φυλακές – τις μεγαλύτερες της χώρα, καθώς έχουν «δυνατότητα φιλοξενίας» 1.900 ατόμων.

Μπαίνουμε μέσα και ξεκινά ο απαραίτητος έλεγχος. Αφήνουμε κινητό και κάθε άλλη ηλεκτρονική συσκευή στον φρουρό της υποδοχής. Απαγορεύονται τα τηλέφωνα, οι φωτογραφικές μηχανές και οτιδήποτε μπορεί να έχει επαφή με τον «έξω κόσμο».

Γίνεται διασταύρωση στοιχείων, ελέγχονται ταυτότητες και περνάμε στον εσωτερικό χώρο.

Η σημερινή εκδήλωση έχει υποβληθεί ως πρόταση, εξεταστεί και εγκριθεί εδώ και πολλές εβδομάδες. Η πρωτοβουλία ήταν του Στέφανου Ξενάκη, με αφορμή τη σχετικά πρόσφατη εμπειρία του στο κρατητήριο της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής, όπου οδηγήθηκε λόγω οικονομικών εκκρεμοτήτων της εταιρίας του που είχε πτωχεύσει πριν από οκτώ χρόνια και έπειτα από 18 χρόνια λειτουργίας. Οι 21 ποινές που

είχαν εκδικαστεί θα συγχωνεύονταν και το δικαστήριο θα όριζε μία εξαγοράσιμη τιμή βάσης. Ο συγγραφέας το αμέλησε («εγκληματικά», όπως παραδέχεται ο ίδιος), με αποτέλεσμα να συλληφθεί και να βρεθεί στο κρατητήριο για οκτώ μέρες, «μέρες που άλλαξαν για πάντα τη ζωή μου». Και δεύτερον, ότι «θα μιλάω πολύ πιο συχνά σε φυλακές. Όπου πηγαίνω ανά την Ελλάδα, πέρα από τις ομιλίες, θα επιδιώκω να επισκέπτομαι και να μιλάω και σε φυλακισμένους, αφού πρώτα έχω πάρει τις κατάλληλες άδειες. Βρέθηκα στην πτέρυγα με τους κρατούμενους για "ελαφριά" ζητήματα (οικονομικής φύσης – χρήση και όχι εμπορία ναρκωτικών κ.ά.). Όλες αυτές τις μέρες έκανα συζητήσεις με πολλούς συγκατούμενους. Πλέον βλέ-

Η εκκρεμότητα πλέον έχει διευθετηθεί – η εμπειρία όμως σημάδεψε για πάντα τον συγγραφέα που, μόλις αποφυλακίστηκε, δεσμεύτηκε στον εαυτό του για δύο πράγματα: πρώτον, ότι θα έγραφε οπωσδήποτε αυτό το βιβλίο, καθώς αντιλήφθηκε, αισθάνθηκε, σκέφτηκε, ζύγισε, εκτίμησε πράγματα που δύσκολα θα μπορούσαν υπό άλλες συνθήκες να τον είχαν αποσολήσει. Και δεύτερον, ότι «θα μιλάω πολύ πιο συχνά σε φυλακές. Όπου πηγαίνω ανά την Ελλάδα, πέρα από τις ομιλίες, θα επιδιώκω να επισκέπτομαι και να μιλάω και σε φυλακισμένους, αφού πρώτα έχω πάρει τις κατάλληλες άδειες. Βρέθηκα στην πτέρυγα με τους κρατούμενους για "ελαφριά" ζητήματα (οικονομικής φύσης – χρήση και όχι εμπορία ναρκωτικών κ.ά.). Όλες αυτές τις μέρες έκανα συζητήσεις με πολλούς συγκατούμενους. Πλέον βλέ-

πω πολύ περισσότερο τον άνθρωπο πίσω από τον χαρακτήρισμό, ενώ παλιά δεν το έκανα. Στις κουβέντες που γίνονται, τα θέματα ήταν πάντοτε τα ίδια: κακοποιτικοί γονείς, ακατάλληλες παρέες, τεράστια συναισθηματικά κενά, κακές συνήθειες, έλλειψη εσωτερικής γνώσης και επίγνωσης για τα βαθιά θέματα της ζωής, έλλειψη αυτοεκτίμησης και πολλά ακόμη...»

Η πρώτη ομιλία σε σωφρονιστικό ίδρυμα είναι γεγονός και μαζί με τον συγγραφέα μπαίνουμε σε διαδρόμους όχι ιδιαίτερα ευήλιους και σίγουρα όχι ευάερους. Στους τοίχους βλέπουμε μικρά αφίσια που επικοινωνούν τη σημερινή ομιλία – ανοιχτή σε κάθε ενδιαφερόμενο. Πόρτες κλείνουν πίσω μας καθώς προχωράμε. Οδηγούμαστε σε ένα μικρό αμφιθέατρο, που μαθαίνουμε ότι έχει μόλις ολοκληρωθεί, και η σημερινή είναι μόλις η δεύτερη εκδήλωση που φιλοξενεί. Μας υποδέχεται ο Κώστας, ένα νέο παιδί με ζεστό χαμόγελο που προσπαθεί να τους συντονίσει όλους. Σιγά σιγά η αίθουσα γεμίζει. Οι περισσότεροι είναι νέοι, 25-35, υπάρχουν και κάποιοι 40άρηδες και μόνον ένας δύο μεγαλύτεροι. Τα πρόσωπα είναι καθαρά, κανείς δεν φαίνεται ταλαιπωρημένος, κάποια βλέμματα μόνον μαρτυρούν μια κούραση καθαρά ψυχολογική ή μια συγκαταληπτή απογοήτευση. Μερικοί βρίσκονται εδώ επειδή δηλώνουν ότι δεν θέλουν να χάνουν καμία πολιτιστική δράση, κάποιοι άλλοι –λίγοι βέβαια– γνώριζαν το συγγραφέα, 5-6 ήρθαν από περιέργεια, κάποιοι άλλοι «επειδή δεν είχαμε κάτι καλύτερο να κάνουμε».

Ο Ξενάκης ανεβαίνει στη μικρή σκηνή και συστήνεται. Εξηγεί με ποια αφορμή βρέθηκε εδώ. Ξεκαθαρίζει ότι η εμπειρία του δεν συγκρίνεται με τα όσα έχουν ζήσει οι περισσότεροι από το ακροατήριο. Παρόλο που στον Κορυδαλλό βρίσκονται μόνον υπόδικοι ή προφυλακιστέοι και όχι κατάδικοι (με κάποιες εξαιρέσεις για εκπαιδευτικούς ή άλλους ειδικούς λόγους), κάποιοι είναι χρόνια μέσα. Οι οκτώ δικές του μέρες στο κρατητήριο προφανώς είναι διαφορετική εμπειρία. Είχαν όμως κάτι κοινό: και εκείνος ξαφνικά στερήθηκε πράγματα που θεωρούσε δεδομένα. Βρέθηκε μακριά από τα αγαπημένα του πρόσωπα. Δεν είχε πρόσβαση στο Διαδίκτυο ή άμεση ενημέρωση για το τι συμβαίνει στον κόσμο. Ακολουθούσε πρόγραμμα που όριζε άλλος για εκείνον. Έτρωγε φαγητό που δεν διάλεγε ο ίδιος. Τα σημαντικότερα... υπάρχουντά του ήταν τα εμφανιζόμενα νερά, έστω ζεστά, το χαρτί υγείας, οι τηλεκάρτες και, αν κάνπιζε, τα τσιγάρα. Αλλά το πιο σημαντικό όλων

Ο Ξενάκης δεν είναι εδώ για να «προωθήσει» τα βιβλία του – οι φυλακές δεν είναι αγορά. Οι εκδότες του, που είναι μαζί μας, δεσμεύονται ότι τα βιβλία του, μαζί με άλλα, θα σταλούν σε όσο το δυνατόν περισσότερες βιβλιοθήκες ιδρυμάτων, ώστε να υγκροτηθούν Λέσχες Ανάγνωσης: όποιος θέλει, να μπορεί να τα διαβάζει.

ήταν οι «συγκελίτες» του, όπως ακούμε κάποιον να λέει. Οι άνθρωποι που βρίσκονται δίπλα του, κοιμούνται μισό μέτρο πιο κάτω από το δικό του κρεβάτι, ξυπνάνε μαζί του και του λένε καλημέρα. Οι μόνες καλημέρες που ακούει για όσο διάστημα είναι «μέσα».

Ο Ξενάκης δεν είναι εδώ για να «προωθήσει» τα βιβλία του – οι φυλακές δεν είναι παρθένος αγορά. Δεν είναι καν αγορά. Οι εκδότες του, Βλάσσης Μαρωνίτης και Βασίλης Βάρδακας, που είναι μαζί μας, δεσμεύονται ότι τα βιβλία του, μαζί με άλλα βιβλία των εκδόσεών τους, θα σταλούν δωρεάν σε όσο το δυνατόν περισσότερες βιβλιοθήκες ιδρυμάτων, ώστε να συγκροτηθούν Λέσχες Ανάγνωσης: όποιος θέλει, να μπορεί να τα διαβάζει. Χωρίς ουρές για αυτόγραφο. Χωρίς χειρόγραφες αποδείξεις ή ρος συσκευές. Έπειτα από αυτή την υπόσχεση, ο Ξενάκης, ίσως για πρώτη φορά με κάτι που θα μπορούσε κανείς να ανιχνεύσει και ως «τρακ», εξηγήει ότι καταλαβαίνει πώς νιώθουν οι κρατούμενοι. «Ένας φίλος θεραπευτής λέει ότι το τραύμα το νιώθεις όταν βγεις από την εντατική. Τότε καταλαβαίνεις τα κόκαλα που έσπασαν, όταν θα έχει τελειώσει η δράση των παυσίπων. Στη δική μου περίπτωση και στην περίπτωση της οικογένειάς μου το τραύμα είναι τεράστιο, λόγω της υπερβολικής δημοσιότητας, η οποία ως συνήθως ήταν από ελλιπής έως ψευδής. Είναι άλλο ένας επιχειρηματίας να μην τα καταφέρει στο τέλος μετά από 17 έντιμα χρόνια κι άλλο να παρουσιάζεται ως κατ' εξακολούθηση απατεώνας. Το τραύμα για τα παιδιά μου ήταν και είναι επίσης τεράστιο, όταν "ο μπαμπάς έχει πάει φυλακή" και το έχει μάθει όλη η Ελλάδα. Μπροστά σε όλη αυτή την πρωτοφανή ανθρώπινη ζημιά, το οικονομικό και το επαγγελματικό ουδόλω με απασχόλησε. Ακόμα και αυτήν την εμπειρία όμως προσπάθησα να την αντιμετωπίσω ως ένα απρόσμενο *sabbatical*. Φέτος δεν ήταν στο πρόγραμμα να βγάλω νέο βιβλίο – αυτό ήταν προγραμματισμένο για του χρόνου. Αλλά από την πρώτη μέρα ένιωσα ότι έπρεπε να γράψω κάτι – κι ας μην είχα εκεί τα γυαλιά μου, τα σημειωματάριά μου και το στυλό μου. Έπρεπε να γράψω. Το βιβλίο το έγραψα, λοιπόν, για μένα και την ψυχή μου. Θα το έγραφα ακόμη κι αν θα ήμουν ο μόνος που θα το διάβαζε».

Ο Ξενάκης μιλάει απλά. Δεν μνημονεύει αποφθέγματα αγαπημένων του συγγραφέων, όταν μιλά σε πρώτο πρόσωπο φροντίζει να μην απομακρύνεται από την ψυχοσύνθεση ενός φυλακισμένου. Αναφέρεται με ζεστά λόγια στους συγκελίτες του, αυτούς που τον βοήθησαν να διαχειριστεί την καθημερινότητα τού εγκλεισμού και τους οποίους ξεκαθαρίζει ότι δεν θα ξεχάσει ποτέ.

Κοιτάω τριγύρω. Διακρίνω ακόμα και τους πιο καχύποπτους και επιφυλακτικούς να μαλακώνουν. Συνειδητοποιώ ότι είμαστε στις φυλακές Κορυδαλλού, σε μία αίθουσα χωρίς φυσικό φως και χωρίς να υπάρχει κάποιος φύλακας να εποπτεύει. Παράλληλα, όμως, κανείς μας δεν νιώθει έστω δυνητικά απειλούμενος. Αντίθετα, συμβαίνει κάτι που σίγουρα δεν ήταν στο πρόγραμμα: ο Ξενάκης σταματάει να μιλά και τον λόγο παίρνει ένας από το κοινό, ο Βαγγέλης: «Πιθανότατα θα περιμένετε να ξεκινήσω να σας λέω ότι είχα ζόρικα παιδικά χρόνια, ότι μεγάλωσα σε μία δυσλειτουργική οικογένεια. Δεν είναι έτσι όμως. Δεν βρέθηκα εδώ επειδή φταίει κάποιος άλλος – αντίθετα, η οικογένειά μου μου παρέιχε όλα όσα χρειαζόμουν στα Χανιά όπου μεγάλωσα. Αγάπη, σταθερότητα, σιγουριά, ασφάλεια. Εγώ έκανα τις λάθος επιλογές. Τη μία μετά την άλλη. »Ευκαιρίες είχα. Αλλά τις προσπέρασα. Πρώτη φορά μπήκα φυλακή το 1999. Δυστυχώς, έκτοτε ξαναμπήκα – και για πιο σοβαρούς λόγους από τους αρχικούς. Δεν μου έχει μείνει πολύς καιρός ακόμα για να εκτίσω την ποινή μου. »Δεν θέλω να ξαναγυρίσω ποτέ. Το έχω πάρει το μάθημά μου. Θέλω να ξαναδώ τα παιδιά μου από κοντά, έχω τέσσερα από δύο γάμους. Και, το κυριότερο, να μη στενοχωρήσω ποτέ ξανά τον πατέρα μου, να ηγναίω για πεζοπορία μαζί του στο βουνό και να μην τον βλέπω ανήσυχο. Είμαι 48 ετών, έχω 19 χρόνια διαφορά από τον πατέρα μου – όσα και από τον μεγάλο μου γιο...»

Πλέον έχουν σταματήσει τα «πηγαδάκια» στη γαλαρία και όλοι προσέχουν – οι περισσότεροι σκλώνουν το χέρι για να πάρουν τον λόγο. Ο Ξενάκης δεν θα ξαναμιλήσει, παίρνει απλώς τον ρόλο του συντονιστή και ακούει. Δεν διακόπτει, κάνει μόνον καιρίες ερωτήσεις και δίνει κατευθύνσεις χωρίς να πιέζει κανέναν. Όλοι έχουν μία ιστορία να μοιραστούν – υπάρχουν και παράπονα, αλλά πολύ περισσότερη αυτοκριτική.

Ο Κώστας μάς εξηγεί γιατί η σημερινή επίσκεψη είναι σημαντική για τον ίδιο και τους υπόλοιπους στο αμφιθέατρο: «Στη φυλακή, αν δεν απασχοληθείς με κάτι δημιουργικό, δεν υπάρχει κάτι άλλο να κάνεις πέρα από το να πιάσεις την κουβέντα με άλλους κρατούμενους. "Γιατί μπήκες μέσα; Τι έκανες; Πόσα έβγαζες τον μήνα;" Και γρήγορα σκέφτεσαι πώς θα βγάλεις περισσότερα, όταν με το καλό βγεις. Δηλαδή πώς θα επαναλάβεις τις ίδιες παρανομίες, αλλά "αυτή τη φορά καλύτερα". Και, φυσικά, αργά ή γρήγορα καταλήγεις πάλι μέσα. Εγώ έβγαζα πάνω από χίλια ευρώ την εβδομάδα και αν μου έλεγες να πάω να δω μία θεατρική παράσταση ή να διαβάσω ένα βιβλίο, θα σου απαντούσα ότι είσαι τρελός – τι να τα κάνω; Τώρα όμως είναι ότι καλύτερο μπορεί να μου συμβεί και είμαι ευγνώμων στις ιδιωτικές πρωτοβουλίες που μας παρέχουν αυτές τις δυνατότητες. Εδώ μέσα ζωγράφισα για πρώτη φορά στη ζωή μου. Φτιάξαμε τέσσερις ταινίες μικρού μήκους. Ασχοληθήκαμε με χειροτεχνίες. Μάθαμε τι σημαίνει η λέξη "εικαστικά". Κάναμε βασικά μαθήματα μαγειρικής. Όποιος θέλει μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα αγγλικών.

»Βρεθήκαμε να μοχθούμε για όλα όσα κάποτε κοροιδεύαμε – γιατί καταλαβαίνουμε ότι για να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη, πρέπει να αλλάξουμε. Και για να αλλάξει κανείς, χρειάζεται κίνητρα. Εκδώσαμε και ένα βιβλίο με την ιστορία του κυρίου Ευάγγελου, του "γυμνασιάρχη" μας, όπως τον λέμε. Με όποιον κρατούμενο μιλήσεις, θα σου πει ότι βρίσκεται αδικώς μέσα. Δεν ισχύει όμως – όλοι κάτι κάναμε».

Αυτό δίνει τη σκυτάλη στον Δημήτρη που μας εξηγεί ότι «δεν είναι τόσο δύσκολο να βρεθείς πίσω από τα σίδερα. Πόσοι δεν έχουν βρεθεί κάποια στιγμή στη ζωή τους με δύο γραμμάρια πάνω τους για να γιορτάσουν κάτι ή για να περάσουν καλά το βράδυ με τους φίλους τους; Σκεφτείτε το λίγο – εσείς δεν το κάνατε ποτέ; Κι όμως, αν τύχει και σε πιάσουν με δύο γραμμάρια μπορεί να "φας" 23 μήνες. Και να βρεθείς εδώ, ενώ νόμιζες ότι η ζωή ήταν δική σου και ανοιγόταν μπροστά σου...»

Κάποιοι είναι μέσα 23 μήνες, κάποιοι είναι 23... χρόνια – τον λόγο παίρνει ο Βασίλης. Μας εξηγεί ότι μπαίνωβγαίνει στις φυλακές 25 χρόνια. Τα τελευταία επτά από αυτά βρίσκεται στον Κορυδαλλό, καθώς μόνον από εκεί είχε την ευκαιρία να πάρει πτυχίο από το Πολιτικό της Νομικής και, στη συνέχεια, να ολοκληρώσει το μεταπτυχιακό του στην Εγκληματολογία. «Νομίζω ότι με 25 χρόνια... εμπειρίας, είμαι ο πλέον κατάλληλος να αξιολογήσω το σωφρονιστικό σύστημα. Και σας βεβαιώνω πως είναι δομημένο λάθος. Το βασικό που κάνει σήμερα κατά κανόνα ένας φυλακισμένος είναι να βελτιώσει την τεχνική του στις παράνομες δραστηριότητες. Είμαι αυτοδίδακτος ληστής τραπεζών, αλλά τα τελευταία χρόνια κατάλαβα ότι όλο αυτό δεν είχε νόημα.

»Ενιωσα πως αξίζω κάτι καλύτερο και αποφάσισα μόνος μου να... αυτοβελτιωθώ.

»Ξεκίνησα παίρνοντας απολυτήριο Λυκείου με 19,9, καθώς δεν είχα τελειώσει το σχολείο και, παρά τα όποια προβλήματα, τα κατάφερα και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με βοήθησαν κάποιοι, βέβαια, αλλά νομίζω ότι με βοήθησαν με προσωπικές υπερβάσεις, όχι με θεσμική υποστήριξη».

Μας αφηγείται την εμπειρία του στην τράπεζα, όταν πήγε να καταθέσει τα χαρτιά του για να λάβει τη χρηματική ενίσχυση. Η υπάλληλος εκεί εντόπισε ένα έγγραφο που έλειπε και του ζήτησε να επιστρέψει με τον φάκελό του ολοκληρωμένο ώστε να προχωρήσει η αίτηση. Εκείνος, βγαίνοντας είπε στην τότε σύντροφο και νυν σύζυγό του: «Είναι η πρώτη φορά στη ζωή

μου που μπαίνω σε τράπεζα χωρίς κουκούλα. Όλως περιέργως, είναι και η πρώτη φορά που δεν εξυπηρετήθηκα».

Όλοι ξεσπάνε σε γέλια. Πλέον έχουν ξεθαρρύνει και αφήνονται ελεύθεροι να μοιραστούν τις ιστορίες τους, κοιτώντας προς την πλευρά του Ξενάκη που μοιάζει πανευτυχής. Δεν θα πουλήσει σήμερα ούτε ένα βιβλίο – όχι ότι τον νοιάζει βέβαια. Τα τέσσερα που είχε γράψει πριν το «8 μέρες μέσα» αθροιστικά πηλοιάζουν τα 400.000 πωληθέντα αντίτυπα στην Ελλάδα. Το πρώτο και κλασικό πλέον «Το δώρο», παγκοσμίως έχει ξεπεράσει το μισό εκατομμύριο, καθώς είναι best seller σε αγορές που η έννοια «Ελληνας συγγραφέας» δεν υφίσταται καν: Ιαπωνία, Βραζιλία, Ρωσία, Καναδά, Ινδία. Συνολικά, έχει μεταφραστεί σε 28 γλώσσες και κυκλοφορεί σε 35 χώρες. Οι αριθμοί είναι απίστευτοι – και όχι μόνο για βιβλίο που γράφτηκε στα ελληνικά! Είναι όμως φανερό ότι η παρουσία του εδώ χάρισε σε μερικές δεκάδες συνανθρώπους μας λίγες όμορφες ώρες: έκαναν κάτι διαφορετικό από αυτό που βίωσαν χτες και τους περιμένει αέριο. Και επικοινωνήσαν σκέψεις, συναισθήματα και αλήθειες. Ορισμένοι για να ακουστούν από τους άλλους. Κάποιοι άλλοι απλά για να τα βγάλουν από μέσα τους. Άπαντες, στο τέλος, μοιάζουν να έχουν εισπράξει κάποια μορφή ικανοποίησης. Δεν είμαι σίγουρος ότι ο Ξενάκης είχε ακριβώς κατά νου πού θα οδηγούσε αυτή η επίσκεψη. Το αποτέλεσμα όμως δικαίωσε την πρωτοβουλία του...

Ο Γρηγόρης, ένα ψηλό παιδί που είναι και αυτός που θα μας οδηγήσει προς την έξοδο, παραδέχεται –καθώς ελισσόμαστε στους διαδρόμους– ότι έχει συνέχεια στο μυαλό του τη θεατρική παράσταση που θα ανεβάσουν, τους «Πέρσες» του Αισχύλου σε (εθελοντική) σκηνοθεσία του Στρατή Πανούριου. «Στο παλάτι αυτό το χρυσάφι είναι παντού, αρκεί να ψάξεις να το βρεις...» μονολογεί. Κάποιος τον ρωτάει: «είναι από το κείμενο του Αισχύλου αυτό;» «Όχι, απλά αναφέρομαι στους ανθρώπους. Οι άνθρωποι εδώ είναι το χρυσάφι για κάθε έναν που δεν μπορεί να σας ακολουθήσει πέρα από αυτό το σημείο», και μας δείχνει την επόμενη πόρτα που εμείς θα διαβούμε. «Δυστυχώς εδώ χωρίζουν οι δρόμοι μας», λέει χαμογελώντας και μας σφίγγει το χέρι.

Συνεχίζουμε σιωπηλοί προς την έξοδο. Νέες θύρες ασφαλείας, νέοι ήχοι από αυτόματες κλειδαριές. Παίρνουμε πίσω τα κινητά μας: αναπάντητες κλήσεις, μηνύματα, υποχρεώσεις. Πίσω στην «έξω» ζωή. Βγαίνουμε στον δρόμο. Όλοι κοιτάμε ψηλά στον ουρανό. Κάποιοι ανάβουν τσιγάρο. Ο Ξενάκης μάς ζητάει να θυμηθούμε τον δυνατό θόρυβο που έκανε η σιδερένια πόρτα όταν αποχαιρέτησαμε εκείνους με τους οποίους συνοπήξαμε τις τελευταίες ώρες: «Αυτή η βαριά πόρτα, αυτός ο άψυχος θόρυβος, μάς θυμίζει τους δύο διαφορετικούς κόσμους. Εμείς είμαστε έξω. Οφείλουμε όμως να μην ξεχνάμε και ό,τι βιώσαμε μέσα».

Στον δρόμο για το αυτοκίνητο θυμάμαι έναν άλλον υπόδικο, τον Γιάννη. Του είχα κάνει μία μάλλον ανόητη ερώτηση: «Αν μπορούσες να ζητήσεις ένα μόνον πράγμα, ποιο θα ήταν αυτό;»

«Ευκολάκι», απάντησε αμέσως. «Ένα ακόμα ανοικτό επισκεπτήριο τον μήνα. Αρκεί αυτό. Μόνο ένα».

«Με συγχωρείς, δεν γνωρίζω τους όρους καλά. Τι σημαίνει ανοικτό επισκεπτήριο;»

Με μια κίνηση, απλώνει τα χέρια του σταυρωτά και αγκαλιάζει τον εαυτό του. «Να μπορώ να πάρω τη μάνα μου μια αγκαλιά, ρε φίλε. Μόνο αυτό».

Το νέο, πέμπτο βιβλίο του Στέφανου Ξενάκη «8 μέρες μέσα» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Key Books. Μέσα στις σελίδες του θα διαβάσετε ακριβώς τι συνέβη τον περασμένο Μάρτιο, ποιες ήταν οι κατηγορίες, καθώς και πόσο ανυπόστατα ήταν, τελικά, τα όσα γράφτηκαν και αναπαράχθηκαν γι' αυτόν.

Όποιος επιθυμεί να προσφέρει το στιδίποτε στις φυλακές Κορυδαλλού, από παλιά ρούχα μέχρι μερικά σαπούνια, μπορεί να επικοινωνήσει στα 2104940561 και 2104954780 με την κυρία Σ. Ασημακοπούλου. **A**

Στέφανος Ξενάκης
«8 μέρες μέσα»
εκδ. Key Books

ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟ

Ο κοσμοπολίτικος πράσινος παράδεισος της Κορινθίας

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΗ

Θέλετε να κάνετε μια σύντομη εξόρμηση κοντά στην Αθήνα; Το Ξυλόκαστρο, ή αλλιώς «πράσινο ακρογιάλι», είναι η τέλεια πρόταση! Μόλις 1,5 ώρα από την πρωτεύουσα και καλό ορμητήριο για περισσότερες αποδράσεις στον νομό Κορινθίας, αυτή η όμορφη παραθαλάσσια κωμόπολη προσελκύει χιλιάδες επισκέπτες κάθε καλοκαίρι, παραμένοντας ένας από τους πιο κοσμοπολίτικους προορισμούς σε όλη την Πελοπόννησο και διατηρώντας ακόμα ανέπαφη εκείνη την αίσθηση οικογενειακών διακοπών, την τόσο γνώριμη από τα ταξίδια μιας άλλης εποχής. Οι ομορφιές του πάμπολλες, με μοναδικές εναλλαγές στο τοπίο. Το Ξυλόκαστρο έχει αποκτήσει μεγάλη τουριστική άνθηση λόγω του πανέμορφου αισθητικού **δάσους του Πευκιά**, των πεντακάθαρων παραλιών με Γαλάζιες Σημείες, της οργανωμένης **Μαρίνας «των Αριστοναυτών»** –με δυνατότητα ελλιμενισμού μικρών σκαφών

αναψυχής–, αλλά και του γενικότερου ενδιαφέροντος για τη φυσική ομορφιά της ευρύτερης παραθαλάσσιας και ορεινής περιοχής.

Είναι ιδανικός προορισμός για ήσυχες διακοπές με τις ηλιόλουστες παραλίες του, καθώς συνδυάζει πολλές δραστηριότητες αναψυχής, χωρίς όμως να στερείται και την έντονη νυχτερινή ζωή. Τόπος ειδικός με δαντελωτές ακρογιαλιές, γραφικούς όρμους και απόκρημνες ακτές. Οι παραλίες του ενέπνευσαν ποιητές, όπως τον Κώστα Καρυωτάκη για το «*Πράσινο ακρογιάλι της πατρίδας*», και έγιναν τόπος γυρισμάτων για αγαπημένες ελληνικές ταινίες σαν το «*Λατέρνα, φτώχεια και φιλότιμο*» (1955) και «*Τα κόκκινα φανάρια*» (1963). Το Ξυλόκαστρο είναι γνωστό βέβαια και για το υπέροχο πευκόδασός του, τον Πευκιά, που διαθέτει 83 είδη φυτών, ανάμεσα στα οποία η μυρτιά, ο κέδρος και το αλμυρίκι. Το γιγάντιο αυτό πευκόδασος οδηγεί στην ομώνυμη παραλία για μια λυτρωτική βουτιά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Μαζί με το κολύμπι στον Κορινθιακό κόλπο, στην

παραλία του Πευκιά –που προσελκύει χιλιάδες τουρίστες κάθε χρόνο–, μπορείτε να κάνετε και πεζοπορία τις ώρες που ο ήλιος το επιτρέπει στα ειδικά μονοπάτια που έχουν χαραχτεί. Όλα τους, ασφαλώς, καταλήγουν στη θάλασσα.

Ένας ορεξάτος για βόλτες επισκέπτης, θα ανακαλύψει ότι υπάρχουν και κάποια επιπλέον πράγματα να δει στην κωμόπολη, όπως το λιμάνι και η μαρίνα με το ανοιχτό θέατρο Βασίλης Γεωργιάδης όπου το καλοκαίρι γίνονται πολλές εκδηλώσεις. Σε κοντινές αποστάσεις εκτείνονται πολλά παραλιακά χωριά με όμορφες παραλίες που το καλοκαίρι κατακλύζονται από πολλούς παραθεριστές. Κοντά στο Ξυλόκαστρο και ανάμεσα στα χωριά **Καμάρι** και **Λουτρό**, βρίσκεται ο **χειμαρρος Φόνισσα** με το ξακουστό φαράγγι. Ξακουστό ακριβώς επειδή είναι ένα από τα δυσκολότερα να διασχίσει κανείς στην Ελλάδα, αποτελεί πρόκληση για τους λάτρεις του εναλλακτικού τουρισμού.

Το Ξυλόκαστρο έχει επίσης πολύ ιδιαίτερη ιστορία με πρωταγωνιστή το λιμάνι, όπου στα χρόνια της Φραγκοκρατίας χτίστηκε ένας ξύλινος

στρατώνας-παρατηρητήριο για να το εποπτεύει, πάνω ακριβώς από τη σύγχρονη κωμόπολη. Λόγω της παρουσίας του, οι ντόπιοι ονόμασαν την περιοχή Ξυλόκαστρο.

Στην όμορφη πελοποννησιακή κωμόπολη υπάρχουν πολλά ξενοδοχεία, ταβέρνες και καφέ που αποτελούν πόλο έλξης των παραθεριστών. Το «σημείο μηδέν» κάθε βόλτας στο Ξυλόκαστρο είναι η παραλιακή του περαντζάδα, τα απογεύματα του καλοκαιριού όλοι εκεί θα συναντηθούν, ντόπιοι και περαστικοί. Ο παραλιακός δρόμος της πόλης του Ξυλοκάστρου είναι ιδανικός για έναν όμορφο δροσιστικό περίπατο, αλλά απολαυστική εμπειρία είναι και ο ποδηλατόδρομος κατά μήκος της παραλίας που κυριολεκτικά κατακλύζεται από τους φίλους του ποδηλάτου!

ΠΟΥ ΘΑ ΦΑΤΕ

Για άπαιχτο ηλιοβασίλεμα και θέα στη θάλασσα όλοι οι δρόμοι οδηγούν στο εστιατόριο **Ακρωτήριο** (2743061664) για φρέσκο ψάρι και θαλασσινά.

Για μια πιο βοή και πάνω στο κύμα επιλογή κατευθυνθείτε στο **Aryvalos - Pellianian sea & food** (695554 5373), το τέλει στέκι που αναζητάς στις διακοπές σου από το πρωί ως το βράδυ. Τραπεζία μπροστά στη θάλασσα, βουτιές, καφέδες και κοκτέιλς, πολύ καλή μεσογειακή κουζίνα με σύγχρονες πιναλίδες, μεγάλη γκάμα σε σούσι και εξαιρετική μακαρονάδα θαλασσινών. Επίσης, πολύ καλός bartender και τέλεια signature cocktails που θα σας κρατήσουν συντροφιά μαζί με lounge μουσικές. Στην **Αυλή** (2743025525) θα πάτε για την πιο νόστιμη πίτσα της περιοχής. Αν είστε φαν του κρέατος, το καλύτερο σουβλάκι, κοντοσουβλι και γύρο στο Ξυλόκαστρο, θα τα βρείτε στον **Γιαννόπουλο** (2743022950). Για μπιρίτσα και ωραίους μεζέδες ιδανικό είναι το **Resalto** (2743025140) που συνδυάζει την καλή rock μουσική με τη θαλασσινή αύρα. Το **Destino all day and night bar** (2743028309) στην καρδιά της πόλης, πάνω στην παραλία και αυτό, είναι το πιο γνωστό σημείο του Ξυλόκαστρου – κάποια στιγμή της ημέρας όλοι εκεί θα δώσουν ραντεβού. Ανοιχτό από το πρωί για καφέ, πολύ ωραίο πρωινό

και brunch, νόστιμα πιάτα στη συνέχεια – από πρωτότυπα finger food και pasta μέχρι εξαιρετικά burgers και πιάτα κρεατικών. Πολύ κοντά θα βρεις και το πολύ ζωντανό **Dogville all day bar** από το πρωί για ωραίο καφέ, finger foods και νόστιμα τσιμπολόγια, αργότερα ωραία ποτά, κοκτέιλς και μουσικές που καταλήγουν σε ελληνικά του κεφιού και χορούς μέχρι τα ξημερώματα. Το **Bandit's Roost**, κι αυτό all day bar, με καλό καφέ, ποτά, κοκτέιλς, ωραία μουσική, συχνές και οι βραδιές με γνωστούς djs που εναλλάσσονται. Λίγα μέτρα πιο κάτω βρίσκεται το **Rouvera** (2743026683) με θέα στον Κορινθιακό για να αγναντεύετε τα σκάφη που περνούν πίνοντας τα κοκτεϊλάκια σας. Μετά το ξενύχτι επιβάλλεται να περάσετε από την **Καντίνα** (6996600042) – γιατί δεν θα πάτε για ύπνο με άδειο στομάχι. Το απόγευμα, στην επιστροφή από το μπάνιο ή από το φαγητό, μην ξεχάσετε να δοκιμάσετε τα καταπληκτικά και με γαλλική εσάνς γλυκά και παγωτά από το ροζ και παραμυθένιο **Choux Choux Patisserie Artisan** (2743306930) του Δημήτρη Λέκκα. Αν πάλι ψάχνετε την τέλεια πρωινή μουσική πριν

από το μπάνιο, κατευθυνθείτε προς τον φούρνο του **Φιαμέγκου** (2743025433) για την ωραιότερη χειροποίητη σπανακόπιτα στο Ξυλόκαστρο.

Για τους ρομαντικούς σινεφίλ της παρέας, στο Ξυλόκαστρο υπάρχουν και δύο θερινά cinema, το **Cine Ηλέκτρα** (2744028757) και το **Cine Αυλαία** (2743028064), για ήρεμα ξέγνοιαστα βραδάκια με ταινίες κάτω από τα αστέρια.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΙΝΕΤΕ

Σημαντική υπόθεση στις διακοπές είναι και η διαμονή, οπότε αν προτιμάτε τη διακριτική πολυτέλεια επιλέξτε το ειδικό heritage resort της Μεσογείου που ακούει στο όνομα **Sikyon Coast Resort and Spa** (2743023229) για μια εμπειρία απόλυτης χαλάρωσης. Στην καρδιά του θερέτρου βρίσκεται η βενετσιάνικη βίλα του ποιητή Άγγελου Σικελιανού, που έχει φιλοξενήσει αμέτρητες γιορτές αφιερω-

μένες στην τέχνη και την ποίηση, ενώ έχει υποδεχτεί και πολλούς διανοούμενους του 20ού αιώνα. Πάνω στην ακτογραμμή βρίσκονται επίσης τα άνετα και καλά εξοπλισμένα διαμερίσματα **Isola Apartments** (2743027246), με ιδιωτική πισίνα, τζακούζι, αλλά και παραλία. Διακοσμημένα ωραία και μίνιμαλ, αποτελούν ιδανικό προορισμό για χαλάρωση μετά από μια μέρα γεμάτη δραστηριότητες. Σουίτες με θέα στον Κορινθιακό ή στους καταπράσινους κήπους του, παρέχει και το υπερπολυτελές **Le Convivial Luxury Suites and Spa** (2743306788), ξενοδοχείο 4 αστέρων, με αρχοντική και μαζί νοσταλγική ατμόσφαιρα, για μια χαλαρωτική απόδραση γεμάτη καλαισθησία στο πράσινο αυτό διαμνηντι που λέγεται Ξυλόκαστρο.

ARYVALOS

Το beach-bar εστιατόριο της ανεμελιάς

Αριστοναύτες, το αρχαίο λιμάνι της Πελλήνης. Στη θέση της αρχαίας πόλης, στο σημερινό Ξυλόκαστρο, έχουν βρεθεί ανασκαφικά ευρήματα, ανάμεσά τους και αρύβαλοι, όπως ονομάζονταν τα αρχαία κορινθιακά αγγεία. Μέσα από αυτή την ιστορία πήρε το όνομά του και ο **Aryvalos**, το beach-bar εστιατόριο που άνοιξε πέρυσι τον Ιούλιο, μπροστά στους Αριστοναύτες, χαρίζοντάς μας στιγμές ανεμελιάς. Φαντάσου την εικόνα: εσύ στα τραπέζια μια ανάσα από την παραλία ή στους καναπέδες και στα πουφ στην αμμουδιά, να ακούς το κύμα και να μη σε νοιάζει τίποτα. Έτσι ανέμελα περνάει η ζωή εδώ στον Αργυλο, ο οποίος ανοίγει καθημερινά από τις 8 το πρωί για καλοφτιαγμένο καφέ, χυμούς αλλά και πολύ νόστιμο brunch, κρατώντας μας

συντροφιά έως αργά το βράδυ, με εκπληκτικά signature κοκτέιλ και lounge ethnis μουσικές, με τους αναμμένους πυρσούς στην παραλία να δημιουργούν ένα μαγικό σκηνικό.

Για όλα αυτά τα ωραία φημίζεται ο Αργυλος, αλλά φυσικά και για την κουζίνα του. Με άριστες πρώτες ύλες από την περιοχή και φρέσκα ψάρια από τα καΐκια που βγαίνουν καθημερινά στον Κορινθιακό ή και πιο μακριά, ο Αργυλος θα σας προτείνει κάποια πεντανόστιμα πιάτα, όπως φάβα Φενεζού με χταπόδι, ριζότο λεμονιού με ουρές πεσκανδρίτσας, φιλέτο μπακαλιάρου με χύμα από χαρούπι και πουρέ σελινόριζας και άλλα πολλά. Να πάτε, αποτελεί έναν ιδανικό προορισμό ακόμα και για μια μονοήμερη εκδρομή.

📍 Αριστοναυτών 141, 6955545373 📱 aryvalos

ΑΦΙΕΡΩΜΑ Ξυλόκαστρο

GRAND DOGVILLE

All day διασκέδαση για τις καλύτερες διακοπές σου

Στην ταινία του Λαρς φον Τρίερ, από την οποία εμπνεύστηκε το όνομά του, η κυνηγημένη Νικόλ Κίντμαν βρίσκει «άσυλο» στην πόλη Dogville, αλλά θα πρέπει να κάνει τις καθημερινές δουλειές των κατοίκων. Στην περίπτωση του **Grand Dogville**, δεν θα χρειαστεί άσυλο, φυσικά, αφού θα σας προσέξουν και θα σας περιποιηθούν σαν να ήσασταν φίλοι από τα παλιά και η μοναδική σας «δουλειά» θα είναι να διασκεδάσετε με την ψυχή σας!

Στον κεντρικό παραλιακό δρόμο του Ξυλόκαστρου, όπου ο κόσμος κάνει τη βόλτα του πάνω κάτω μπροστά στην παραλία, το Grand Dogville είναι ένα all day café bar, που λειτουργεί από τις 8 το πρωί έως και τις 3 μετά τα μεσάνυχτα. Που σημαίνει: Ωραίοι καφέδες στην ψυ-

χή του πρωινού, δυναμωτικό brunch για πριν ή μετά την παραλία, προσεγμένο και νόστιμο lunch και dinner, στη λογική του finger food, με επιλογές απ' όλα τα καλά: ζουμερά burgers, φοβερές μακαρονάδες, λαχταριστά bao-buns, εξαιρετικές βάφλες, αν προτιμάτε κάτι γλυκό και άλλα πολλά.

Κι όταν πέφτει ο ήλιος μέχρι και αργά, το Grand Dogville γίνεται ο πρωταγωνιστής. Djs επιλέγουν τις μουσικές που κινούνται πάντα στο κλίμα, το οποίο συνοψίζεται στη λέξη «πάρτι». Ο κόσμος βγαίνει στο πεζοδρόμιο, χορός, καθαρά ποτά και signature κοκτέιλ πάνε κι έρχονται και η ζωή κυλάει όμορφα, έτσι όπως θα έπρεπε να είναι η κάθε μας ημέρα και η κάθε μας νύχτα.

📍 Σπ. Παπαεωργίου 25, 2743300307, www.granddogville.gr

📱 Grand Dogville 📷 grand.dogville

DESTINO

meeting place δίπλα στο κύμα

Ένας μικρός παράδεισος στην άκρη της θάλασσας, στο πιο hot σημείο του Ξυλόκαστρου, την οδό Σπύρου Παπαγεωργίου. Το **Destino**, μια δημιουργία του Γιώργου Πανόπουλου, κλείνει φέτος τα 9 χρόνια της λειτουργίας του και μέσα σε όλα αυτά τα χρόνια χιλιάδες άνθρωποι έζησαν εδώ στιγμές που τους έμειναν αξέχαστες. Το Destino είναι ένας all day & night χώρος, ανοιχτός καθημερινά από τις 8 το πρωί έως τις 12 το βράδυ, με δύο χώρους: έναν εξαιρετικά καλαίσθητο εσωτερικό χώρο, αλλά κι έναν εξωτερικό, κάτι σαν αυτό που φαντάζεστε όταν ονειρεύεστε τις διακοπές σας, ακριβώς μπροστά στη θάλασσα.

Στο Destino όλες οι ώρες της ημέρας έχουν τις ιδιαιτερότητες και τις όμορφες στιγμές τους. Νωρίς το πρωί ένας καλοφτιαγμένος καφές στη γαλήνη της θάλασσας, ενώ στη συνέχεια από τις 10 το πρωί έως τις 5 το απόγευμα σειρά παίρνει ένα από τα πραγματικά περισσότερο φημισμένα brunch της ευρύτερης περιοχής. Με την κουζίνα να χρησιμοποιεί άριστες πρώτες ύλες, θα βρείτε πολλές επιλογές σε πιάτα με αυγά, όπως τα eggs benedict, με δύο αυγά ποσέ, καπνιστό μπέικον και σάλτσα hollandaise σε φρεσκοζυμωμένο ψωμί μπριός, αλλά και τον φοβερό καγιανά της γιαγιάς, το Granpa's Kagiana, με τρία αυγά στραπατσάδα, φρέσκια ντομάρα, σύγκλινο Μάνης και φρέτα! Παράλληλα θα βρείτε και vegan επιλογές, όπως το πεντανόστιμο Vegan Humus Tortine, με ζυμωτό χωριάτικο ψωμί, χειροποίητο humus παντζάρι, αβοκάντο, ντοματίνια, tofu, chives και chia seeds.

Μια ξεχωριστή ώρα της ημέρας για το Destino ξεκινάει στις 17.00, την ώρα που γυρνάς από το μπάνιο και θέλεις να φας κάτι νόστιμο, ποιοτικό (και value for money), ιδανικά μπροστά στο κύμα. Ξαν να λέμε, στο Destino. Οι επιλογές και εδώ πολλές και όλες τους εξαιρετικές, όπως αρκετές προτάσεις σε burgers (όλα τους με χειροποίητο μπιφτέκι 200γρ. από κρέας Black Angus), διάφορα finger foods, σαν τα bao-bun (με γαρίδες και τραγανό φιλέτο κοτόπουλου), δροσερές σαλάτες, ποικιλίες αλλαντικών και τυριών, σπαγγέτι, κυρίως όπως ζουμερά φιλετάκια κοτόπουλου ή χοιρινού, μοσχαρίσια ταλιάτα, φιλέτο σολομού, φοβερό T-Bone (500γρ.).

Κι αφού ο ήλιος πέσει για τα καλά, με τις ταξιδιάρικες μουσικές να επιλέγονται συχνά από guest djs, ένα signature κοκτέιλ στην ακροθαλασσιά μοιάζει με το πιο όμορφο τελείωμα μιας αξέχαστης ημέρας. Μιας ημέρας αληθινών διακοπών. Να το γνωρίσετε.

📍 Σπ. Παπαγεωργίου 29Α, 2743028309
www.destino.gr DestinoCafeBar destino_all_day_and_night_bar

ΑΚΡΩΤΗΡΙ

Φρέσκο ψάρι και θαλασσινά πάνω στο κύμα

Ένα θαλασσινό αεράκι σπκώνεται και δροσίζει το μεσημέρι. Από την κουζίνα καταφτάνει η ασύγκριτη μυρωδιά του φρέσκου ψαριού που ψήνεται στα κάρβουνα, μπροστά σου απλώνεται ένα ατελείωτο μπλε – το καλοκαίρι όπως ακριβώς το ονειρεύοσουν, και μάλιστα μία μόλις ώρα από την Αθήνα. Τόσο μόνο θα χρειαστείς για να φτάσεις στο **Ακρωτήριο**, που από το 2006, πάνω ακριβώς στην πα-

ραλία Συκιά, φέρνει τη γεύση της θάλασσας στο τραπέζι μας. Το μενού προσανατολίζεται στα θαλασσινά και στο ψάρι, που ολόφρεσκο καταφτάνει από τα καΐκια. Έτσι, καθισμένος μπροστά στο κύμα θα απολαύσεις ό,τι πιο εκλεκτό σε πελαγίσια ψάρια έφερε σήμερα ο ψαράς, αλλά και πολλά πιάτα της σύγχρονης ελληνικής κουζίνας. Να δοκιμάσεις το κριθαρότο γαρίδας, αλλά και το κριθαρότο σουπιάς, το φρέσκο θράψαλο γεμιστό με ντομάτα και φέτα, τα υπέροχα ριζότι θαλασσινών, οπωσδήποτε τη μακαρονάδα του ψαρά – το μεγάλο σουξέ στο Ακρωτήριο. Αν δεν είσαι λάτρης του ψαριού, θα βρεις ζουμερά μπιφτέκια και σουβλάκια... αγριογούρουνο (!), χοιρινές μπιριζόλες γάλακτος και χειροποίητο σουβλάκι κοτόπουλο. Όλα αυτά θα τα συνοδεύσεις με κρασί από τη Νεμέα και ελληνικά αποστάγματα, ιδανικά την ώρα που δύνει ο ήλιος. Το ηλιοβασιλέμα εδώ είναι κάτι μαγικό και κάθε βράδυ διαφορετικό, έτσι που δεν το χορταίνεις ποτέ.

📍 Ε.Ο. Κορίνθου - Πατρών, 2743061664, www.akrotirirestaurant.gr

📍 Ακρωτηρι Εστιατοριο Συκια 📱 [akrotiri_restaurant](https://www.instagram.com/akrotiri_restaurant)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ Ξυλόκαστρο

BANDIT'S ROOST ALL DAY BAR

Η καρδιά της διασκέδασης χτυπάει εδώ

Στην παραλία του Ξυλοκάστρου, ακριβώς δίπλα στη θάλασσα, υπάρχει ένα μέρος που αποτελεί εδώ και χρόνια σημείο συνάντησης όσων αναζητούν ένα χαλαρό καφέ μέσα στην ημέρα και έντονους ρυθμούς για διασκέδαση μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Το **Bandit's Roost** με την industrial αισθητι-

κή και τη μίνιμαλ διακόσμηση, προσφέρει από το 2015 ποιοτικά ποτά, εξωτικά κοκτέιλ και αυθεντική διασκέδαση σε ένα σκηνικό που θυμίζει νησί. «Think about things differently» λέει η νέον πινακίδα πάνω από την είσοδο και συμφωνούμε. Ο τρόπος να περάσεις τέλεια τις διακοπές σου βρίσκεται μια ώρα από την Αθήνα και έχει όλα όσα χρειάζεσαι. Μεγάλη μπάρα, εξωτερικά τραπέζια στον πεζόδρομο, ταβάνι τα αστέρια και φόντο το κύμα. Καθημερινά υπάρχουν djs που αναλαμβάνουν να σε ξεσπκώσουν με τον ρυθμό τους, ενώ στο μπαρ ετοιμάζεται το κοκτέιλ σου Tropical Sunset με ρούμι, καρπούζι και καραμέλα. Στα must είναι βέβαια και το Blue Moon με τζιν, αγκούρι, τζίντζερ και χυμό μήλου, καθώς και το Taboo με τζιν, βασιλικό και φρέσκο κίτρο. Μείνε μέχρι αργά, όταν το φεγγάρι φτάνει στο απόγειό του, το σκηνικό είναι απλά μαγικό. Stay Bandit!

📍 Παραλία Ξυλοκάστρου, 2743306740

📍 Bandit's Roost All Day Bar 📱 [bandits_roost_all_day_bar](https://www.instagram.com/bandits_roost_all_day_bar)

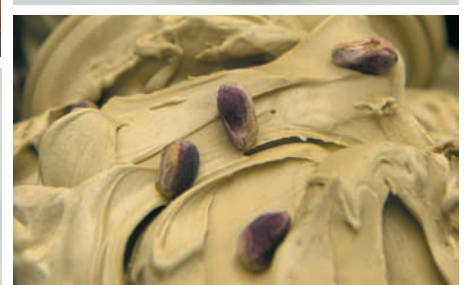
CHOUX CHOUX

Για γλυκές αμαρτίες

Το παραμύθι έχει όνομα και είναι τόσο νόστιμο, που το λες δυο φορές. Μιλάμε φυσικά για το **Choux Choux**, το εντυπωσιακό ζαχαροπλαστέιο που θα βρεις στην πλατεία του Ξυλοκάστρου. Σε αποχρώσεις του λιλά και της μέντας, το κατάστημα με τη... γαλλική εσάνς, θα σε κάνει οπωσδήποτε να στρέψεις το βλέμμα σου και να το κοιτάξεις με τη μία! Όχι ότι θα μπορούσες να κάνεις και διαφορετικά... Γιατί πέρα από την εικόνα, οι μυρωδιές από ποιοτικές ζύμες, σοκολάτες και βανίλια Μαδαγασκάρης, είναι ακριβώς αυτές που θα σε τραβήξουν μέσα. Στο παραμυθομέρος θα σε υποδεχθεί ο Δημήτρης, ο ιδιοκτήτης αυτού του γλυκού... εγκλήματος. Είναι νέος, με πτυχίο από τη Γεωπονική Σχολή του Βόλου. Όμως, η άσβεστη αγάπη του για τη ζαχαροπλαστική, τον οδήγησε στη διεθνούς φήμης σχολή του Παρισιού, τη «Le Cordon Bleu». Δημιουργεί γεύσεις διαφορετικές, γεύσεις μοναδικές, γεύσεις που προκύπτουν από τα ταξίδια του, το ίντερνετ και από... τη γιαγιά του!

Κάθε δημιουργία στη βιτρίνα και μια γλυκιά κόλαση. Από την τεράστια ποικιλία γεύσεων, δεν μπορείς να παραβλέψεις τη flparisien που θα σου θυμίσει λίγο τη δική μας γαλατόπιτα, αλλά σε μια πιο... Choux Choux εκδοχή. Επίσης, ο κόσμος λατρεύει τις χειροποίητες τάρτες του, το προφιτερόλ, το banoffee, τη lemonpie αλλά και τα «σου» που προσφέρει σε δύο version, σε μία με γεύση καραμέλα και στην άλλη με γεύση φιστίκι. Μεταξύ άλλων, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στις σωστές θερμοκρασίες των προϊόντων. Γι' αυτό, η crème brulee «καίγεται» επί τόπου και το μιλφέιγ «στήνεται» τη στιγμή της παραγγελίας! Και μια και το καλοκαίρι είναι ήδη εδώ, είναι δυνατόν να αφήσεις από τη λίστα σου ένα παγωτό που τρελαίνει τους γευστικούς σου κάλυκες; Με γεύσεις φιστίκι, αλατισμένη καραμέλα, καϊμάκι και black forest, το Choux Choux κάνει κάθε απαιτητικό ουρανόσκο, να λιώνει από ευχαρίστηση, επανασυστήνοντάς την έννοια της ποιότητας στο χειροποίητο παγωτό. Γεύσεις σταλμένες από τον παράδεισο είναι στη διάθεσή σου και τα Χριστούγεννα όμως, που τα γεμιστά τσουρέκια σε διάφορες γεύσεις, το μοναδικό rapettone, οι χειροποίητες τρούφες και φυσικά, τα παραδοσιακά μελομακάρона και οι κουραμπιέδες, έχουν την τιμητική τους.

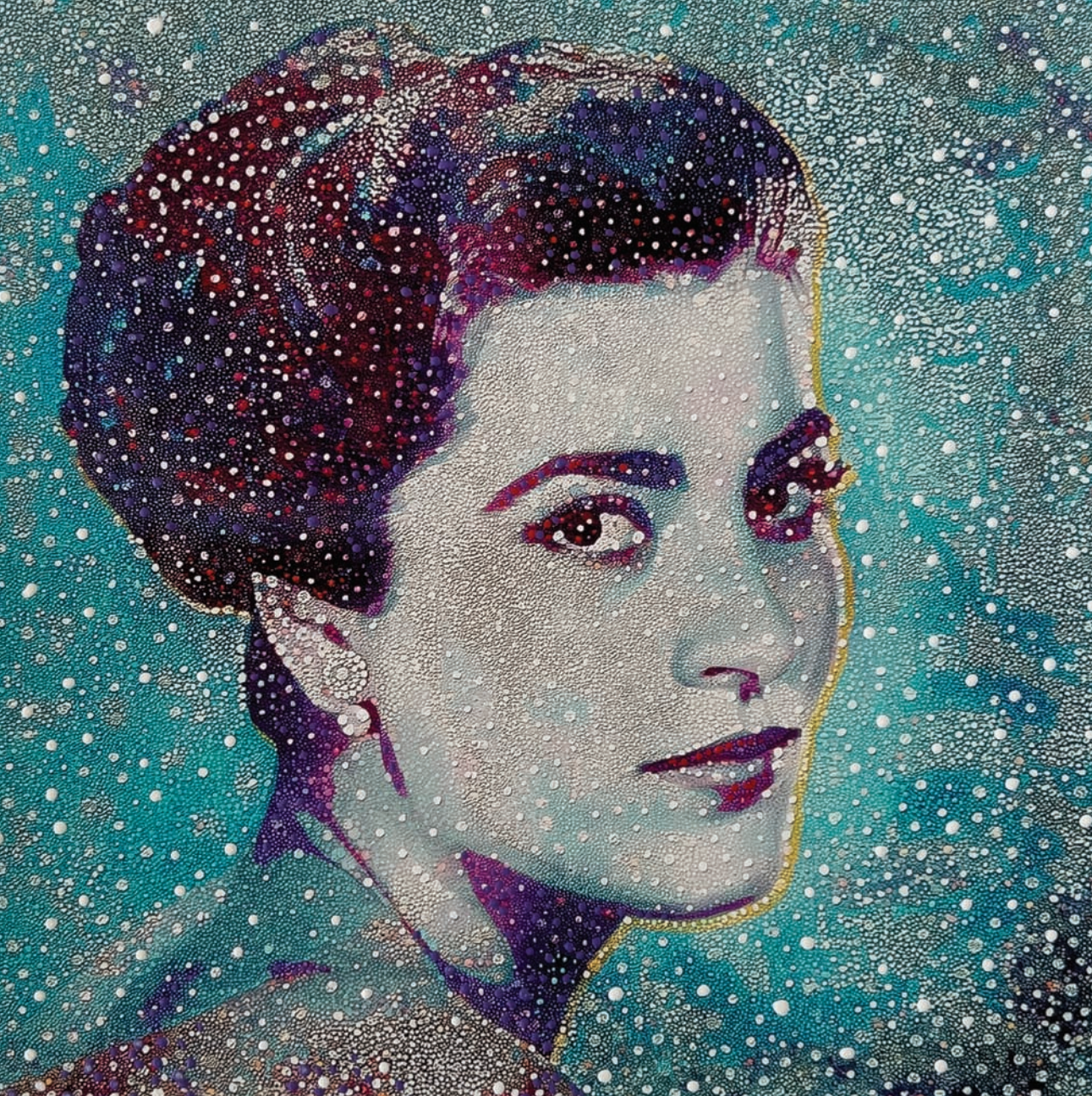
Κάθε δημιουργία συντίθεται από τις ποιοτικότερες πρώτες ύλες, που φέρουν άρωμα Κορινθίας και αγοράζονται από ντόπιους παραγωγούς. Τα τοπικά φρούτα, το μέλι, το αμύγδαλο, τα λεμόνια έρχονται απευθείας από το περιβόλι και γίνονται ένα σε δημιουργίες που δύσκολα θα βρεις στην Ελλάδα. Μετά την παραλία ή τις ορεινές εξορμήσεις στην περιοχή του Ξυλοκάστρου και της Ευρωστίνης, το πρόγραμμα λέει Choux Choux!

📍 Αγίου Βλασίου 6, 2743306930

📱 chouxchouxpatisserie 📷 choux_choux_patisserie_artisan

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Έκθεση φωτογραφίας στο **Ξυλόκαστρο**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΥΤΑΡΑΣ

στη νέα εποχή που προβάλλει μετά από τις απανωτές και ποικίλες κρίσεις. Η τέχνη της φωτογραφίας έχει τη δύναμη να εκφράζει με τον αμεσότερο τρόπο, να οπτικοποιεί και να οικειοποιείται τη σύγχρονη πραγματικότητα. Σκοπός της διοργάνωσης είναι τόσο η προώθηση ανερχόμενων, αλλά και ήδη καταξιωμένων καλλιτεχνών, που με το έργο τους διευρύνουν και αλλάζουν τις στερεοτυπικές εικόνες, όσο και η υποστήριξη και προώθηση της καλλιτεχνικής εμπειρίας και η προαγωγή της πολιτιστικής συνεργασίας σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Εξετάζοντας την εξέλιξη των αναζητήσεων της τέχνης υπό το πρίσμα των απαιτήσεων του σύγχρονου κόσμου, η έκθεση αυτή με τη δράση της στις όμορες κωμοπόλεις της Πελοποννήσου Ξυλόκαστρο, Συκιάς και Ευρωστίνης, στοχεύει στην πολιτιστική ανάπτυξη τόσο διαμέσου της προβολής της φωτογραφικής τέχνης από την in situ θέαση, αλλά και μέσω του e-cloud ώστε να επικοινωνήσει την τέχνη με το ευρύ κοινό μεγιστοποιώντας το γενικό πνευματικό όφελος.

ΑΜΑΛΙΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΜΑΣΟΥΡΗ

ΖΕΡΟΜ ΜΠΕΛ

«Δεν πιστεύω στην
προσωπική έκφραση
του καλλιτέχνη»

Λίγο πριν
δύο έργα του
συναντήσουν
το κοινό στην
Πειραιώς 260,
ο Γάλλος διάση-
μος χορογρά-
φος μάς μιλά
για τη θρυλική
Ισιδώρα
Ντάνκαν, την
τέχνη του και τη
δέσμευσή του
για την προστα-
σία του περιβάλ-
λοντος

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ
ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

— **Γιατί να ξαναδούμε σήμερα το έργο της Ντάνκαν; Στη διαδρομή σας, σας απασχολεί το παρελθόν;**
Είναι η «γιαγιά» του σύγχρονου χορού. Χωρίς αυτήν πιθανότατα δεν θα υπήρχε τίποτα από αυτό που γνωρίζουμε. Αλλά πάνω από όλα, είναι μια μορφή με την οποία μπορούμε να ταυτιστούμε παρότι έζησε πριν από έναν αιώνα. Με ενδιαφέρει ιδιαίτερα η Ιστορία του χορού γιατί πιστεύω ότι δεν δημιουργούμε από το μηδέν. Η δουλειά μας έρχεται μετά από αυτή όσων προηγήθηκαν, και ως καλλιτέχνες επιλέγουμε σημεία αναφοράς και προσπαθούμε να πάμε τον χορό λίγο πιο πέρα.

— **Τι μάθατε από τη «συνάντηση» με άλλους δημιουργούς και αισθητικές προσεγγίσεις μέσα από αυτή τη σειρά έργων-πορτρέτα;**

Έχω ασχοληθεί με άλλους χορευτικούς τρόπους και παραδόσεις, είτε είναι ο δυτικός κλασικός χορός είτε ο βασιλικός χορός Κηο της Ταϊλάνδης είτε το έργο του χορογράφου Μερς Κάνιχαμ είτε ο παραδοσιακός κινεζικός χορός. Αυτές οι «μελέτες» έχουν εμπλουτίσει τη δουλειά μου γιατί δεν πιστεύω στην εσωτερικότητα ή την προσωπική έκφραση του καλλιτέχνη. Πιστεύω μάλλον ότι ο καλλιτέχνης δουλεύει με βάση εμπειρίες και γνώσεις που συνδυάζει με τρόπο ενδιαφέρον ή όχι.

— **Στην Αθήνα θα έχουμε, επίσης, την ευκαιρία να δούμε το έργο σας «Jerôme Bel».**

Είναι μια αυτοπροσωπογραφία, αλλά θα το ερμηνεύσει μια Ελληνίδα χορογράφος στα ελληνικά. Σε αυτόν τον μονόλογο αφηγούμαι πώς εξελίχθηκε η δουλειά μου ως χορευτή και ως χορογράφου μέσα στα χρόνια. Προσπαθώ να καταλάβω αν έχει νόημα ή όχι, ποιες είναι οι επιλογές που έκανα, τις αποτυχίες μου, πώς το ασυνείδητό μου καθοδήγησε ορισμένα έργα κ.λπ. Μιλώ πολύ και δείχνω βίντεο από τις πιο σημαντικές παραστάσεις μου. 30 χρόνια δουλειάς σε 2 ώρες.

— **Τι καθοδηγεί τη δημιουργία σας; Ποια η κινητήριος δύναμη στο έργο σας;**
Η βία στον κόσμο.

— **Η Ισιδώρα Ντάνκαν πίστευε ότι ο χορός είχε τη δυνατότητα να κάνει τους ανθρώπους καλύτερους. Τι είναι για σας ο χορός και τι μπορεί να προσφέρει;**
Ο χορός μπορεί να προσφέρει μια εμπειρία ύπαρξης και κατανόησης του κόσμου. Υπάρχουν πράγματα που μόνο ο χορός μπορεί να εκφράσει, αυτό είναι που με ενδιαφέρει: πώς ο χορός μπορεί να αναπαριστά τον κόσμο με τρόπο που άλλα εκφραστικά μέσα δεν μπορούν. Η Ντάνκαν ήταν πεπεισμένη για τη δύναμη του χορού, γι' αυτό κι εγώ ενδιαφέρθηκα για εκείνη επειδή μέσα από τον χορό της μπορείς να δεις αυτή την επιθυμία να διασταυρωθεί με τα στοιχεία του κόσμου και να αλλάξει τον κόσμο.

— **Ανατρέχοντας στη διαδρομή σας, ποια ζητήματα σας απασχολούν σταθερά;**

Η αντίσταση στην αποξένωση που παράγει ο καπιταλισμός και η πολιτιστική βιομηχανία. Σήμερα είμαι στρατευμένος στο ζήτημα της οικολογίας. Αυτή τη στιγμή δουλεύω ένα κομμάτι για το Λούβρο στο οποίο δείχνω μη ανθρώπινους χορούς από την Ιστορία του χορού, δηλαδή χορούς που προσπαθούν να αναπαραστήσουν, να κατανοήσουν ζώα, φυτά, φυσικά στοιχεία που μέσα από το πρίσμα της κυρίαρχης ανθρώπινης ματιάς περιφρονούσαμε και δημιουργήσαμε, έτσι, τον μεγάλο κίνδυνο στον οποίο βρισκόμαστε.

— **Φθάνετε στην Αθήνα με πλοίο και τρένο. Πώς έχουν εμπλουτίσει αυτά τα ταξίδια τη ζωή και τη δουλειά σας;**

Είμαι πολύ πιο αφοσιωμένος στις παραστάσεις γιατί καταβάλω μεγαλύτερη προσπάθεια να φτάσω στις πόλεις όπου δείχνουμε τη δουλειά μας. Όταν έπαιρνα το αεροπλάνο, είτε η παράσταση ήταν στο Βερολίνο είτε στη Μαδρίτη είτε στην Αθήνα, δεν υπήρχε διαφορά αφού ήταν πρακτικά το ίδιο ταξίδι, το ίδιο αεροπλάνο. Επιβραδύνοντας, κάθε παράσταση γίνεται μοναδική και σταματώ στον δρόμο για να ανακαλύψω νέα μέρη, νέα μουσεία, νέα έργα τέχνης. Έτσι, προσπαθώντας να κατεβάσω τον ρυθμό ανάπτυξης, παραδόξως, εμπλουτίζεται η ίδια μου η ύπαρξη όλο και περισσότερο. **Α**

Έ

νας χορευτής βγάζει τα δεκάδες μπλουζάκια που φορά και «ζωντανεύει» τα μηνύματα και τις παραστάσεις που εικονίζουν. Δύο περφόρμερ μετακινούν και χρησιμοποιούν με αναπάντεχους τρόπους καθημερινά αντικείμενα. Δύο καλλιτέχνες, που δεν γνωρίζονται και προέρχονται από διαφορετικές πολιτιστικές παραδόσεις, προσπαθούν να μάθουν περισσότερα ο ένας για τον άλλον σε μια ιδιότυπη συνέντευξη. Ο... Άμλετ, ο τενίστας «Αντρέ Αγκάσι» και η χορογράφος «Σουζάνε Λίνκε» διασχίζουν τη σκηνή εκτοξεύοντας θρυλικές ατάκες, βολές και κινήσεις. Από τη δεκαετία του 1990, με την εννοιολογική προσέγγισή του, ο Ζερόμ Μπελ έθεσε νέα δεδομένα στο τι σημαίνει έργο χορού αμφισβητώντας καθιερωμένες μεθοδολογίες και λεξιλόγια, ακόμα και φέρνοντας στη σκηνή ερασιτέχνες και άτομα με αναπηρία. Αυτές τις μέρες ο Γάλλος βραβευμένος χορογράφος επιστρέφει στα μέρη μας (με πλοίο και τρένο, όπως συνειδητά πλέον προτιμά προκειμένου να επιβαρύνει λιγότερο το περιβάλλον) και μας δίνει διπλό ραντεβού στην Πειραιώς 260. Στις 9 και 10 Ιουλίου εστιάζει στη μορφή της Ισιδώρας Ντάνκαν –ένα από τα «πορτρέτα» χορευτών και χορογράφων που έχει δημιουργήσει–, ενώ στις 11 Ιουλίου η ομότεχνή του Σταυρούλα Σιάμου ξεδιπλώνει τη δική του «αυτό-βιοχορο-γραφία».

«Η Ισιδώρα Ντάνκαν είναι φοβερή! Όλα αυτά που αγαπώ! Μια πολύ ανήσυχη καλλιτέχνης, που ενδιαφέρεται για άλλες πρακτικές πέρα από τη δική της. Υπήρξε πολύ επι-

κριτική με το μπαλέτο που επικρατούσε εκείνη την εποχή, στα τέλη του 19ου αιώνα, και εφάρυε έναν νέο τρόπο να χορεύεις. Πάνω από όλα, όμως, είναι στρατευμένη πολιτικά», αναφέρει για τη μυθική χορεύτρια, που με τις αέρινες τουνίκ και τις ελεύθερες κινήσεις της επέβαλε μια νέα ιδέα για τον χορό, βασισμένη στον αυτοσχεδιασμό και την αρμονία σώματος και πνεύματος. Εκατόν είκοσι χρόνια αφότου η οραματίστρια χορογράφος πρωτοέφθανε στην Αθήνα, την κληρονομιά της ερευνούν μέσα από μια παράσταση «σαν μια έκθεση χορευτικών σόλο» η 72χρονη Ελίζαμπεθ Σβαρτς, από την τρίτη γενιά χορευτών της σχολής Ντάνκαν, αλλά και ο ίδιος ο Μπελ, εντάσσοντας τις χορογραφίες της Ντάνκαν στο πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργήθηκαν.

INFO «Ισιδώρα Ντάνκαν», 9 & 10 Ιουλίου στις 21:00, «Jerôme Bel», 11 Ιουλίου στις 20:30, Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, Πειραιώς 260

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

TEZENIS

Μπικινι Romantic Costiera, σουτιέν και σλιπ μπραζίλιαν
€16,99 και €10,99

ZIMMERMAN

Φόρεμα φλοράλ λινό € 875

SWATCH

Ρολόι Allegoria Della Primavera by Botticelli €105

CAROLINA HERRERA

Παντελόνι Bouclé Jacquard €410

CONVERSE

Αθλητικά Chuck Taylor All Star Lemons €69

KURT GEIGER X MATTHEW WILLIAMSON

Πορτοφόλι/Clutch €155

Dolce Far Niente: Η γλυκιά απραξία του να μην κάνεις τίποτα απολύτως

INTIMISSIMI

Σατέν κιμονό Feeling Beautiful €74,90

BENETTON

Βαμβακερό μπλουζάκι

L'ORÉAL PARIS

Κραγιόν Color Riche Intense Volume Matte

ISABEL MARANT

Γυαλιά ηλίου

CATRICE

Παλέτα σκιών ματιών Wild Escape

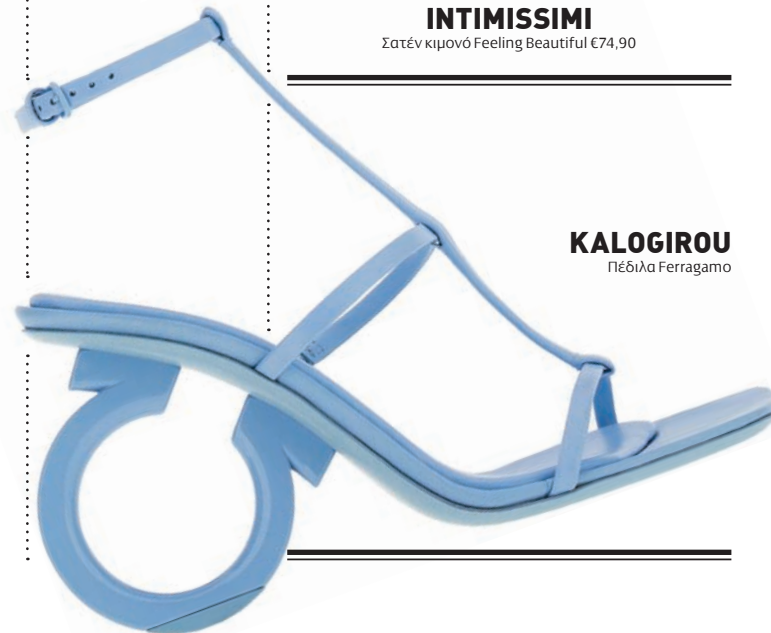
DOLCE & GABBANA

Κολώνια Light Blue summer vibes

FUNKY BUDDHA

T-Shirt Squeeze The Day €19,95

KALOGIROU

Πέδιλα Ferragamo

CITY GUIDE

© STEFAN BRION

Πάμε ένα Ταξίδι στη Σελήνη;

Σ' έναν ονειρικό κόσμο ταξιδεύει μικρούς και μεγάλους η όπερα-φαντασμαγορία του **Ζακ Όφενμπαχ**, που εγκαινιάζει τη συνεργασία της ΕΛΣ με την Οπερά Κομίκ του Παρισιού

Πρωτοπαρουσιάστηκε το 1875, στον απόηχο της επιτυχίας που σημείωναν τα έργα του Ιουλίου Βερν (άλλωστε, το ποιητικό του κείμενο των Αλμπέρ Βανλό, Εζέν Λετερριέ και Αρνόλ Μορτιέ αντλεί από τα μυθιστορήματα «Από τη Γη στη Σελήνη» και «Ταξίδι στο κέντρο της Γης»). Συνδυάζοντας το φανταστικό στοιχείο με τις επιστημονικές κατακτήσεις της εποχής, στο ανέβασμά της φιλοδώρησε τους θεατές με γερές δόσεις εντυπωσιασμού αφού στη σκηνή είδαν ένα κανόνι, το οποίο εκτόξευε τους χαρακτήρες στη Σελήνη, μια ηφαιστειακή έκρηξη και την κεντρική αίθουσα του παρισινού αστροσκοπείου, ενώ για τις ανάγκες της παραγωγής σχεδιάστηκαν 20 σκηνικές εικόνες και 673 κοστούμια!

Μια παράσταση για όλη την οικογένεια, το –άγνωστο σήμερα– τετράπρακτο έργο του Ζακ Όφενμπαχ «Το ταξίδι στη Σελήνη» εγκαινιάζει τη στρατηγική συνεργασία της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής** με την Οπερά Κομίκ, τον ιστορικό γαλλικό οργανισμό που μετρά πάνω από τρεις αιώνες ζωής. Στη νέα δισκογραφία, που υπογράφουν ο περιζήτητος Γάλλος σκηνοθέτης Λωράν Πελλύ και

η δραματουργός Αγκάτ Μελινάν, οι πολύπλοκες σκηνικές απαιτήσεις δίνουν τη θέση τους στη φαντασία, ενώ το λιμπρέτο, η μουσική και η σκηνοθεσία επιδιώκουν να δημιουργήσουν έναν ονειρικό κόσμο για τους σολίστ και τους ερμηνευτές των νεανικών-παιδικών χορωδιών των δύο οργανισμών.

Σε μια τεράστια παιδική χαρά συναντιούνται, λοιπόν, οι κάτοικοι της Γης και της Σελήνης. Εκεί όπου παιδιά ερμηνεύουν βασιλείς, λαϊκούς ανθρώπους, αστρονόμους και υπουργούς, αλλά διαδλώνουν και για το κλίμα και τη Γη που νίγεται στις χλωματερές. Εκεί όπου ο (γίνος) πρίγκιπας Καπρίς, ο οποίος ονειρευόταν ένα διαστημικό ταξίδι, θα ερωτευτεί τη Φαντασία, κόρη του βασιλιά Κόσμου της Σελήνης. Όμως στον δορυφόρο του πλανήτη μας αγάπη δεν υπάρχει, τα παιδιά παραδίδονται κατά παραγγελία και οι γυναίκες χρησιμεύουν είτε ως οικονομοί είτε ως έργα τέχνης... Τι θα γίνει, λοιπόν, όταν και η πριγκίπισσα από τη Σελήνη ερωτευτεί τον Καπρίς; Και πόσο όμορφο μπορεί να φαντάζει το φως της Γης όταν ανατέλλει; - **Ιωάννα Γκομούζα**

ΕΠΙΔΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

14

Θέατρο, συναυλίες, εκθέσεις. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν αυτό το επτάημερο

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

1 Οι Σπυριδούλες της διπλανής πόρτας

Δώδεκα χρονών ήταν στις αρχές της δεκαετίας του 1950, όταν δούλευε ως «ψυχοκόρη» σ' ένα εύπορο ζευγάρι στον Πειραιά που την κακοποιούσε σωματικά και ψυχικά –μέχρι που την έκαψαν με το ηλεκτρικό σίδερο στο σώμα και το πρόσωπο. Η αληθινή ιστορία της Σπυριδούλας, που βρήκε το θάρρος να μιλήσει, εμπνέει την παράσταση της ομάδας 4frontal που σκηνοθετούν ο Θανάσης Ζερίτης και ο Χάρης Κρεμμύδας. Το κείμενο υπογράφει η Νεφέλη Μαϊστράλη («Αριστερόχειρες») αντλώντας στοιχεία από ντοκουμέντα και αφηγήσεις της εποχής αλλά και από συνεντεύξεις γυναικών που εργάζονται σήμερα ως εσωτερικές οικιακές βοηθοί.

Πειραιώς 260, 8-11 Ιουλίου

©ΜΙΟΣΣΟΣ ΝΙΚΟΣ

2 14 καλλιτέχνες και η φύση

Στη σχέση της φύσης και της ανθρώπινης συνείδησης, τις έννοιες της ανεκτικότητας, της προσαρμοστικότητας αλλά και στο φυσικό τοπίο εν γένει εστιάζει η θερινή ομαδική έκθεση «Resilient by Nature» στην γκαλερί Ζουμπουλάκη. Μέσα από έργα ζωγραφικής, γλυπτά, φωτογραφίες και βίντεο γνωστών καλλιτεχνών (όπως οι Ηώ Αγγελή, Μίλτος Γκολέμας, Δημήτρης Εφέογλου, Ελένη Μυλωνά, Φίλιππος Θεοδωρίδης, Στέφανος Ρόκος, Πάννης Ψυχοπαίδης κ.ά.), επιχειρεί να αναδείξει διαφορετικές οπτικές στις τρέχουσες περιβαλλοντικές προκλήσεις και τα νέα οικοσυστήματα που συνεχώς αναδύονται.

Γκαλερί Ζουμπουλάκη, 6 Ιουλίου-9 Σεπτεμβρίου (εγκαίνια στις 18:00-21:00)

3 Οι «μάντισσες» της Λητώς Κάπτου

Μια χαρτογράφηση του υπερφυσικού, του ανοίκειου και του άπειρου επιχειρεί η βραβευμένη 33χρονη εικαστικός στη νέα της έκθεση με τίτλο «LANDS/SexLife» στον Πειραιά. Με τη χαρακτηριστική ανάγλυφη «γραφή» της επεξεργάζεται τα χαρακτηριστικά και τους συμβολισμούς των μαντισσών ως έντομο, ως ένα είδος που εξερευνά τη ζωή μέσω της επιβίωσης, το σεξ και την αντίσταση μέσω του κανιβαλισμού.

orb studio, 30 Ιουνίου - 27 Ιουλίου (εγκαίνια στις 20:00-22:00)

4 Ο Χέρμι Χάνκοκ στα πόδια της Ακρόπολης

Έδωσε το πρώτο του κονσέρτο πιάνου (με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Σικάγου) σε ηλικία μόλις 11 ετών. Στα είκοσι του τον ανακάλυψε ο τρομπετίστας της τζαζ Ντόναλντ Μπερντ, δύο χρόνια αργότερα υπέγραψε στην Blue Note, ενώ με το «Head Hunters» θα έβαζε την τζαζ στην τροχιά των πλατινένιων άλμπουμ. Σε μια εντυπωσιακή καλλιτεχνική διαδρομή που εκτείνεται σε πέντε δεκαετίες, ο Χέρμι Χάνκοκ μετρά 14 Γκράμι, ένα Όσκαρ αλλά και δημιουργικές, crossover συνεργασίες με κορυφαία ονόματα (Μάιλς Ντέιβις, Γουίντον Μαρσάλις, Τζόνι Μίτσελ, Sting, Αννι Λένοξ, Τίνα Τέρνερ, Τσικ Κορρία κ.ά.). Αυτή την Τρίτη ο θρυλικός πιανίστας της τζαζ μας δίνει ραντεβού στο ρωμαϊκό ωδείο της Αθήνας. Με υποστήριξη του Athens Voice 102.5.

Ηρώδειο, 11 Ιουλίου στις 21:00

5 Ο Χοσέ Τζέιμς για πρώτη φορά στην Ελλάδα

Κινείται αβίαστα μεταξύ σόουλ, φανκ, χιπ χοπ και house, τιμώντας πάντα τις γκόσπελ και μπλουζ ρίζες της τζαζ. Αυτό το Σαββατόβραδο ο «τζαζ τραγουδιστής της χιπ χοπ γενιάς», που έκανε αίσθηση κιάλας από το δισκογραφικό του ξεκίνημα (*The Dreamer*, 2008), στέκεται για πρώτη φορά πίσω από το μικρόφωνο στην Αθήνα. Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου θα ερμηνεύσει τραγούδια από τα τρία άλμπουμ του που είναι αφιερωμένα στην Billie Holiday, τον Bill Withers και την Erykah Badu. Χορηγός επικοινωνίας ο Athens Voice 102.5.

Ηρώδειο, 8 Ιουλίου στις 21:00

6 Στην Ελευσίνα, αγάπη μου, για τέχνη

Μια κοινωνικοπολιτική ανάγνωση της Ελευσίνας και της περιοχής του Θριάσιου πεδίου επιχειρεί η «*Elefsina, mon amour*», η κεντρική εικαστική έκθεση της 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης που επιμελείται η διευθύντρια του ΕΜΣΤ, Κατερίνα Γρέγου. Ο τόπος, το παρόν και το παρελθόν του, τα τραύματα και οι προσδοκίες αλλά και ευρύτερα ζητήματα που αφορούν τόπους σε μετάβαση και στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη συνθήκη εμπνέουν τους 16 καλλιτέχνες που συμμετέχουν – οι περισσότεροι από τους οποίους έχουν δημιουργήσει νέα έργα. Ανάμεσά τους οι Βαγγέλης Βλάχος, Αναστασία Δούκα, Mahdi Fleifel, Igor Grubic, Adrian Paci, Serban Savu, Δημήτρης Τσουμπλέκας, Maarten Van den Eynde. Παλιό Ελαιουργείο Ελευσίνας & X-BowlingArtCenter, 7 Ιουλίου - 30 Σεπτεμβρίου

7 Στον ρυθμό του Rockwave

Τρεις μέρες, 19 ιστορικές και ανερχόμενες μπάντες, ένας προορισμός. Τα νχεία θα παίξουν δυνατά αυτό το Παρασκευοσαββατοκύριακο στη Μαλακιά. Στις 7/7 οι Deep Purple και οι Saxon καταφθάνουν με ύμνους από την μακρόχρονη πορεία τους, οι metalcore As I Lay Dying προσγειώνονται από το Σαν Ντιέγκο για την πρώτη τους εμφάνιση στην Ελλάδα, ενώ στο line up βρίσκουμε και τους Rock 'n' Roll Children, Bokassa και Lazy Man's Load. Το Σάββατο τη σκηνή ηλεκτρίζουν οι The Black Keys και οι Puscifer του Maynard James Keenan, ο σκοτεινός ρομαντισμός του VV, οι πλιόλουστες μελωδίες του Kishi Bashi και οι «δικόι μας» Spektrvm και Frenzee. Εγχώριο line-up σε ροκ και μέταλ μονοπάτια την Κυριακή, με τους Villagers of Ioannina City και τους 100mods να δίνουν τον τόνο, αλλά και τους Mother of Millions, Sadhus, Project Renegade, Soundtruck και Ganzl Gun. Terra Vibe, 7-9 Ιουλίου

8 «Πέρσες» από τον Σάββα Στρούμπο

«Στη Σκιά των Βράχων» στον Βύρωνα ανοίγει τη φρενιτή της καλοκαιρινή περιοδεία (στην Ελλάδα και στο Art Carnuntum στην Αυστρία) η παράσταση της Ομάδας Σημείο Μπδέν. Η «αντιπολεμική» τραγωδία του Αισχύλου, η πρώτη που αντλεί τη θεματολογία της από ιστορικά γεγονότα, στέκεται κριτικά απέναντι σε κάθε είδους υπεροψία και επεκτατισμό σεβόμενη τον θρήνο των ηττημένων και αποδοκιμάζοντας την αλαζονεία των νικητών. Παρουσιάζεται στη μετάφραση του Γιώργου Μπλάνα, με βάση την μέθοδο ψυχοφυσικής εκπαίδευσης ηθοποιών του Θόδωρου Τερζόπουλου. Θέατρο Βράχων, 11 Ιουλίου στις 21:00

ΜΗΝ ΤΟ ΧΑΣΕΙΣ

8 Ο Θυέστης της σκοτεινής εκδίκησης

Σαν ένα ορατόριο τρόμου, με πρωτότυπη ηλεκτρονική μουσική, συστήνει στο κοινό του Φεστιβάλ Αθηνών ο Θάνος Παπακωνσταντίνου τη μοναδική πλήρως σωζόμενη τραγωδία του Ρωμαίου ρήτορα, δραματουργού και φιλοσόφου Σενέκα. Ένα από τα σκοτεινότερα έργα εκδίκησης, δραματοποιεί την τρομακτική πράξη εκδίκησης του Ατρέα να σκοτώσει, να μαγειρέψει και να σερβίρει σε δείπνο στον αδελφό του τα ίδια του τα παιδιά. Στη σκηνή οι Κωνσταντίνος Αβαρικιώτης, Αντώνης Μυριαγκός, Τάσος Δήμας και Μαριάννα Δημητρίου. Πειραιώς 260, 10 & 11 Ιουλίου στις 21:00

10 «Σύγχρονες θηλυκότητες» στο Θησείο

Στις εικαστικές χειρονομίες 14 καλλιτεχνίδων επικεντρώνεται η έκθεση «Contemporary Womanhood 1.0: σύγχρονες θηλυκότητες» που επιμελείται η Φαίδρα Βασιλειάδου. Κοινή βάση τους και δημιουργική αφετηρία αποτελούν το μέσο της γλυπτικής και ο μύθος της Γυναίκας Σκελετού – μια ιστορία από την παράδοση των Εσκιμώων για ένα τερατόμορφο πλάσμα που ζει κάτω από το νερό αλλά καταφέρνει να αναγεννηθεί μέσα από τη δύναμη της μεταμόρφωσης. Συμμετέχουν οι Μυρσίνη Αρτακιανού, Mariandrie, Νικόλ Οικονομίδου, Χαρίκλεια Παπαποστόλου, Σοφία Σαράντη, Νάνα Σαχίνη, Τζόνα Σαχπάκης, Δέσποινα Χαριτωνίδη κ.ά. MOMUS-Μουσείο ΑλεξΜυλωνά, 6 Ιουλίου-8 Οκτωβρίου (εγκαίνια στις 20:00)

11 Μια βραδιά με τη Λένα Πλάτωνος

Θα είναι όλα εκεί: το «Σαμποτάζ», η «Λιλιπούπολη» και οι «Μάσκες Ηλίου», οι μελοποιήσεις της στα ποιήματα του Καβάφη και του Καρυωτάκη αλλά και οι μελωδίες από τον νέο δίσκο της με τίτλο «Εννέα στο φως». Η γνωστή τραγουδοποιός ανοίγει το μουσικό της σεντούκι, με εκλεκτή παρέα. Με την Μαρία Φαραντούρη παρουσιάζουν μέρος από τις λυρικές αφηγήσεις και τα διασωθέντα έργα άγνωστων ποιητριών του αρχαίου κόσμου, ενώ η Σαβίνα Γιαννάτου και ο Γιάννης Παλαμίδας θα μας ταξιδέψουν σε αντιπροσωπευτικά τραγούδια της. Τη δική τους ματιά στις δημιουργίες της θα καταθέσουν και η Δήμητρα Γαλάνη και ο Κωνσταντίνος Βήτα. Κίπος Μεγάρου Μουσικής, 7 Ιουλίου στις 21:00

12 Η Melody Gardot στο Ηρώδειο

Με την κιθάρα και τα σκουρόχρωμα γυαλιά της («κληρονομιά» από ένα σοβαρό ατύχημα που την οδήγησε να κάνει μια δεύτερη αρχή στη ζωή της), με τον Philippe Baden Powell στα πλήκτρα και τα κομμάτια κοινό τους άλμπουμ «*Entre Eux Deux*» καταφθάνει στα μέρη μας η 38χρονη τραγουδίστρια. Κλείνοντας μια εβδομάδα με ιντριγκαδόρικα μουσικά ραντεβού στο Ηρώδειο, θα ξεδιπλώσει με φωνή βελούδινη κομμάτια που διατηρούν δροσερή την αίσθηση της παλιάς μελωδικής τζαζ, ισορροπώντας ανάμεσα στη σόουλ, την bossa και στο μπλουζ. Χορηγός επικοινωνίας ο Athens Voice 102.5. Ηρώδειο, 12 Ιουλίου στις 21:00

12 Η Ζωγραφική της Ρόδης Κωνσταντόγλου

Ποτέ δεν είναι αργά για ένα νέο ξεκίνημα μοιάζει να δηλώνει η γνωστή – και από το κατάντημα «Μάτι» – ντιζάινερ που επιχειρεί το ζωγραφικό της ντεμπούτο με την έκθεση «*Never too late*». «Ένας κόσμος λυρικής αγάπης για τους χαμηλόφωνους συντρόφους της καλλιτεχνικής καθημερινότητας, που συνήθως καίδεύει το χέρι αισθητικά», όπως παρατηρούσε στο τελευταίο του κείμενο ο ιστορικός της τέχνης και σημειολόγος Χάρης Καμπουρίδης, τα έργα καταγράφουν αναμνήσεις και οικεία στιγμιότυπα. Δοχεία σερβιρίσματος, μονόκριβα χαλιά, τασάκια από φυσικό γυαλί, κεραμικά Τσανάκαλε αλλά και το πρόσωπο της δημιουργού αποτυπώνονται στο χαρτί με ρορ διάθεση. Genesis Gallery, 11-22 Ιουλίου (εγκαίνια στις 20:00)

12 «Εκάβη» από την Αλβανία

Η περίφημη τραγωδία του Ευριπίδη ανέβηκε φέτος για πρώτη φορά στην Αλβανία, στο ιστορικό θέατρο Migjeni της Σκόδρας, σε μετάφραση Ελεάνας Ζιάκου και σκηνοθεσία Ένκε Φεζόλλარი. Στο πλαίσιο του Διαβαλκανικού Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος, ο αλβανικός θίασος προσεγγίζει το εμβληματικό κείμενο μέσα από τη δική τους ματιά, τα δικά τους έθιμα και χαρακτηριστικά, με όχημα την παράδοση του βορρά της Αλβανίας. Ένα έργο στο οποίο οι ήρωες, Έλληνες και μη (άλλως βάρβαροι), αφού παλέψουν λυσσαλέα με το σώμα και τη γλώσσα του Άλλου, του ξένου, του εχθρού, αλλάζουν και μεταμορφώνονται. Θέατρο Αττικού Άλσους «Κατίνα Παξινού», 6 Ιουλίου

ΓΕΥΣΗ

Επιμέλεια
ΝΕΝΕΛΑ
ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Cookoovaya

Ένα κλασικό (πια) εστιατόριο που πατά γερά στην ελληνική γη

Της ΕΛΕΝΗΣ ΨΥΧΟΥΛΗ

Είναι αυτές οι μέρες του καλοκαιριού στην πόλη, όταν σε πιάνει το παράπονο που άλλοι κάνουν βουτιές στην Ανάφη και συφυλάς τσιμεντένιες θερμopύλες. Τότε που θες μια αγκαλιά φιλική, πολλή κουβέντα, ένα καλό κρασί και κάποιον να σε φροντίσει βασιλικά, να σου γεμίσει το ποτήρι, το ποτήρι να θολώσει από τις δροσοσταλίδες της σωστής θερμοκρασίας, να νιώσεις πλούσιος με τα ελάχιστα, να κάνεις πως δανείζεσαι για μια βραδιά κάτι από Κάπρι και Αμάφι, κάτι από πολιτισμό με τριζάτο τραπεζομάντιλο. Τότε που θέλεις να εναποθέσεις την όρεξή σου στο σιγουράκι, στον παλιό που είναι αλλιώς, τότε που δεν θέλεις κανέναν πειραματισμό, καμιά καινοτομία που δεν έχει κριθεί από τον χρόνο, κανένα πιάτο που δεν δοκιμάστηκε από άλλους χίλιους πριν από σένα. Τότε που θέλεις ένα δείννο της προκοπής, με πιστοποιητικό!

Αυτή είναι η ώρα της Cookoovaya(ς). Την ώρα που ο ήλιος πέφτει, βάφοντας ρόδινο τον κόσμο και την αυλή της. Όταν η Χατζηγιάννη Μέξη μοσχοβολά αρώματα, φρεσκάδα μετά το ντους, όταν οι ξένοι των τριγύρω ξενοδοχείων έρχονται ατσαλάκωτοι να τιμήσουν το ελληνικό τραπέζι. Κι εσύ νιώθεις ήδη κοσμοπόλιταν, με τόσες γλώσσες να τιτιβίζουν τριγύρω σου. Στην Cookoovaya, όλα είναι σωστά και σοφά: το αναπαυτικό κάθισμα, η απλωσιά, τα φώτα, η ανοιχτή κουζίνα, το ευρύχωρο τραπέζι και κυρίως το προσωπικό. Και πόσο σημαντικό είναι τούτο, στους καίρους που άνοιξε η γη και κατάπιαε κάθε άξιο περιποιτή της εστίασης. Εδώ τα παιδιά είναι πλάι σου αλλά με ένα αλαφροπάτημα σαν αερικά, ένα μάτι πάνω σου όταν τελειώνει το νερό ή το κρασί αλλά χωρίς να σε ζαλίζουν, χωρίς να σε διακόπτουν στη μέση του καυτού κουτσομπολιού που μοιράζεσαι με δέκα αυτιά με τον συνδαιτυμόνα σου. Κυρίως, όμως, είναι εκεί να σε καθοδηγήσουν άμα βαριέσαι να μελετήσεις όλο το μενού. Το αφήνεις πάνω τους, θα σου φέρουν κάτι που ίσως εσύ δεν θα επέλεγες ποτέ αλλά τελικά, πόσο δίκιο είχαν! Και όλο αυτό λέγεται υψηλή –σαν τον Όλυμπο– εστίαση. Όσα καινούργια, ενθουσιώδη τραπέζια και να σπηθούν στην πόλη, η συγκίνηση του να ξαναβρίσκεις ίδιο και απaráλλαχτο το ζυμωτό ψωμί, το βιολογικό, κερκυραϊκό ελαιόλαδο, με το αιγοπρόβειο βούτυρο του Γαϊτανίδη και το τριμμένο αυγοτάραχο του Τρικαλινού είναι σαν επιστροφή μετά από χρό-

να στο πατρικό σου. Μαζί με το κρασί, αμέσως γεύεσαι το τερουάρ, κοινωνείς το στίγμα του τόπου, το άρωμα της φύσης του, καλωσόρισες στο ελληνικό τραπέζι. Και μετά, με μια αθηναϊκή σαλάτα με σφυρίδα, πατάτα Νάξου, λαχανικά και σπιτική μαγιονέζα, ταξιδεύεις στα γιορτινά τραπέζια των παιδικών σου χρόνων – σχεδόν ακούς το χτύπημα της μαγιονέζας, την ανάδρα της μαμάς μπν της κόψει το αυγό. Οι σουπιές που σιγομαγειρεύονται με βιολογικό σπανάκι και άγριο μάραθο, σε ταξιδεύουν στις ανοιξιάτικες εξοχές της Σύρου, τότε που το νησί μοσχοβολά μάραθο, το χταπόδι λιτό, μόνο ελαιόλαδο, ένα φυλλαράκι κάπαρης – ήδη έχεις φύγει Κυκλάδες. Ο ανθός του κολοκυθίου τηγανίζεται τραγανός και ολόκληρος σαν έργο τέχνης, αν τον πω τεμπούρα μπορεί και να προσβάλω τόσες και τόσες μανάδες της παράδοσης που τον έχουν τηγανίσει πριν τον Περικλή Κοσκινά. Ο οποίος Περικλής, υπήρξε από τα πρώτα του χρόνια αγαπημένο παιδί όλων μών των δημοσιογράφων, που στο πρόσωπο και το ταλέντο του εναποθέσαμε τις ελπίδες μας για μια νέα ελληνική ψαροκουζίνα. Στην ωριμότητά του, ο Περικλής, έρχεται απόλυτα να ταυτιστεί με τον χαρακτήρα του και αυτό το λες σοφία και νοστιμιά κατ' επέκταση. Παιδί λιγομίλητο και εσωστρεφές – για την ακρίβεια και το «καλοσπέρα» με το τσιγκέλι θα του το βγάλεις –, που δεν θα σε κουράσει με καμιά περί της τέχνης του φλυαρία, μαγειρεύει όπως είναι η φτιαξιά του: ακέραια, έξυπνα, λιγομίλητα, ηθικά, πεντάμορφα. Όπως μαγείρευε πριν από εκείνον η Ελλάδα του φτωχού, χωρίς να πετάει τίποτα – άσε που τώρα το λέμε no food waste –, με σεβασμό και για το τελευταίο λέπι του ψαριού που θα το εκμεταλλευτεί καταλλήλως. Οι θάλασσές μας κινδυνεύουν, δεν είναι ώρα να πετάμε τα κεφάλια στις γάτες, ιδιαίτερα όταν ένα κεφάλι ροφού γίνεται πεντανόστιμη σούπα ή ψπτό στο φούρνο, και ένα κολάρο ολόφρεσκου ψαριού γίνεται λουκούμι στα κάρβουνα, με πατάτες και πιπεριές τηγανητές. Εμείς αγαπήσαμε το μπουρδέτο, πιάτο της κερκυραϊκής μνήμης και πατρίδας του Περικλή, ένα δωρικό όνειρο από ψάρι, λίγη πατάτα, ελαφρώς λεμονάτο, μελωμένο ζουμάκι. Μερικές φορές η παράδοση, για να γίνει μοντέρνα, χρειάζεται απλά να τη σεβαστείς, να τη μαγειρέψεις με το πάθος που της αρμόζει.

Αν παίρναμε γλυκό, θα ήταν σορμπέ ή ίσως η επική τους μπουγάτσα με παγωτό κανέλα. Ήθελα, όμως, να μείνω στη γεύση του μπουρδέτου, να κοιμηθώ μαζί της, για όσο διαρκεί η μνήμη ενός πιάτου.

Χατζηγιάννη
Μέξη 2Α, Χίλτον,
2107235005

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ /
ΠΡΟΣΩΠΑ /
ΑΦΙΞΕΙΣ /
ΣΥΝΤΑΓΕΣ /
TIPS ΓΕΥΣΗΣ

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Ο γιος (THE SON) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φλόριαν Ζέλερ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Χιου Τζάκμαν, Λόρα Ντερν, Βανέσα Κέρμπι, Ζεν ΜακΓκράθ, Αντονι Χόπκινς

Ο Πίτερ απολαμβάνει μαζί με τη σύντροφό του, Μπέθτον, τον ερχομό του πρώτου τους παιδιού. Η ήσυχη, ειδυλλιακή ζωή τους διακόπτεται απότομα όταν εμφανίζεται η πρώην σύζυγος του Πίτερ για να τον ενημερώσει πως ο έφηβος γιος του, Νικόλας, από τον πρώτο του γάμο, έχει μήνες να πατήσει το πόδι του στο σχολείο. Ο Πίτερ δεν θα κάτσει άπραγος και θα συναντήσει τον γιο του προκειμένου να μάθει τους λόγους που σταμάτησε το σχολείο.

Τρία χρόνια μετά από τον συγκλονιστικό «Πατέρα» ο Φλόριαν Ζέλερ διασκευάζει και πάλι ένα δικό του θεατρικό με τους ίδιους σχεδόν συντελεστές: ο Κρίστοφερ Χάμπτον συνυπογράφει ξανά το σενάριο, ο Γιώργος Λαμπρινός είναι και πάλι ο μοντέρ, ο Μπεν Σμίτχαρντ αναλαμβάνει εκ νέου τη φωτογραφία, ενώ ο Χανς Ζίμερ διαδέχεται τον Λουντοβίκο Εϊνάουντι στη μουσική. Και φυσικά ο Αντονι Χόπκινς βρίσκει τη θέση του (ως δευτεραγωνιστής τούτη τη φορά) στο καστ. Ο Ζέλερ επιστρέφει στη συναισθηματική ένταση που πηγάζει από τα ενδότερα μιας οικογένειας για να αφηγηθεί τις συνέπειες μιας ασθένειας που τοποθετείται στον αντίποδα της γεροντικής άνοιας που ήταν το θέμα του «Πατέρα». Η κατάθλιψη της εφηβείας είναι προφανώς ένα συναισθηματικό φορτίο που πρέπει να ακουμπήσει σε πολλές πλάτες για να ελαφρύνει την ψυχή του ευάλωτου Νικόλας και ο Ζέλερ προσεγγίζει την ιστορία του με χαρακτηριστικό μινιμαλισμό και χωρίς να κρίνει κανέναν. Και πάλι ένας πατέρας κινεί τα νήματα της πλοκής. Η διαφορά με την ταινία που χάρισε το όσκαρ στον Άντονι Χόπκινς (ο οποίος ερμηνεύει τον σκληρό πατέρα του Χιου Τζάκμαν) έγκειται στο συμβολισμό της πατρικής φιγούρας. Ενώ ο «Πατέρας» ήταν μια οδυνηρή ελεγεία για τη μνήμη, «Ο γιος» μετατρέπεται σε κραυγή αγωνίας για τον καθοριστικό ρόλο του γονιού στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών του. Ο Χιου Τζάκμαν σε μια γενναία ερμηνεία πλάθει ένα συγκινητικό αλλά και πολύπλευρο πατέρα. Ο Πίτερ δεν είναι ο προβλέψιμος, μονοδιάστατος χαρακτήρας που έχει δημιουργήσει νέα οικογένεια ρίχνοντας μαύρη πέτρα στην προηγούμενη ζωή του. Είναι ένας πετυχημένος επαγγελματικά καριερίστας που έχει κάνει προφανώς λάθη και μετανιώνει για κάποιες επιλογές στην προσωπική ζωή του, αλλά δηλώνει παρών όταν τα μέλη της παλιάς του οικογένειας τον χρειαστούν. Στη θαυμάσια σκηνή της πρώτης επαφής του με τον έφηβο Νικόλας θα μπουν τα στιβαρά θεμέλια μιας τρυφερής και ρεαλιστικής ιστορίας που μπορεί να μη φτάνει την καλλιτεχνική αξία του «Πατέρα», αλλά έχει ξεχωριστή σημασία. Οι προσεγγίσεις ερμηνείας όλων των ηθοποιών (αποκάλυψη ο νεαρός Ζεν ΜακΓκράθ και αξία θαυμασμού η μεστή παράσταση της Βανέσα Κέρμπι) βρίσκονται στη σωστή κατεύθυνση και σε συνδυασμό με τη λιτή και ζεστή γραφή του Ζέλερ κάνουν το φιλμ αν μη τι άλλο ελκυστικό.

JUST THE NOTES

Ο γιος ***

Like father like son

Ο τέταρτος επιβάτης **1/2

Κούρσα για γέλια

Τα πάνω κάτω ***

Ο Λουί Γκαρέλ και η επεισοδιακή ζωή του

Book Club - Το επόμενο κεφάλαιο *

Φέρτε τους στρίπερς

Παγιδευμένη ψυχή: Η πορφύρα πόρτα *

Μα τι άλλο χρώμα μπορούσε να είχε;

Resident Evil: Death Island *

Ψηφιακά ζόμπι, χάρτινος τρόμος

Το άλλο με τον Τοτό, το ξέρεις; *

Ποιο από όλα;

Μεγάλος Λεμπόφσκι ***1/2

Μεγάλοι Κοέν, τεράστιος Μπρίτζες

Η γυναίκα με τη λεοπάρδαλη ****

All time classic

Πάθος *

Ζαν-Λικ Γκοντάρ από τα 80s

- * ΔΙΑΦΟΡΗ
- ** ΜΕΤΡΙΑ
- *** ΚΑΛΗ
- **** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
- ***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

☛ Όντι γεμίζει τα θερινά

Ο τέταρτος επιβάτης (EL CUARTO PASAJERO) ***1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Άλεξ ντε λα Ιγκλέσια ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μπλάνκα Σουάρεζ, Αλμπέρτο Σαν Χουαν, Ερνέστο Αλτέριο, Ρουμπέν Κορτάδα

Διαζευγμένοι και με οικονομικά προβλήματα ο Χούλιαν ταξιδεύει τακτικά χρησιμοποιώντας μία εφαρμογή για κοινό μεταφορικό μέσο ώστε να μοιράζεται με άλλους τα έξοδα. Έτσι, γνωρίζει και ερωτεύεται τη νεότερή του Λορένα. Τη μέρα που αποφασίζει να της εκμυστηρευτεί τον έρωτά του, δύο νεοφερμένοι επιβάτες κάνουν άνω κάτω το σκηνικό.

Ο Άλεξ ντε λα Ιγκλέσια («Το μπαρ», «Η τελευταία ακροβάτις της Μαδρίτης») ακόμη και στα πιο σκληρά θρίλερ του χρησιμοποιούσε ένα σαρδόνιο χιούμορ που διέλυε κάθε υποψία σοβαροφάνειας στα αιματοβαμμένα κάδρα του. Ο «Τέταρτος επιβάτης», η πιο καθαρόαιμη (και φιλική στο μέσο θεατή) κωμωδία του ιδιοσυγκρασιακού σκηνοθέτη, διαθέτει κάποιες σκηνές που πέφτεις κάτω από τα γέλια ακόμη και αν καταλαβαίνεις χωρίς δυσκολία το τι θα επακολουθήσει.

Τα πάνω κάτω (L'INNOCENT) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Λουί Γκαρέλ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Λουί Γκαρέλ, Νοεμί Μερλάν, Ροσντί Ζεμ, Ανούκ Γκριμπέργκ

Ο γιος μιας δραματοθεραπεύτριας σε φυλακές αναστατώνεται όταν μαθαίνει ότι η μητέρα του σκοπεύει να παντρευτεί έναν ληστή που αποφυλακίζεται μετά από 5ετή εγκλεισμό και κάνει τα πάντα για να αποτρέψει τον «καταστροφικό» γάμο.

Ο Λουί Γκαρέλ σε αυτοβιογραφικούς τόνους (όντως η μητέρα του δούλευε σε φυλακές και εκεί γνώρισε τον πατριό του που παντρεύτηκε όταν εκείνος ήταν 11 ετών) γράφει και σκηνοθετεί μια μπριζόζικη και διασκεδαστική κομεντί που δεν ακολουθεί τα κλισέ του είδους αλλά συχνά παίρνει απρόσμενη τροπή. Η φιλοδοξία του Γκαρέλ να κάνει μια διαφορετική ταινία ενηλικίωσης με πυξίδα κάποια αγαπημένα μοτίβα του (μια σπαρταριστή αστυνομική περιπέτεια δένει άψογα με το εναλλακτικό love story) επιβεβαιώνεται με τον καλύτερο τρόπο όπως μαρτυρούν και οι 11 υποψηφιότητες για Σεζάρ. Αξια συνοδοιπόρος του στην εφευρετική και ζωωρή φαρσοκωμωδία η απολαυστική Νοεμί Μερλάν.

Book Club - Το επόμενο κεφάλαιο (BOOK CLUB: THE NEXT CHAPTER) *

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μπιλ Χόλντερμαν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Νταϊάν Κίτον, Τζέιν Φόβντα, Κάντις Μπέργκεν, Μέρι Στινμπεργκεν, Άντι Γκαρσία, Ντον Τζόνσον

Η ασυμβίβαστη Βιβιαν παντρεύεται και οι κολλητές της αναλαμβάνουν να της χαρίσουν τις τελευταίες πινελιές ελευθερίας στην αθεράπευτα ρομαντική Ιταλία.

Ίδιοι συντελεστές με την προ πενταετίας κωμωδία που είχε πρωταγωνίστριες τέσσερις ντίβες του παλιού αμερικανικού σινεμά. Σε πιο χαλαρούς ρυθμούς, το νέο κεφάλαιο στο βιβλίο των φιλενάδων πασάρει μανιωδώς να μη γίνει αφόρητο και γραφικό. Ενίοτε τα καταφέρνει χάρη στην πιο αυτοσαρκαστική διάθεση των σπουδαίων ηθοποιών, και μένει να δούμε αν θα πετύχουν να κάνουν εμπορική επιτυχία και το σίκουελ του πρωτότυπου «Book Club».

«Νομίζεις ότι μπορείς να ξεις τη ζωή σου κάνοντας ό,τι θέλεις;» (Ο γιος)

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ο
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΠΙΤΤΑΣ
εξηγεί τη
«Μοναξιά του ενός»

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

« Η ΜΟΝΑΞΙΑ ΤΟΥ ΕΝΟΣ »

Η μοναξιά του ενός» είναι ένας τίτλος δελεαστικός για να πάρεις το βιβλίο ελπίζοντας να βρεις την απάντηση σε ένα τόσο urban θέμα – του Ενός και του χώρου που ζει. Το βιβλίο του **Κωνσταντίνου Πίττα** που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Αίολος είναι ένα δοκίμιο που μοιάζει με αφήγηση και το αντίθετο. Ο συγγραφέας, αρχιτέκτονας, ερευνητής και διδάκτωρ Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Κέιμπριτζ, στην παρακάτω συζήτηση αποκωδικοποιεί τα κλειδιά για να απολαύσει κανείς τη «Μοναξιά του ενός».

— Το βιβλίο σου «*Η μοναξιά του ενός*» είναι ένα ανάγνωσμα με πυκνά νοήματα που απαιτεί προσήλωση και ενσυναίσθηση. Πώς θα το περιγράψες με απλά λόγια σε κάποιον που δεν ξέρει περί τίνος πρόκειται;

Θα έλεγα ότι «*Η μοναξιά του ενός*» είναι ένα λογοτεχνικό δοκίμιο, με πρωταγωνιστή τον Έναν, μια αλληγορική μορφή η οποία προσπαθεί να αφουγκραστεί μια ευρύτερη κοινωνική συνθήκη. Οι τέσσερις κεντρικές θεματικές που διατρέχουν το βιβλίο είναι η αλλοτριωτική μορφή της σύγχρονης εργασίας, η περιπλάνηση στον χώρο και τον χρόνο, το διακύβευμα της συντροφικότητας και ο ρόλος της δημιουργικότητας σαν πιθανό αντίδοτο στις συνθήκες γενικευμένου ατομοκεντρισμού των ημερών μας.

— Εξίσου πυκνό και ενδιαφέρον, όπως το βιβλίο, είναι και το βιογραφικό σου. Ποια από όλες σου τις ακαδημαϊκές πλευρές είναι αυτή που εκφράζεται καλύτερα στο βιβλίο και πώς;

Πολλά στοιχεία της ακαδημαϊκής μου έρευνας πάνω στη σχέση πολιτισμού και δημοκρατίας, και συγκεκριμένα των πολιτιστικών θεσμών ως φορέων κοινωνικής αλλαγής, έχουν διαποτίσει το βιβλίο. Η σχέση του δημόσιου χώρου με την τέχνη και τον πολιτισμό είναι κάτι που απασχολεί τόσο τα γραπτά, όσο και την αρχιτεκτονική πρακτική μου.

— Ποια ακριβώς είναι η Κοινωνία της Μεζούρας στην οποία αναφέρεσαι;

Χρησιμοποιώ τον όρο Κοινωνία της Μεζούρας για να αναφερθώ σε μια κοινωνία που καταπνίγει τις «μη χρηστικές» πτυχές του ανθρώπου, που περιθωριοποιεί ό,τι δεν μπορεί να χωρέσει στην υπολογιστική λογική της, που παραγκωνίζει ό,τι δεν μπορεί να μεταφραστεί σε αριθμούς και ποσοτικά μεγέθη. Σε μια τέτοια δυστοπική κοινωνία, έννοιες όπως συλλογικότητα, ευαισθησία και ενσυναίσθηση δυσκολεύονται να ριζώσουν, πόσο μάλλον να καρποφορήσουν...

— Διαβάζοντας το βιβλίο ένιωσα κάποιες τύψεις, ότι είμαι αλλοτριωμένος και δεν έχω καταφέρει να γλυτώσω από αυτή τη μηχανή της υπέρμετρης ανάπτυξης. Είναι για ενοχικούς το

βιβλίο; Υπάρχει ελπίδα (γιατρέ μου);

Κάθε άλλο! Το βιβλίο χαρακτηρίζεται από ένα παιχνίδι ισορροπίας μεταξύ αντίρροπων δυνάμεων, αλληλοσυμπληρούμενων και αλληλοσυγκρουόμενων πτυχών του εαυτού που αντιμάχονται μέσα μας. Αναδεικνύεται η ένταση των αντιφάσεων που υπάρχουν τόσο μέσα στην ίδια την ατομικότητα, όσο και ανάμεσα σε προσωπικές βλέψεις και ευρύτερα κοινωνικά διακυβεύματα. Είναι λάθος, όμως, να θεωρήσει κανείς ότι η κατάσταση είναι προδικασμένη ή μη αναστρέψιμη. Η ελπίδα είναι εδώ, αρκεί ο καθ-ένας μας να τολμήσει να ανοιχτεί στην πολλαπλότητά του και στους άλλους.

— Λες σχετικά με το βιβλίο ότι δεν πρόκειται για εγχειρίδιο αυτογνωσίας, αλλά για μια συλλογή σημειώσεων, χαρτογράφηση σκέψεων και αφορμών προβληματισμού. Εσύ αντιμετώπισες κάποια διαδικασία αυτογνωσίας πριν περάσεις σε αυτές τις σκέψεις;

Αυτό που έχω καταλάβει είναι ότι κόντρα σε μαρκετινίστικες τεχνικές αυτοπραγμάτωσης, «συμβούλους ευτυχίας» και εύκολες συνταγές αυτοβελτίωσης, ο δρόμος της αυτογνωσίας και του αναστοχασμού είναι επίπονος, μακρύς και δεν καταλήγει πάντα στην ευτυχία. Εγώ, τουλάχιστον, βρίσκομαι ακόμα στις απαρχές του.

— Το λέω απλοϊκά αλλά, σαν αρχιτέκτονας, τι κάνεις ή προτείνεις για τη μοναξιά του ενός;

Σαν αρχιτέκτονας έχει κανείς τη δυνατότητα όχι μόνο να φανταστεί, αλλά και να υλοποιήσει χώρους φιλόξενους και εξωστρεφείς: χώρους που υποστηρίζουν τη μικροκλίμακα της οικειότητας, πρακτικές μοιράσματος και την αλληλεγγύη του συλλογικού βίου: χώρους που προτείνουν καλύτερα μοντέλα (συγ)κατοίκησης και πιο βιώσιμα πρότυπα σύνδεσης με τη φύση και τον τόπο.

— Η Αθήνα πώς επιδρά στη σκέψη, στους προβληματισμούς και στην καθημερινότητά σου;

Έχοντας γεννηθεί και ζήσει αρκετά χρόνια στην Αθήνα, δεν σου κρύβω ότι συνεχίζει να με συναρπάζει. Η πολυπολιτισμικότητά της, οι ρυθμοί της, οι αντιφάσεις της, οι άνθρωποί της, τα κουτούκια της, οι μυρωδιές της, μου διεγείρουν τη σκέψη και τις αισθήσεις. Ωστόσο, καθώς γίνεται πια επίκεντρο τουριστικοποίησης, μαζί με τις ευκαιρίες και τα δεινά που έπονται, τίθενται προβληματισμοί σχετικά με τη βιωσιμότητα, την κυρίαρχη αισθητική, την πρόσβαση στον δημόσιο χώρο κ.ά.

— Σε ποια περιοχή ζεις; Πώς βιώνεις την καθημερινότητά σου εκεί;

Κατοικώ και εργάζομαι στο κέντρο της Αθήνας, το οποίο αλλάζει ραγδαία και ανεξέλεγκτα. Νιώθω ότι οι ανάγκες των κατοίκων του, η αρχιτεκτονική παράδοση, η κουλτούρα και η ανθρωπογεωγραφία του (τα παραδοσιακά επαγγέλματα, οι βιοτε-

χνίες, τα σινεμά, οι αγορές) συχνά θυσιάζονται στον βωμό μιας μυωπικής τουριστικής ανάπτυξης και εφήμερης κερδοσκοπίας. Θεωρώ ότι η τοπική κοινωνία οφείλει να έχει μεγαλύτερο λόγο στη διαμόρφωση της πόλης.

— Το βιβλίο μοιάζει σαν την αφήγηση της καθημερινότητας ενός μποέμ υπαρκτού με θαυμασίους φίλους που κάνουν εξαιρετικές συζητήσεις – κι έχουν όλοι ονόματα όπως ο Ένας, η Δημιουργός, ο Δάσκαλος, ο Μοναχός... Θα μπορούσε αυτό να είναι ένα μοντέλο ζωής;

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που αποζητούν διαφορετικές κοσμοθεωρίες ώστε να εμπλουτίσουν την οπτική τους, και επιστήθιους φίλους ώστε να μπορούν να αντικρύσουν μαζί τις αντιφάσεις της ύπαρξης. Με δεδομένους τους αντικειμενικούς περιορισμούς που διαρκώς τίθενται, είναι στο χέρι της καθεμιάς και του καθενός να υιοθετήσει κάτι τέτοιο σαν στάση ζωής.

— Προέρχεσαι από μία οικογένεια με ιδιαίτερο γούστο και κουλτούρα. Μητέρα δημοσιογράφος και πατέρας σχεδιαστής, συγγραφέας αλλά και περιηγητής της ελληνικής παράδοσης, από γαστρονομία μέχρι τα πανηγύρια και τα καφενεία της Ελλάδας. Πώς επηρέασαν αυτοί οι δύο άνθρωποι τη δική σου πορεία, και υπάρχουν με κάποιον τρόπο στο βιβλίο;

Είμαι ευγνώμων για την τύχη να μεγαλώσω σε ένα σπίτι με βιβλία σε κάθε γωνιά, όπου η δημιουργικότητα και οι νέες ιδέες ήταν στο επίκεντρο. Μέσω των γονιών μου εκτέθηκα στην πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, στις παραδόσεις, στα ήθη και έθιμα της Ελλάδας και είχα την ευκαιρία να συναναστραφώ σπουδαίους ανθρώπους που ανέκαθεν θαύμαζα. Έμαθα να διατηρώ ένα επίπεδο αισθητικής γύρω μου και να ανοίγομαι στο μεράκι και στις χρονικότητες που ενέχει η δημιουργία και η πολιτιστική παραγωγή κάθε είδους.

— Το βιβλίο περιέχει και κάποια δικά σου σχέδια με μελάνι, μορφών που μοιάζουν με γλυπτά. Ασχολείσαι και με άλλες τέχνες εκτός από το γράψιμο;

Πάντα με ενδιέφερε ο πειραματισμός με διαφορετικές κλίμακες και μέσα έκφρασης. Το σκίτσο, η γλυπτική, η φωτογραφία, όλα με βοηθούν στο να συλλάβω και να φανταστώ ατμόσφαιρες και χωρικές ποιότητες, είτε αυτό πρόκειται για τον σχεδιασμό κτηρίων, εκθέσεων ή αντικειμένων.

— Πώς θα τελείωνε αυτή η συνέντευξη αν σου ζητούσα να δώσεις ένα happy end;

Θα ευχόμουν να μη λείψουν συζητήσεις όπως αυτές του Ενός με την παρέα του, που βοηθούν στη συμφιλίωση με λάθη και βάρη του παρελθόντος, εμπνέουν σχέδια για το μέλλον γεμάτα δημιουργικότητα, συλλογικά οράματα, και καταλήγουν σε ολονύχτια γλέντια! **A**

Κωνσταντίνος Πίττας
«*Η μοναξιά του ενός*»
εκδ. Αίολος

Η στέρη πεζογραφία του Χάρι Κούνζρου

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

«Πιστεύω πως η στιγμή που ξεκινά η μέση ηλικία μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς. Είναι η στιγμή που εξετάζεις τη ζωή σου και, αντί να βλέπεις ένα πεδίο δυνατοτήτων να ανοίγεται, τη σφαίρα των προοπτικών σου να μεγαλώνει, αισθάνεσαι σαν να ξύπνησες από ύπνο βαθύ, ή σαν να έχεις ξεβραστεί σε μια ακτή και να αποκτάς ξάφνου συναίσθηση του περιγύρου. Ωστε εδώ βρίσκομαι, λες. Αυτό έχω γίνει. Συνειδητοποιείς για πρώτη φορά πως η –σωματική, διανοητική, κοινωνική, οικονομική– κατάσταση σου δεν είναι πλέον απολύτως στο χέρι σου· πως ό,τι έχει συμβεί μέχρι τώρα θα καθορίσει εν πολλοίς το υπόλοιπο της ιστορίας. Όσα έχεις κάνει δεν ξεγίνονται, και πολλά απ' όσα έχεις αναβάλει "για αργότερα" δεν θα γίνουν ποτέ. Με λίγα λόγια, ο χρόνος σου δεν είναι απλώς πεπερασμένος, αλλά φθίνει κιόλας. Από εκείνη τη στιγμή κι έπειτα, ό,τι κι αν κάνεις, όση χαρά ή συγκίνηση κι αν νιώσεις, όσα ρίγη πόνου κι αν αισθανθείς, δεν πρόκειται να απαλλαγείς ποτέ από τη σχεδόν ανεπαίσθητη εντύπωση πως πορεύεσαι σε μια ελαφρώς κατηφορική πορεία προς το σκοτάδι».

Τι αισιόδοξη πρώτη σελίδα μυθιστορήματος! Λατρεύω τα βιβλία που μιλάνε για κατηφορίες προς το σκοτάδι (κι αυτό όχι γιατί είμαι νέος κι έχω άγνοια κινδύνου για τις επικίνδυνες κατηφόρες ή γιατί έλκομαι προς το σκότος). Στη χρυσή μου νιότη ήθελα να αυτοκτονήσω – μάλιστα είχα θέσει όριο ηλικίας τα 23. Αυτό το όριο το έχω αφήσει πίσω μου προ πολλού. Αφήνω τη ζωή να διαλέξει τη στιγμή τής μετοικεσίας μου σε άλλους κό-

σμούς. Δεν εκβιάζω τα πράγματα. Βέβαια, έχω επιστημονίκεν στους φίλους ιατρούς ότι όταν με δουν να έχω φθαρεί ανεπανόρθωτα, θα ήθελα να με σπρώξουν ευγενικά στο επέκεινα.

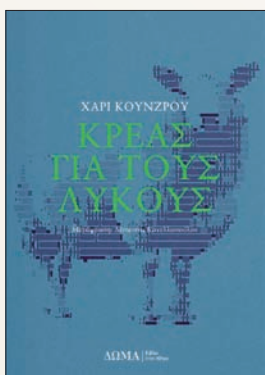
Ο ήρωας του βιβλίου, συγγραφέας ο ίδιος, παίρνει μια υποτροφία για να αποσυρθεί σε προάστιο του Βερολίνου επί τρεις μήνες ώστε να γράψει εκεί το επόμενο βιβλίο του. Υπάρχει, ωστόσο, μια ιδιαιτερότητα στο Κέντρο που φιλοξενείται: οφείλει να συναγελάζεται με συναδέλφους συγγραφείς για να προχωρήσει το έργο του. Η μοναξιά του δημιουργού απορρίπτεται μετά βδελυγμίας από τον ε-

μπνευστή του Κέντρου. Η κοινωνικοποίηση είναι όρος sine qua non για τη δασιλή φιλοξενία. Ο ήρωας δυστροπεί. Αρχίζει να περιφέρεται μονάχος στην ύπαιθρο που περιβάλλει το κέντρο. Πέφτει πάνω στον τόπο που αυτοκτόνησε ένας διάσημος λυρικός ποιητής της Γερμανίας, ο Χάινριχ φον Κλάιστ. Ο ποιητής μάλιστα πήρε μαζί του στον τάφο και μια γυναίκα που κατάφερε να πείσει να τον ακολουθήσει στην αυτοκτονία του. Χρησιμοποίησε περίστροφο.

Ο ήρωας βασανίζεται από έμμονες ιδέες κι όταν τον πετάνε έξω από το Κέντρο αντί να επιστρέψει στην οικογενειακή του εστία στη Νέα Υόρκη, βρίσκεται να κυνηγάει την ιδεοληψία του στο Παρίσι. Εντέλει, καταλήγει σε ψυχιατρείο.

Στην τελευταία σκηνή τον συναντάμε... αλλά, όχι, δεν θα μιλήσω για την τελευταία σκηνή.

Η πεζογραφία του Χάρι Κούνζρου είναι στέρη, δεν επιδίδεται σε μοντερνισμούς που αποπροσανατολίζουν τον αναγνώστη, ούτε κάνει επίδειξη τεχνικής. Γράφει ένα μυθιστόρημα που κανείς δεν θέλει να αφήσει από τα χέρια του. Τιμή τη μεταφράστρια **Δέσποινα Κανελλοπούλου** και ευχαριστώ τις εκδόσεις Δώμα που μας προσφέρουν ένα ακόμη αριστούργημα της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

Χάρι Κούνζρου
Κρέας για τους λύκους
εκδ. ΔΩΜΑ

Η γαστριμαργία... αλλιώς με τα «ανάλεκτα του κυρίου Schott»

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ

Κι εκεί που κατεβαίνω στο κέντρο της πόλης να βρω μπαχαρικά και κανένα ωραίο, παλιό μαγαζί που μπορείς ακόμη να φας κάτι πολύ νόστιμο, ψάχνω στα βιβλιοπωλεία περίξ της Athens Voice. Εκεί που βρίσκονται οι θησαυροί των γνώσεων, με λέξεις έτοιμες για την κατσαρόλα. Από ράφι σε ράφι πέφτω πάνω στα «Γαστριμαργικά ανάλεκτα του κυρίου Schott». Ωπ, εδώ είμαστε. Για να δούμε τι θα δούμε και κυρίως τι θα μαγειρέψουμε.

Ένα βιβλίο απρόσμενο, απροσάρμοστο, γεμάτο λέξεις ακριβές για την κουζίνα και τη φιλοσοφία της. Κάτι ανάμεσα σε βιβλίο μαγειρικής, κατάλογο κρασιών, οδηγό οικιακής οικονομίας ή ιστορία της μαγειρικής, όπως αναφέρεται στην περιγραφή του οπισθοφύλλου. Αυτό το ωραίο βιβλίο με τα μικρά γράμματα είναι κάτι παραπάνω. Έχει ως σκοπό να μαζέψει τα ψίχουλα που έχουν αφρόντιστα σκορπιστεί πάνω στο τραπεζομάντιλο των γαστριμαργικών αναζητήσεων. «"Τα γαστριμαργικά ανάλεκτα του Κυρίου Schott" δεν ισχυρίζονται ότι εξαντλούν το θέμα τους, δεν διεκδικούν δάφνες αυθεντίας, δεν έχουν πρακτικό στόχο». «Το βιβλίο ελπίζει να ανοίξει την όρεξη σε ένα μενού γευσιγνωσίας, αλλιώς digustation».

Στο βιβλίο αυτό μπορείς, αγαπτή αναγνώστη/αναγνώριστη, να διαβάσεις για τη δικόνοια της πουτιγκας, την ονοματολογία πούρων ανάλογα με το χρώμα, τι κάθισαν και έφαγαν ο Τόνι Μπλερ και ο Γκόρντον Μπράουν στο Granita –ένα ιταλικό εστιατόριο του Β. Λονδίνου– στις 31 Μαΐου 1964. Και ακόμη για το μούστο και το πετιμέζι, το ιρλανδικό Champ, τα ελληνικά τυριά Π.Ο.Π., το σπαράγγι και τα ούρα (ναι, ούρα, καλά διαβάσατε...), τους λογότυπους της Κόκα-Κόλα, την ιαπωνική λειτουργία του τοαγιού, μαγειρικές παροιμίες, αλλά τους πολιτικούς αφορισμούς για το φαγητό. Έλεγε, για παράδειγμα, ο τέως Βρετανός πρωθυπουργός Τζον Μέιτζορ, τον οποίο διαδέχθηκε ο Μπλερ στην εξουσία, «Επιτρέψτε μία παρατήρηση: με ωραία λόγια δεν βουτυρώνεις φρυγανιές».

Και αν σας αρέσει το ποτό, και πάλι θα βρείτε μυριάδες ιδιαίτερες πληροφορίες, από τις θερμίδες και δόσεις αλκοόλ ως και το πώς να αντιμετωπίσετε το hangover, ή αλλιώς την «οργή των σταφυλιών» σε μία παράφραση του βιβλίου του γνωστού έργου του Στάνμπεκ και τις βρετανικές επιγραφές των παμπ. Το βιβλίο αποτελείται, όπως ενημερώνει η έκδοση, από 41.286 λέξεις. Σταματάω εδώ και φτάνω στη σελίδα 139 σε μία πολύ ωραία συνταγή από το 30 π.Χ. Την προσφέρει ο Απίκιος.

Η συνταγή: Γουρουνόπουλο γεμιστό αλά ρωμαϊκά

Αφαιρούνται όλα τα κόκαλα μέσω του οισοφάγου, ώστε το γουρονόπουλο να μοιάζει με ασκό, και στη συνέχεια παραγεμίζεται με: ένα τεμαχισμένο κοτόπουλο, συκοφάγους, τεμάχια από το ίδιο το ζώο, λουκάνικα Λουκανίας, κουρμάδες χωρίς κουκούτσι, επεξεργασμένους βολβούς, σαλιγκάρια χωρίς όστρακο, μολόχες, τεύτλα, πράσα, σέλινο, βραστό λάχανο, κοριάνδρο, άκοπο πιπέρι και κουκουναρόσπουρους. Από πάνω προστίθενται 15 αυγά

και πιπεράτο liquamen. Συρράπτετε και το αφήνετε να ψηθεί στον φούρνο. Ύστερα ανοίγετε μία σχισμή στην πλάτη του ζώου, από όπου χύνεται η ακόλουθη σάλτσα: πιπέρι, πήγανο, liquamen, passum, μέλι και λίγο λάδι. Όταν το μείγμα βράσει, προσθέστε άμυλο για να δέσει.

Το βιβλίο

«Τα γαστριμαργικά ανάλεκτα του κυρίου Schott», Ben Schott. Μετάφραση, προσαρμογή, προσθήκες από την Κατερίνα Σχινά.

Η Δήμητρα Κακαουνάκη είναι δημοσιογράφος και ραδιοφωνικός παραγωγός. Παρουσιάζει κάθε βράδυ, τα μεσάνυχτα, στο Kosmos την εκπομπή «Οίκος Αντοχής» και το podcast της με τίτλο «Οι συνταγές του Κόσμου» με μουσικές, συνταγές και βιβλία, βρίσκεται στο Ertecho.

Η «Αστυγραφία» στην Πινακοθήκη και η Μαγική Πόλη του Μάνου Χατζιδάκι

Είχα την τύχη να δω την Έκθεση «Αστυγραφία» να ξεδιπλώνεται μπροστά στα μάτια μου από τη μέση πλευρά. Παίζοντας μουσική στον αστικό κήπο της Πινακοθήκης τη βραδιά των εγκαινίων, προσπαθούσα να ξεχάσω για λίγο τις εκπομπές στο Τρίτο Πρόγραμμα και το Kosmos και να διαβάσω πίσω από τα τραγούδια του Χατζιδάκι, του Πλέσσα, του Ξαρχάκου αυτόν τον μετασχηματισμό που συνέβαινε εξακολουθητικά στη μικρή μας πόλη – και τη μετέτρεπε σε μεγάλη – από τη δεκαετία του '50 έως τη δεκαετία του '70. Όπως σημειώνει η ερευνητική ομάδα που, υπό τη Συναγωγή Τσιάρα, έστησε αυτήν την Έκθεση, «Το αστικό τοπίο μεταβάλλεται ριζικά με την αντιπαροχή και τη σταδιακή εξαφάνιση της μονοκατοικίας. Η καθημερινή ζωή αλλάζει με την εξάπλωση της αστικής κουλτούρας... διαμορφώνονται καινούργιες σχέσεις ανάμεσα στο μητροπολιτικό κέντρο, τη συνοικία, το προάστιο, τις προασφυγικές γειτονιές, την εκτός σχεδίου αυθαίρετη δόμηση». Επιπλέον, η Συναγωγή Τσιάρα, σημειώνει: «Η εκθεσιακή αφήγηση μετακινείται διαρκώς από τη μεγάλη στη μικρή κλίμακα, από την πανοραμική λήψη στο κοντινό πλάνο».

Αν και οι σπουδές μου είναι σπουδές Κοινωνιολογίας, οπότε θα περίμενα από τον εαυτό μου να προτιμήσει την «πανοραμική λήψη», στο πέρασμα του χρόνου, επιλέγω «το κοντινό πλάνο», το προσωπικό βίωμα, την προσωπική σχέση με τη μεταβαλλόμενη πόλη. Από την –σαν σκακιέρα, πλην όμως σε κοκκινωπό χρώμα– αυλή της πετραλώνιτικης μονοκατοικίας όπου γεννήθηκα, στην πολυκατοικία που χτίστηκε με αντιπαροχή, τα ξύλινα πατώματά της και τα μουσικά των early

seventies στην κουζίνα και το μπάνιο. Μετά από πολλές περιπλανήσεις, εδώ μένω και σήμερα. Κι ακόμη κι αν στο ποτηράκι του μπάνιου δεν υπάρχει πια η Κολυγος, ακόμη κι αν το πινέλο του ξυρίσματος, το μεταλλικό κυπελλάκι και το επίσης μεταλλικό σώμα όπου τεχνιέντως βιδώνει ο πατέρας μου τα ανοξείδωτα Gilette ξυραφάκια λείπει, η μυρωδιά εκείνης της εποχής, της εποχής του μετασχηματισμού, εξακολουθεί να είναι παρούσα.

Τελικά, πιστεύω πως η Αθήνα είναι μια πόλη μαγική, όπως ακριβώς την περιέγραφε ο Χατζιδάκις στο ομώνυμο τραγούδι του. Τον διαβάζω στο διπλό τεύχος 29-30 του περιοδικού Λέξη του 1983, να γράφει γι' αυτό

το τραγούδι: «Είναι η Αθήνα του '52, είναι το μουσικό μου θέμα για την πρώτη ταινία του Κούνδουρου, μ' ένα κορίτσι που κατοικούσε πίσω από του Φιξ, σε γειτονιά που τη ζηλεύαμε ο Νίκος κι εγώ για τη θερμότητα και τον ονειρικό ερωτισμό της. Εκείνος μάλιστα προχώρησε κι αγάπησε εκείνο το κορίτσι, ενώ εγώ έμεινα λίγο πιο 'κει, για να τους παίζω στη φυσαρμόνικα τη "Μαγική μου Πόλη", καθώς μας περιείχε εξαντλητικά νυχτερινούς διαβάτες, περιπατητές, στους δρόμους, στις μικρές πλατείες, ως το πρωί που ξεκινούσαν τα φορτηγά για να πάνε στην αγορά. Και το κορίτσι μας να ξαγρυπνά για να ζωγραφίσει, με λαδοχρώματα νυχτερινά το πρόσωπό Του κι εγώ μαζί της και η πόλη, που ήταν στ' αλήθεια τότε μαγική».

Δεν έχει υπάρξει ούτε ένα κείμενο που να έχει γράψει ο Χατζιδάκις που να μη με έχει συγκινήσει. Κι όταν οι λέξεις του αφορούν τη γειτονιά μου, η συγκίνηση είναι ακόμα μεγαλύτερη. Ιούνιος 1978 και ο' ένα από τα ονόματα του Τρίτου, λέει: «Κι όλα τα τραμ σταμάτησαν με θόρυβο στη στάση. Τα ηλιοτρόπια γείραν με τροπή πάνω σε βρύσες, σε πρασιές και σε καθρέφτες. Ναρκισσισμός, θα πείτε. Δεν νομίζω, απλώς μια σύμπτωση, τυχαία και καθοριστική. Εφόσον κι ο συνοικισμός των Πετραλώνων ετοιμάζεται να υποδεχτεί τη νύχτα με χιλιάδες έρημα λαμπιόνια, μετέωρα σαν σταλακτίτες ή σαν χαμόγελα μικρών παιδιών που πάγωσαν και μείναν απολιθωμένα». Ακούγοντάς τον από το μικρό μου τρανζιστοράκι, δευτέρα Γυμνασίου ή κάτι τέτοιο, νιώθω είδος σημαντικό, μόνο και μόνο επειδή ο «συνοικισμός των Πετραλώνων» είναι ο μοναδικός κόσμος που γνωρίζω καλά.

Η βραδιά των εγκαινίων της «Αστυγραφίας», στις 21 Ιουνίου, στη μέρα ξεκινήματος του καλοκαιριού, άρχισε και τελείωσε – από άποψη μουσικής – με Χατζιδάκι. Φεύγοντας, περιπλανήθηκα για λίγο στους δρόμους αυτής της πόλης που ακόμη και σήμερα, 71 χρόνια μετά το '52 μου φαίνεται ακόμα μαγική.

P.S.: Η «Αστυγραφία» διαρκεί έως τις 3 Μαρτίου του 2024 και η λίστα περιλαμβάνει μερικά από τα τραγούδια που ακούστηκαν στη βραδιά των εγκαινίων της.

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CLXXX

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Λατρεμένο μανεκέν, θέλω τα φώτα σου σε κάτι.

Μιλώ με ένα παιδί στο Insta που μου αρέσει πολύ. Όχι απλώς μου αρέσει, τον έχω ερωτευτεί, για να είμαι ειλικρινής. Εμένα, όταν ερωτεύομαι, μου αρέσει να κάνω σχέδια με το έτερον ήμισυ στο μυαλό μου. Μας φαντάζομαι μαζί αγκαλιά, να κάνουμε βόλτες, ταξίδια και τέτοια. Είμαι πολύ ρομαντική, πανάθεμά με, το ξέρω. Εκεί που μιλούσαμε τις προάλλες, αυτός πήγε την κουβέντα στο ερωτικό. Εγώ απαντούσα με «καχαχα» και «χουχουχου». Ντρεπόμουν και λίγο και εκεί που μιλούσαμε, μου σκάει γυμνή φωτογραφία, ΣΟΚ. Καταλαβαίνεις! Γκρεμιστηκαν όλα όσα έφτιαχνα στο μυαλό μου για μας και ξενέρωσα. Τον ήθελα πιο ρομαντικό και τώρα αρχίζω να σκέφτομαι πως με θέλει μόνο για sex. Λέγε, τι κάνουμε!

Φίλη μου, δεν θέλω να σε πάρει από κάτω, αλλά μυρίζομαι ασυμφωνία χαρακτήρων. Η κάθε πλευρά – μάλλον – θέλει άλλα πράγματα. Καλύτερα βέβαια, θα πω εγώ, που παίρνεις τέτοια δείγματα από νωρίς για να ξέρεις που βαδίζεις, μια και είσαι ρομαντική ψυχή. Θα σου πρότεινα – αν ακόμα τον θες – να του ζητήσεις να βρεθείτε από κοντά και να συζητήσετε ανοιχτά για το πώς βλέπει ο καθένας να εξελίσσεται αυτή η συχνή επικοινωνία. Εκεί θα πάρουμε όλες τις απαντήσεις μας. Όχι τίποτε άλλο, μη χάνετε και τον χρόνο σας άδικα καλοκαιριάτικα, αν δεν είστε στο ίδιο mood. Αναμένω νεότερα!

Τζένη μου, έχω ένα δίλημμα και θέλω τη βοήθειά σου. Το αγόρι μου θέλει να βιντεοσκοπήσουμε μια ερωτική μας προσωπική στιγμή, γιατί, λέει, τον εξιτάρει πολύ να μας βλέπει από το κινητό. Όμως εγώ δεν θέλω με τίποτα να κάνω κάτι τέτοιο, γιατί δεν μου αρέσει. Άσε που ok, του έχω εμπιστοσύνη, αλλά ποτέ δεν ξέρεις τι μπορεί να γίνει με αυτά. Με είδε διστακτική από την απάντηση που του έδωσα, γιατί του είπα «ok, να το σκεφτώ και θα σου πω», και μου είπε

«δεν θέλω να αγχώνεσαι» και ότι θα το κάνουμε από το κινητό μου για να μην έχω θέμα. Τι μου προτείνεις;

Όχι, όχι και πάλι όχι! Αστείεςεσαι; Εφόσον, ξεκάθαρα μου γράφεις πως «δεν θέλεις με τίποτα», γιατί να πιεστείς; Δεν υπάρχει κανένας λόγος. Επίσης, δεν έχει σημασία σε ποιανού το κινητό θα υπάρχει το συγκεκριμένο υλικό, γιατί ακόμα και έτσι μπορεί να διαρρεύσει και να μην το πάρεις χαμπάρι. Για να κάνεις κάτι τέτοιο, χρειάζεται πρώτον να έχεις απόλυτη εμπιστοσύνη στο αμόρε (όταν λέω απόλυτη, εννοώ απόλυτη) και δεύτερον και σημαντικότερο να το θέλετε και οι δύο. Θα σε συμβούλευα να του πεις να το ξεχάσει και να βρείτε κάτι που να σας ικανοποιεί και τους δύο αντ' αυτού. Σκεφτείτε δημιουργικά!

Μπορεί να πιστέψεις ότι είμαι συντηρητική, αλλά προσπαθώ να διαχειριστώ ότι το αγόρι μου μου εκμυστηρεύτηκε ότι το έχει κάνει με μια ξαδέρφη μου. Έπαθα ένα κοκομπλόκο όταν το έμαθα και του είπα «καλά, με την ξαδέρφη μου;» Και μου λέει «γιατί πειράζει; Αφού δεν ήμασταν μαζί, όταν έγινε». Δεν του απάντησα κάτι, αλλά μου φάνηκε πολύ cringe όλα αυτά και τώρα το σκέφτομαι συνέχεια σε σημείο να μη θέλω να κάνω σεξ μαζί του και τον έχω αποφυγεί 2-3 φορές. Εσένα ποια είναι η γνώμη σου;

Ok, εξαρτάται πώς θα το πάρει κανείς. Έχω ακούσει παραλήψεις ιστορίες και για πολλούς να, είναι κάπως άβολο. Νομίζω και για μένα θα ήταν λιγούλακι. Ωστόσο, αν όντως σου αρέσει αυτό το παιδί, μπορείς να καθουακάσεις τον εαυτό σου και να σου εξηγήσεις ότι όλοι έχουμε κάποιο παρελθόν και καλό είναι να το αφήνουμε εκεί που ανήκει. Στο παρελθόν! Τι σημασία έχει στ' αλήθεια αν είναι ξαδέρφη σου, συμφοιτήτριά σου ή μια άγνωστη; Αν η σχέση σας είναι καλή και θέλεις να είστε μαζί, μην το φουσκώνεις άλλο στο μυαλό σου. Προχώρα και κοίτα μπροστά.

ΜΙΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ
-Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

Μίλα μου βρόμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

© JOHN HOLMES

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μουσικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιαίρικο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

COSMIC TELEGRAM

Από την ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Η εβδομάδα ξεκίνησε με σένα να δίνεις βάση στα επαγγελματικά σου πλάνα και στο πώς θα κατακτήσεις τους στόχους σου, Κριέ. Με την πανσέληνο νιώθεις πως πρέπει να κάνεις τα πράγματα γρήγορα και αποτελεσματικά – όπως νιώθεις πάντα δηλαδή, απλά πιο έντονα. Σταδιακά ηρεμείς από αυτό αφού βλέπεις πως τα πράγματα κινούνται, και θα χαλαρώσεις με φίλους. Την Παρασκευή θα σε πιάσει το μοναχικό σου και το πιο νευρικό σου. Ή που θα θες να μείνεις μόνος ή που δεν θα σταματήσεις να βγαίνεις για να μη σκέφτεσαι τα δικά σου. Και μετά από όλα αυτά, θα πάρεις πάλι τα πάνω σου και ξανά προς τη δόξα τραβάς!

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Ταύρε, η εβδομάδα ξεκίνησε με εσένα να καταγίνεσαι με θέματα δημοσίων υπηρεσιών ώστε να καλύψεις υποχρεώσεις, χωρίς όμως να νιώθεις τόσο πίεση. Νεύρα θα υπάρξουν με καθυστερήσεις, αφού βλέπεις τους ρυθμούς που κινούνται τα πράγματα για να γίνουν οι δουλειές σου. Μόλις αυτά μπουν σε σειρά, θα στραφείς στα επαγγελματικά και θα θελήσεις να δεις πώς θα φτάσεις εκεί που θέλεις – όχι τόσο γρήγορα, αλλά αποτελεσματικά και με θετική σκέψη. Καθώς πλησιάζει το ΣουΚου θα βγεις με φίλους και θα χαλαρώσεις! Η Κυριακή, όμως, θα σε πιάσει για τα καλά και το σπίτι θα είναι η λύση για να βρεις την ηρεμία σου...

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Μια βδομάδα κάπως φορτισμένη ξεκίνησε, Δίδυμε. Το ψυχολογικό κομμάτι είναι αυτό στο οποίο θα δώσεις βάση για να ψάξεις την ουσία σε κάποια πράγματα! Σταδιακά, θα χαλαρώσεις και θα αποφασίσεις πως δεν αξίζει και τόσο να δίνεις σημασία στο οτιδήποτε, γιατί παίζον νεύρα... Στα τέλη της εβδομάδας ασχολείσαι περισσότερο με τα επαγγελματικά, εκεί θα έχεις τα εξτραδάκια σου και μια διάθεση πιο... καλλιτεχνική! Παίζει μια γνωριμία ρομαντικού τύπου ή θα σε πιάσει μια πιο ρομαντική διάθεση το ΣουΚου, αν δεν είσαι μπράκουρος. Ε και μετά από τέτοια βδομάδα θα προσπαθήσεις να «σβήσεις» με φίλους για να χαλαρώσεις!

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Αυτό που σε απασχολεί είναι το κομμάτι σχέση, Καρκίνε. Παίζει πρόσφατα να έδειξες την έξοδο – ή να στην έδειξαν – και αυτό που σε καίει είναι τι μπορεί να ηγαίνει λάθος. Τουλάχιστον η πανσέληνος θα φωτίσει αυτό το κομμάτι. Παίζει να δεις και κάτι στο οποίο δεν έδινες σημασία τόσο καιρό, κάποιο άτομο που αγνοούσες για τους δικούς σου λόγους. Με τι σκέψη «τι να φταίει, ρε φίλε»; η ψυχολογία θα πείσει και δεν θα θες να έχεις και πολλά πολλά! Θα στραφείς μέσα σου και θα δεις τι χρειάζεται βελτίωση! Σταδιακά θα βγεις και πάλι από το καβούκι σου – δεν μπορείς να κάνεις διαφορετικά!

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Η δουλειά είναι σημαντική για σένα, Λέοντα, καθώς σου προσφέρει διεξόδο να εκφραστείς! Με το φεγγάρι να γεμίζει τελείως από τη Δευτέρα, θα δεις τελικά πόσο δύσκολο μπορεί να γίνει για σένα όταν δεν έχεις ελευθερία κινήσεων στον εργασιακό χώρο. Και στη σχέση σου θα πρέπει να διεκδικήσεις κάποια πράγματα γιατί, όπως βλέπεις, δεν σου αναγνωρίζονται και τόσο... Θα σε πιάσουν τα ψυχολογικά σου, οι αποφάσεις δεν θα είναι τόσο εύκολες και θα μπει σε μια φάση να προσπαθήσεις να βρεις ελαφρυντικά... Θα χαλαρώσεις, όμως, και θα δεις τα πράγματα πιο θετικά στο τέλος.

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Ενώ έχεις πολλά στο κεφάλι σου, έχεις και τον καμμό να κάνεις κάτι καινούργιο σαν επιχειρηματικό πλάνο, Παρθένε! Εγώ θα σου έλεγα να βγεις και να διασκεδάσεις, καθώς θα υπάρξουν απαιτήσεις στη συνέχεια. Η δουλειά θα χρειαστεί την απόλυτη προσοχή σου για να μη μείνεις πίσω! Δώσε και λίγο χώρο στη σχέση σου – τον έχεις πάρει μονόθερμα τον σύντροφο! Αν πάλι είσαι σόλο και αποφασίσεις να ανοίξεις τα μάτια σου, θα δεις ότι δέχεσαι φλερτ! Ε και μετά από αυτό θα περάσεις στη φάση της περισυλλογής και της αξιολόγησης των δεδομένων της εβδομάδας – Παρθενίλα στο φουλ δηλαδή!

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Στο σπίτι επικρατεί ένας χαμός! Εσύ, Ζυγέ, το αγνοούσες όσο περισσότερο μπορούσες, αλλά πλέον δεν γίνεται. Τα προβλήματα που προκύπτουν ζητούν ΑΜΕΣΗ λύση. Θα θελήσεις να βγεις και να διασκεδάσεις, αλλά όσο έχεις άλυτα τα παραπάνω δυσκολάκια. Θα δεις ότι και στη δουλειά τα πράγματα είναι περίεργα – υπάρχει ένα πέπλο που σε κάνει να βλέπεις θολά. Σαν να υπάρχει ένα παρασκήνιο, δεν το λες και καλό όλο αυτό... Αρχικά μίλα και δείξε τι ξέρεις για να μαζευτούν κάπως τα πράγματα. Μέσα σε όλα αυτά, έχεις αφήσει το ταίρι σου εντελώς στην απ' έξω και άμα στην πει μην απορήσεις... Δώσε λίγο χρόνο κι εκεί. Αν δεν είσαι σε σχέση, νιώσε λίγο πιο άνετα και φλέρταρε!

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Η εβδομάδα που ξεκίνησε, Σκορπιέ, σε βρήκε με ένα μυαλό κάπως μπάχαλο! Έχεις πολλά να σκεφτείς και σαν γνήσιο κοντρόλ φρικ θέλεις να τα έχεις όλα σε σειρά! Και μέσα σε όλα θα έχεις και τα θέματα του σπιτιού να σε κυνηγάνε και να σου υπενθυμίζουν ότι χρειάζεται σειρά και συνέπεια. Προσοχή σε μικροκαβγάδες με την οικογένεια και πώς θα απαντήσεις στις μπηχτές που θα ακούσεις. Έρχεται και το ΣουΚου, θα θελήσεις να βγεις, να φλερτάρεις, να ανανεωθείς και να πιείς! Στο κλείσιμο της εβδομάδας, υπάρχει η πιθανότητα να χρειαστεί να κάνεις κάποια πράγματα για τη δουλειά σου, σαν προετοιμασία για τη Δευτέρα – μη νευριάζεις! Πακέτο, το ξέρω, αλλά άμα πρέπει...

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Το χρήμα που τόσο δεν υπολογίζεις σου δείχνει τη δύναμή του από την αρχή της εβδομάδας, Τοξότη! Τα έσοδα και τα έξοδα θα σε απασχολήσουν και θα σκεφτείς πως πρέπει να γίνει ένα πλάνο που θα τα βάλει σε σειρά... Μαζί με τα οικονομικά, ένα μικρό μάζεμα θέλει και το μυαλό σου! Ξεκαθάρισε τις σκέψεις σου και βάλε μια σειρά – κλείσε κεφάλαια οριστικά. Έχεις και μια μετακίνηση, ένα ταξιδάκι που σε στενοχωρεί, αλλά μάλλον είναι ο συναισθηματικός φόρτος που σε κάνει υπερβολικό. Στο σπίτι που επιστρέφεις σε περιμένει δουλειά και δεν το ξέρεις ακόμα... Έχεις να οργανώσεις και να τακτοποιήσεις για να μπορέσεις να απολαύσεις την ηρεμία, αλλά και να φλερτάρεις ελεύθερα!

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

«Τι έχω κάνει μέχρι στιγμής; Πώς θα συνεχίσω από εδώ και πέρα;», είναι ερωτήματα που σε απασχολήσαν στην αρχή της εβδομάδας, και θα πιεστείς να βρεις απαντήσεις! Βασικά, αυτό που πρέπει να βρεις πρώτα είναι χρόνο για να σκεφτείς σωστά και να δώσεις τις αντίστοιχες απαντήσεις. Το χρήμα ρέει, αλλά δεν έχεις έλεγχο, και μέσα στην εβδομάδα θα δεις σκαμπανεβάσματα με ξαφνικά έξοδα ή και ξαφνικά έσοδα! Μη δώσεις βάση σε λόγια που θα ακούσεις από το ταίρι σου και μην απαντήσεις απερίσκεπτα. Έχε το νου σου στο κομμάτι των εξόδων, αυτή η καταναλωτική τάση, δεν είναι πάντα και ψυχοθεραπευτική...

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Μια εσωτερική κρίση σε πιάνει, Υδροχόε, με την πανσέληνο! Το συναίσθημα, που δεν έχεις και τόσο σε εκτίμηση, θα σου δείξει πως είναι δυνατό και όσο και να το αγνοείς θα σε προβληματίζει ακόμα περισσότερο! Περισυλλογή και σκέψεις, τάση για απομόνωση και θέλεις να βρεις τον εαυτό σου... αλλά μάταια. Στα οικονομικά σου να είσαι προσεκτικός, καθώς και βλέπεις τα έξοδα να πολλαπλασιάζονται. Οι σκέψεις που κάνεις, να ξέρεις, δεν έχουν και τόσο επαφή με την πραγματικότητα, και θα το καταλάβεις από τις συζητήσεις που θα ακολουθήσουν το επόμενο διάστημα. Ή αυτό, ή που θα νιώσεις τόσο μόνος σου μέσα στο σύμπαν!

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Οι φίλοι τραβούν την προσοχή σου και αντιλαμβάνονται πως χρειάζεται να προσφέρεις περισσότερο χρόνο, Ιχθύ! Έχεις τα ζόρια σου, αλλά όπως και να 'χει πρέπει να δώσεις χρόνο – αλλιώς θα ακούσεις κι άλλα παραπάνο! Και τα παραπάνο θα σε βάλουν σε μια διαδικασία ενδοσκόπησης για να δεις τι νιώθεις και πού χρειάζεται να βελτιωθείς. Όσο και να θυσιάζεις τον εαυτό σου, αν δεν είσαι εκεί όταν σε χρειάζονται οι φίλοι, αυτά θα έχεις... Αλλά θα το στρώσεις γιατί τουμπάρεις εύκολα τους άλλους και θα αναζητήσεις λίγο την ηρεμία σου μέσα στη ροζ σου φύσκα που τόσο πολύ σου έχει λείψει τον τελευταίο καιρό!

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή αστρολογική σου προβλέψη στο athensvoice.gr/zodia

* Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

+

08.00 - 10.00
ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ -
ΓΙΩΒΑΝΝΑ
ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

10.00 - 12.00
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΜΟΥΧΤΑΡΙΔΗΣ

12.00 - 14.00
ΛΙΑΝΑ ΜΑΣΤΑΘΗ

14.00 - 16.00
ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

16.00 - 18.00
ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

18.00 - 20.00
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

20.00 - 22.00
ΣΩΤΗΡΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

22.00 - 02.00 Night Moves

 Late Night Tales 02.00 - 07.00

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
24.00 - 02.00
FLIPSIDE ΜΕ ΤΟΝ
ΝΙΚΟ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ
24.00 - 02.00
KEEP IT REAL ΜΕ ΤΟΝ
ΧΡΗΣΤΟ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ

10.00 - 12.00
ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΔΑΝΔΟΛΟΣ

12.00 - 14.00
ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

22.00 - 00.00
DJ SNATCH

To **soundtrack** της πόλης

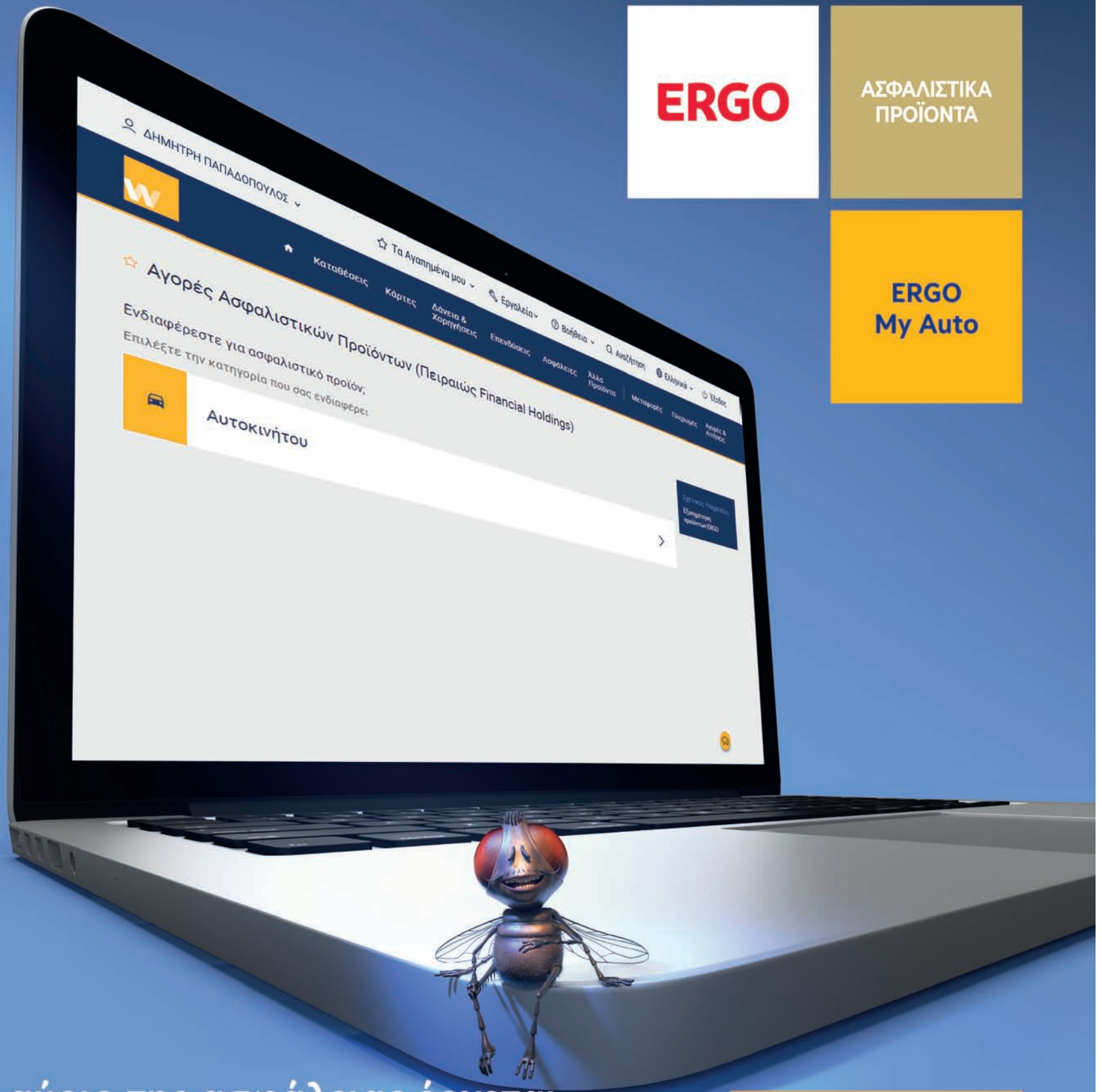
ATHENS
102.5
VOICE

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ERGO
My Auto

Το αύριο της ασφάλειας έρχεται από την Τράπεζα Πειραιώς.

Κλείσε τώρα, σε προνομιακή τιμή, τη δική σου ασφάλεια αυτοκινήτου ERGO My Auto powered by Drive&Win μέσω winbank web banking ή σε ένα κατάστημα της Τράπεζας Πειραιώς και κέρδισε ευέλικτα ασφάλιστρα και με έκπτωση 15%.

Η Πειραιώς Financial Holdings A.E., ως ασφαλιστικός διαμεσολαβητής, ασκεί τη δραστηριότητα της διανομής των ασφαλιστικών προϊόντων, στο όνομα και για λογαριασμό των ασφαλιστικών εταιρειών με τις οποίες διατηρεί συνεργασία.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Πληροφορίες & όροι: Τ. 210 32 88 000, www.piraeusbank.gr

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ